

בס"ד "לְמוֹלִיָּה עֲמוּ בַמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילּוּג 8)

כְּנִיסַת הַשְּׁבִעַת: 19:21

פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח (תהילים קלו' טז')

יְצִיאַת הַשְּׁבִעַת: 20:34 ר"ת 21:17

ערש"ק כג' תמוז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרֻמִּיָּה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כֹּל רִדְפִיָּה הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים" (איכה א', ג')

אָנוּ נִמְצָאִים בַּיָּמִים שֶׁל "בֵּין הַמְּצָרִים" - כא' (=21) הַיָּמִים שֶׁבֵּין שְׂבַעַת עֶשֶׂר בְּתִמּוֹז לְבֵין תְּשַׁעַת בְּאָב, יָמִים שֶׁבֵּהֶם אָנוּ מִתְאַבְּלִים עַל חֲרָבֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְהִנֵּה, בְּיָדוּעַ, בֵּין הַהֲלָכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת שֶׁנִּזְכָּרוֹת בְּשִׁלְחֹן עֲרוּךְ (או"ח א' ס"ג) כְּתוּב: "רְאוּי לְכָל (אָדָם) יֵרָא שְׂמִים, שְׂיֵהָא מִצַּר וְדוֹאגַּעַל חֲרָבֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ". וְאִם כֵּן כָּל הַשָּׁנָה, שְׂצָרִיכִים אָנוּ לְהִצְטַעַר וְלְדַאֲוֹג עַל חֲרָבֹן הַבַּיִת, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שְׂבִימִים אֱלוֹ שֶׁל "בֵּין הַמְּצָרִים" (ג' הַשְּׂבִעוּת מִ-יז' בְּתִמּוֹז, שְׂאָז הוּבְקַעָה הַחוּמָה, עַד ט' בְּאָב, שְׂבוּ נִשְׂרָף בֵּית הַמִּקְדָּשׁ), שְׂרָאוּי לְכָל אָדָם הַמְּכוֹנֶה "יִשְׂרָאֵל" לְדַאֲוֹג וְלְהִתְאַבֵּל עַל חֲרָבֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְעַל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה.

וְהִנֵּה, עַל ג' הַשְּׂבִעוּת שֶׁל "בֵּין הַמְּצָרִים", שְׂהֵם כְּאִמּוֹר כֹּא' (=21) יָמִים, שׂוֹאֲלִים חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל: הַרִי, כְּאִשֶׁר נִסְפּוֹר אֶת הַיָּמִים הַלְלוּ, מִ-יז' בְּתִמּוֹז וְעַד ט' בְּאָב, נִרְאָה, שְׂבִשְׂלֶשֶׁת הַשְּׂבִעוּת הַלְלוּ יֵשׁ כְּב' (=22) יָמִים, וְלֹא כֹא' (=21) יָמִים. אִם כֵּן, כְּאִשֶׁר חֲז"ל עוֹסְקִים בַּיָּמִים אֱלוֹ שֶׁל "בֵּין הַמְּצָרִים", מְדוּעַ הֵם מְצַיְנִים שְׂיָמִים אֱלוֹ הֵם כֹּא' (=21) יָמִים בְּלִבָּד?

(לְהֵלֵךְ מִקוֹמוֹת שֶׁבֵּהֶם חֲז"ל מְצַיְנִים שְׂשִׁלֶּשֶׁת הַשְּׂבִעוּת שֶׁל "בֵּין הַמְּצָרִים" הֵם כֹּא' (=21) יָמִים בְּלִבָּד: בְּ"שַׁעַר הַפְּנוֹנוֹת" לְרַבְּנּוּ הָאֲרִיז"ל, שֶׁסָּהוּא כּוֹתֵב: "עֲנִינֵן בֵּין הַמְּצָרִים וְהֵם כ"א יָמִים שֶׁבֵּין יז' תִּמּוֹז עַד תְּשַׁעַת בְּאָב". וְכֵן כּוֹתֵב ה"מְגַלָּה עֲמוּקוֹת" (וְאֶתְחַנֵּן אוֹפֶן קִז'): "וְלֹא נִתְּנָה לוֹ, רַק כ"א יוֹם בֵּין הַמְּצָרִים". וְכֵן רש"י כּוֹתֵב עַל דְּבַרֵי יְרֻמִּיָּהוּ (א', יא'): "וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר מָה אַתָּה רֹאֶה יְרֻמִּיָּהוּ? וְאִמֵּר מִקַּל שְׂקֵד אָנִי רֹאֶה. הַשְּׂקֵד הַזֶּה הוּא מִשְׁעַת חֲנִיטָתוֹ עַד גֶּמַר בִּישׁוּלוֹ עֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם, כְּמִנְיַן הַיָּמִים שֶׁבֵּין שְׂבַעַת-עֶשֶׂר בְּתִמּוֹז שְׂבוּ הוּבְקַעָה הָעִיר לְתִשְׁעָה בְּאָב שְׂבוּ נִשְׂרָף הַבַּיִת". הַרִי לָנוּ דְּבָרִים מְפֹרְשִׁים, שְׂיָמִי "בֵּין הַמְּצָרִים" נִחְשָׁבִים כֹּא' (=21) יָמִים, וְהַרִי לְפִי הַסְּפִירָה כְּאִמּוֹר יֵשׁ כְּב' (=22) יָמִים...).

וַיֵּשׁ לוֹמַר, שְׂהִטְעַם הוּא שְׂתִשְׁעָה בְּאָב עֲצָמוֹ אֵינוֹ נִכְלָל בַּיָּמִים שֶׁל "בֵּין הַמְּצָרִים", שְׂהַרִי הוּא נִקְרָא "מוֹעֵד", כְּמִבּוֹאֵר בְּשִׁלְחֹן עֲרוּךְ (או"ח ס' תַּקְנִי"ב ס"י"ב): "אֵין אוֹמְרִים תְּחִינָה (=תַּחֲנוּן) עֲרַב תְּשַׁעַת בְּאָב בְּמִנְחָה, מִשׁוּם דְּאִקְרִי (=שְׂנִקְרָא) (תְּשַׁעַת בְּאָב) 'מוֹעֵד'". וְכֵן מְבֹאֵר עוֹד שֶׁס (סִימָן תַּקְנִי"ט): "אֵין אוֹמְרִים תַּחֲנוּן בְּתִשְׁעָה בְּאָב, וְאֵין נוֹפְלִים עַל פְּנִיָּהֶם, מִשׁוּם דְּמִקְרֵי 'מוֹעֵד' (כְּמוֹ שְׂכְּתוּב בְּאִיכָה ט', טו'): "קִרְאָה עֲלֵי מוֹעֵד". אִם כֵּן, אָנוּ צָרִיכִים לְהִבִּין עֲנִינֵן זֶה. שְׂכֵן, אֵיךְ יוֹם תְּשַׁעַת בְּאָב, שְׂהוּא יוֹם מֶר וְנִמְהָר, יוֹם שְׂרִיפַת בֵּית חֵינּוּ/בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, נִקְרָא בְּשֵׁם 'מוֹעֵד', שְׂזֶה לְשׁוֹן חַג וְיוֹם טוֹב?

וּבְאֵר הַרְה"ק פִּינְחָס מְקוֹרִיץ, בְּסִפְרוֹ "אִמְרֵי פִּינְחָס" (תְּשַׁעַת בְּאָב, סִימָן שִׁפְח'), שְׂהִטְעַם לְכָךְ שְׂתִשְׁעָה בְּאָב נִקְרָא "מוֹעֵד" הוּא, שְׂכֵן מְבֹאֵר בְּגִמְרָא (יְרוּשְׁלָמִי, בְּרִכּוֹת פָּרָק ה', ה"ד), שְׂמְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד נוֹלָד בְּיוֹם תְּשַׁעַת בְּאָב. וְעוֹד מְצִינּוּ בְּמִדְרַשׁ אִיכָה רַבָּה (ד', יד'), שְׂבַחֲרָבֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׂפָדָה הַקַּב"ה אֶת חֲמָתוֹ עַל הָעַצִּים וְעַל הָאֲבָנִים, וְהִצִּיל בְּכָךְ אֶת יִשְׂרָאֵל מִכְּלִיָּה. עַל-כֵּן, מְצַד אֱלוֹ - לִידַת הַמְּשִׁיחַ וְהַצִּלַּת יִשְׂרָאֵל - נִקְרָא תְּשַׁעַת בְּאָב בְּתוֹאֵר "מוֹעֵד".

כְּדִי לְהִבִּין עֲנִינֵן זֶה שֶׁל יָמֵי "בֵּין הַמְּצָרִים" (שְׂיֵשׁ בֵּהֶם כֹּא' יָמִים) בְּיָתֵר שְׂאֵת, הִבָּה נִקְדָּמָה הַקְּדָמָה יְקָרָה מִמְּשַׁנְתּוֹ שֶׁל רַבִּי צְדוּק הַכֹּהֵן מְלוּבְלִין זִיע"א, בְּסִפְרוֹ "פְּרִי לְצַדִּיק" (מִטּוֹת), הַמְּבִיא אֶת דְּבַרֵי הַגְּמָרָא (סְנֵהדְרִין קד'): "אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: מִפְּנֵי מָה לָקוּ בְּאֶלְ"ף בֵּי"ת? מִפְּנֵי שְׂעֲבָרוּ עַל הַתּוֹרָה, שְׂנִתְּנָה בְּאֶלְ"ף בֵּי"ת". פֶּרַשׁ רש"י וְאָמַר: "שְׂכָל מְגִילַת אִיכָה סְדוּרָה בְּאֶלְפָא בֵּי"ת", לְרִמּוֹז עַל דְּבַרֵי הַגְּמָרָא, שְׂחֲרָבֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִיָּה "מִפְּנֵי שְׂעֲבָרוּ עַל הַתּוֹרָה, שְׂנִתְּנָה בְּאֶלְ"ף בֵּי"ת".

לְפִי זֶה, מְחַדֵּשׁ לָנוּ רַבִּי צְדוּק, כִּי כ"ב יָמֵי בֵּין הַמְּצָרִים הֵם כְּנֶגֶד כ"ב אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה, שְׂפָגְמוּ בֵּהֶם יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת הַחֲרָבֹן.

הַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל יָמֵי בֵּין הַמְּצָרִים (יז' בְּתִמּוֹז) הוּא כְּנֶגֶד הָאוֹת א' שְׂפָגְמוּ, וְעַל-כֵּן בִּ-י"ז בְּתִמּוֹז נִשְׂבְּרוּ הַלּוּחֹת, שְׂהִתְחִילוּ בְּאוֹת א' - "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ". וְהַיּוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁל יָמֵי בֵּין הַמְּצָרִים הוּא תְּשַׁעַת בְּאָב, כְּנֶגֶד הָאוֹת ת' הָאַחֲרוֹנָה, עַל שֶׁס הַכְּתוּב (אִיכָה ד', כב'): "תָּם עוֹנְדֵי בֵּת צִיּוֹן", לְרִמּוֹז עַל מָה שְׂדָרְשׁוּ בְּמִדְרַשׁ, שְׂהַקַּב"ה שְׂפָדָה חֲמָתוֹ עַל הָעַצִּים וְעַל הָאֲבָנִים, כְּדִי לְהִצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מִכְּלִיָּה.

וּמוֹסִיף הַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִיָּדְמָן וְאוֹמַר: הִנֵּה, עַל הַכְּתוּב (שְׂמוֹת לבי, יט'): "וַיְהִי כְּאִשֶׁר קָרַב אֶל הַמִּנְחָה וַיִּרְא אֶת הָעֵגֶל וּמַחֲלַת וַיַּחַר אֵף מִשָּׁה וַיִּשְׁלַף מִיָּדוֹ אֶת הַלָּחַת וַיִּשְׂבֵּר אֶתְּם תַּחַת הָהָר", וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲז"ל

בְּמִדְרָשׁ, שֶׁהַסִּיפָה לְשִׁבְיַת הַלְּוִיִּם הִיא (שְׁמוֹת רַבָּה מו' א'), "שִׁפְרָחוּ הַפְּתוּבִים מִן הַלְּוִיִּם - לְכֹד שִׁבְרָן (מִשָּׁה)". וְכֵן כְּתוּב בְּמִדְרָשׁ יִלְקוּט שְׁמֵעוּנִי (פִּינְחָס שְׁצ"ג): "נִסְתַּכַּל מִשָּׁה בְּלִוְחוֹת, וְרָאָה הַכְּתָב שֶׁבָּחַן שִׁפְרָחוּ, וְכָבְדוּ עַל יְדֵי מִשָּׁה(=נִעְשׂוּ כְּבָדִים עַל הַיְּהוּדִים שֶׁל מִשָּׁה), וְנִכְלְוּ וְנִשְׁתַּבְּרוּ".

נִמְצָא לְפִי זֶה, שֶׁבְּחֻטָּא הָעֵגֶל שֶׁהָיָה בִּי"ז בְּתַמּוּז, פְּרָחוּ הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהָיוּ בְּלִוְחוֹת הָרֵאשׁוֹנִים, וְלָכֵן, מִיּוֹם זֶה מִתְחִילִים כ"ב יְמֵי בֵּין הַמְּצָרִים, כְּנֶגֶד כ"ב אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, שִׁפְרָחוּ מִן הַלְּוִיִּם.

וְגַם לָנוּ לְהַקְשׁוֹת עַל-כֵּן. שֶׁהָרִי, לֹא פָּרָחוּ מִן הַלְּוִיִּם, אֲלָא כ"א אוֹתִיּוֹת שֶׁהָיוּ בְּלִוְחוֹת. שָׁכַן, הָאוֹת ט' לֹא נִזְכְּרָה כָּלֵל בְּלִוְחוֹת הָרֵאשׁוֹנִים. וְזֹאת, כְּפִי שֶׁשָּׂנִינוּ בְּגִמְרָא (ב"ק נד'): "שָׂאֵל רַבִּי חֲנִינָא בְּן עֲגִיל לְרַבִּי חִיָּא בְּרַבִּי אֲבָא: מִפְּנֵי מָה בַּדְּבָרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים לֹא נֶאֱמַר בָּהֶם 'טוֹב', וּבַדְּבָרוֹת הָאַחֲרוֹנִים נֶאֱמַר בָּהֶם 'טוֹב'!". (שָׁכַן, בְּלִוְחוֹת הַשְּׁנִיִּים, בְּמִצְוֹת כִּיבוּד אָב וְאִם נֶאֱמַר (דְּבָרִים ה', טז'): "כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ... לְמַעַן יֵאָרִיכוּ יָמֶיךָ וְלִמְעַן יֵיטֵב לָךְ". וְאִילוּ בְּלִוְחוֹת הָרֵאשׁוֹנִים כְּתוּב (שְׁמוֹת כ', יב'): "וְלִמְעַן יֵיטֵב לָךְ", וְלֹא נִזְכַּר "וְלִמְעַן יֵיטֵב לָךְ", שֶׁשֶּׁם מוֹפִיעָה הָאוֹת ט').

עַל-כֵּן מִתְרַצֵּת הַגְּמְרָא - "הוֹאִיל וְסוֹפֵן לְהִשְׁתַּבֵּר". דְּהִינוּ, הַקַּב"ה לֹא רָצָה לְהַזְכִּיר לְשׁוֹן שֶׁל "טוֹב" ("יֵיטֵב"), עַל הַלְּוִיִּם הָרֵאשׁוֹנִים, כִּיּוֹן שֶׁיָּדַע שֶׁסוֹף הַלְּוִיִּם הָרֵאשׁוֹנִים לְהִשְׁתַּבֵּר.

וּמוֹסִיפָה הַגְּמְרָא: "אֲמַר רַב אֲשִׁי: חֵס וְשְׁלוֹם פְּסָקָה טוֹבָה מִיִּשְׂרָאֵל", כְּדִי שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ כִּי בְּשִׁבְיַת הַלְּוִיִּם "פְּסָקָה טוֹבָה מִיִּשְׂרָאֵל" - לָכֵן לֹא הִזְכִּיר הַקַּב"ה לְשׁוֹן "טוֹב" בְּלִוְחוֹת הָרֵאשׁוֹנִים.

וּכְפִי שֶׁמִּבֵּיא ה"בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר" (תַּמּוּז אָב, מֵאֲמַר ב'): "יִז' בְּתַמּוּז בּו נִשְׁתַּבְּרוּ הַלְּוִיִּם, וְלֹא בְּמִקְרָה הוּא, (כִּי) יז' דִּיקָא בְּגִמְטְרִיא 'טוֹב'". וְהוּא עַל-פִּי מָה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: מִפְּנֵי מָה אֵין "טוֹב" בַּדְּבָרוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת? כִּי הָיָה גְלוּי וְיָדוּעַ לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, שֶׁעֲתִידִין לְהִשְׁבֵּר, וְאֲמַר 'חֵס וְשְׁלוֹם פְּסָקָה טוֹב'. עַל-כֵּן אֵין בָּהֶם טוֹב, אֲלָא רַק בְּלִוְחוֹת הַשְּׁנִיּוֹת. לּוֹמַר, שֶׁכָּל אֵלֶּה הַעֲנִינִים (הֵם) טוֹב לְיִשְׂרָאֵל. עַל-כֵּן אָרַע הַמַּעֲשֶׂה בְּיוֹם טו"ב(=יז') בְּתַמּוּז".

וּמָה מִתּוֹקִים הֵם דְּבָרֵי ה"חֲתָם סוֹפֵר" בְּדִרְשׁוֹתָיו (דף שטו'), שֶׁמִּפְּרָשׁ לְפִי זֶה אֶת הַכְּתוּב בְּתִהִלִּים (ע"ג א'): "אֵד טוֹב לְיִשְׂרָאֵל": "אֵד"(=21) הָאוֹתִיּוֹת, שִׁפְרָחוּ מִן הַלְּוִיִּם הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁנִּשְׁתַּבְּרוּ (בְּלֵי הָאוֹת ט'), הוּא "טוֹב לְיִשְׂרָאֵל" - כְּדִי שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ "פְּסָקָה טוֹבָה מִיִּשְׂרָאֵל".

לְפִי מָה שֶׁבְּאַרְנוּ, אוֹמֵר הַרַה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן, שֶׁ-כ"א יְמֵי בֵּין הַמְּצָרִים, מ-י"ז בְּתַמּוּז עַד ט' בָּאָב - הֵם כְּנֶגֶד כ"א אוֹתִיּוֹת הָאֱלֹ"ף בִּי"ת, שֶׁנִּפְגְּמוּ בְּחֻטָּא הָעֵגֶל, וּפְרָחוּ מִן הַלְּוִיִּם הָרֵאשׁוֹנִים. אֲבָל, תִּשְׁעָה בָּאָב הוּא עֲצֻמוֹ כְּנֶגֶד הָאוֹת ט', שֶׁלֹּא נִפְגְּמָה כָּלֵל, שֶׁהָרִי הַקַּב"ה לֹא כְּתָבָה עַל הַלְּוִיִּם הָרֵאשׁוֹנִים, כְּדִי שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ "פְּסָקָה טוֹבָה מִיִּשְׂרָאֵל". וְזֶהוּ מָה שֶׁאוֹמֵר ה"אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל": ט' בָּאָב מְרַמֵּז עַל הָאוֹת ט' בִּ-א"ב(=בְּאוֹתִיּוֹת א"ב).

וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים: "חֲרָבָן הַבַּיִת הָיָה בִּ-ט' בָּאָב, וְאוֹת ט'...רֵאשׁוּ כְּפוּל לְרַמֵּז כִּי טוֹבִיָּה גְּנִיב בְּגוֹיָה"(=הַטוֹב גְּנוּב בְּתוֹכוֹ). וְלָכֵן, בְּזִכּוֹת הַחֲרָבָן, שֶׁהַקַּב"ה שִׁפְּךָ אֶת חֲמָתוֹ עַל הָעַצִּים וְעַל הָאֲבָנִים, נִצְלוּ יִשְׂרָאֵל מִכְּלֵיָה, נִמְצָא כִּי בְּתוֹךְ הַחֲרָבָן "טוֹבִיָּה גְּנִיב בְּגוֹיָה"(=הַטוֹב גְּנוּב בְּתוֹכוֹ). וְלָכֵן, סִבֵּב הַקַּב"ה, שֶׁחֲרָבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ יְהִיָּה דוֹקָא בְּיוֹם ט' בָּאָב, שֶׁהוּא ט' בְּאֱלֹ"ף בִּי"ת, כְּנֶגֶד הָאוֹת ט', שֶׁלֹּא נִפְגְּמָה בְּחֻטָּא הָעֵגֶל. וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים לְהַבִּין מָה שֶׁסִּבֵּב הַקַּב"ה, שֶׁלִּידַת הַמְּשִׁיחַ תְּהִיָּה בְּתִשְׁעָה בָּאָב, כְּפִי שֶׁהֵבִיא הַרַה"ק מִסְטֵרְעֵלִיק, עַל הַכְּתוּב: "כִּי רָגַע בְּאֶפּוֹ חֵיִים בְּרַצוֹנוֹ" - בְּעַת חֲרוֹן אַפּוֹ, בְּחוֹרְבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּאוֹתוֹ רָגַע "חֵיִים בְּרַצוֹנוֹ" - אִזּוֹ נוֹלַד הַמְּשִׁיחַ, הַנִּקְרָא "חֵיִים".

וְזֶהוּ הַטַּעַם שֶׁתִּשְׁעָה בָּאָב נִקְרָא "מוֹעֵד" ("קִרְאָ עֲלֵי מוֹעֵד"), כִּי הוּא כְּנֶגֶד הָאוֹת ט', כְּפִי שֶׁנִּרְמַז בְּשֵׁם תִּשְׁעָה בָּאָב - הָאוֹת הַתְּשִׁיעִית בְּאוֹתִיּוֹת א"ב(=הָאֱלֹ"ף בִּי"ת), כִּי בְּזִכּוֹת חֲרָבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שִׁפְּךָ הַקַּב"ה חֲמָתוֹ עַל הָעַצִּים וְהָאֲבָנִים, וְעַל-יְדֵי כֵּן נִצְלוּ יִשְׂרָאֵל מִכְּלֵיָה. (עַל פִּי "אוֹרְהַ שֶׁל תּוֹרָה" לַהַרַה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"קִנְאָ קִנְאִתִּי לָהּ אֱלֹהֵי צְבָאוֹת"

הַגְּאוּן רַבִּי יוֹסֵף חֵיִים זֹנְנֶפֶלְד שֶׁשָּׁמַשׁ כְּרַב רֵאשִׁי לְעֵדָה הַחֲרָדִית בִּירוּשָׁלַיִם, נוֹדַע בְּיִשְׂרָאֵל כְּקִנְאֵי מוֹפְלָג כְּלָפִי הַזּוֹנְחִים אֶת מוֹרֶשֶׁת הָאֲבוֹת - וְיִצְא נִגְדָם בְּכָל הַזְּדֻמְנוֹת בְּדְבָרִים חוֹצְבֵי לְהַבּוֹת אֵשׁ, וּבְתוֹכָחוֹת מוֹסֵר נִמְרָצוֹת. פַּעַם בְּקָרוּ אֲצֵל רַבִּי יוֹסֵף חֵיִים אוֹרְחִים נִכְבָּדִים מִן הַתְּפּוּצוֹת. שָׂאֵל אֶחָד מֵהֶם אֶת הַרַב: מִדּוּעַ מוֹכִיחַ רַבְּנוּ בְּלֹא הַפּוֹנָה רַבִּים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? וְהֵלֵא דְרָכָם שֶׁל צְדִיקִים הִיא לְהַמְלִיץ טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל, וְלִלְמַד עֲלֵיהֶם זְכוֹת כְּלָפִי אֶלְקִים וְאָדָם! נֶעַץ הַרַב הִירוּשָׁלַמִי אֶת שְׁתֵּי עֵינָיו הַחֲכָמוֹת בְּפָנָי הַשּׁוֹאֵל, וְאָמַר: הָאֲמִינוּ לִי, מוֹרֵי וְרַבּוֹתֵי, בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֲנִי אוֹמֵר "תִּהְיִילִים", וּמִתְחַנֵּן לְפָנָי בּוֹרָא עוֹלָם בְּעַד כָּל יִשְׂרָאֵל - וְאִפְּלוּ הַגְּרוּעִים שֶׁבָּהֶם, שֶׁהִתְרַחְקוּ מִסִּיפּוֹת שׁוֹנוֹת מִדְּרָךְ הָאֲבוֹת. אֵד כָּל זֹאת אֵינוֹ אֲלָא בְּנֵי לְבִין הַקַּב"ה. אֲבָל, כְּשֶׁאֲנִי פּוֹנֶה לְבִנֵּי אָדָם חוֹטְאִים וּפּוֹשְׁעִים, אֲנִי חָיֵב לְהוֹכִיחֵם וּלְיִסְרֵם בְּדְבָרִים קָשִׁים וְחֲרִיפִים, כְּדִי שֶׁיִּחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה מִבְּעוֹד מוֹעֵד, וּלְפָחוֹת יִמְנְעוּ מִלְּהַפִּיל בְּרִשְׁתָּם אֲנָשִׁים אֲחֵרִים...

רַבִּי יוֹסֵף חֵיִים הַפְּסִיק לְרַגַע קָטַן אֶת דְּבָרָיו הַנִּמְרָצִים, וְאַחֲרֵי-כֵּן סִיֵּם וְאָמַר: דְּרָךְ זֶה שֶׁאֲנִי נוֹקֵט בָּהּ כָּל יְמֵי חַיִּי, הִיא, לְעֵנִיּוֹת דַּעַתִּי, דְּרָךְ הַחֲסִידוֹת הַצְּרוּפָה: תְּבִיעָה נִמְרָצֵת מִן הָאָדָם לְהִיטִיב אֶת דְּרָכּוֹ, וְלִימוּד זְכוֹת עֲלָיו לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ. שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּן

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילּוֹג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

כְּנִיסַת הַשְּׁבֹט: 19:21

עֲרַשׁ"ק כַּג' תְּמוּז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרֵמְיָה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

(הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא (פִּינְחָס) לְאַלְהֵיוֹ. "לְאַלְהֵיוֹ", אוֹתִיּוֹת "לְאַלְהֵיוֹ"

עַל הַפְּתוּבָה, "לִכְן אָמַר: הֲנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (כה, יב), אוֹמֵר רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיָּאל: "וְאַעֲבִידְנָה מְלֶאֶךְ קָיָם וַיְחִי לְעֵלְמָא, לְמַבְשָׂרָא גְּאוּלְתָּא בְּסוּף יוֹמִיא" (=וְאַעֲשֶׂה אוֹתוֹ=אֶת פִּינְחָס) מְלֶאֶךְ קָיָם, שִׁיחִיָּה לְעוֹלָם, (כְּדִי) לְבִשָׁר עַל הַגְּאוּלָּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים).

מְבוֹאֵר מִדְּבַרֵי הַתְּרַגּוּם שֶׁל רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיָּאל, שֶׁפִּינְחָס הוּא אֱלֹהֵהוּ, שֶׁזָּכָה לְעֵלוֹת חַי בְּסַעֲרָה הַשְּׁמִימָה, וְלִהְיוֹת לְמְלֶאֶךְ, וְהוּא אֲשֶׁר עֲתִיד לְבִשָׁר לָנוּ עַל הַגְּאוּלָּה הָעֲתִידָה, וְכָל זֹאת בְּזִכְרוֹת שְׁקָנָא קְנָאת ה', וְהַרְגָּא אֶת זְמַרֵי בֶן סְלוּא. וְכֵן גַּם כְּתוּב בַּמִּדְרָשׁ: "אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לֵקִישׁ: פִּינְחָס הוּא אֱלֹהֵהוּ. אָמַר לוֹ הַקַּב"ה (לְפִינְחָס): אַתָּה נִתַּת שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵינִי בְּעוֹלָם הַזֶּה – אֵף לְעֲתִיד לְבוֹא אֶתָּה הוּא שְׁעֲתִיד לְתַן (=לְעֵשׂוֹת) שְׁלוֹם בֵּינִי לְבֵין בְּנֵי, שְׁנֵאמָר (מְלֶאֶכִי ג', כג–כד): 'הִנֵּה אֲנִכִי שֶׁלַּח לְכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם ה'...וְהַשִּׁיב לָב אָבוֹת עַל בְּנֵים וְלָב בְּנֵים עַל אָבוֹתם".

בְּעֵינַי זֶה כְּתוּב בַּמִּדְרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה כו', ד'): "אִם יֹאמֵר לָךְ אָדָם: (הִיתְכֹּן) שְׂאִילוֹ לֹא חָטָא אָדָם רֵאשׁוֹן, וְאָכַל מֵאוֹתוֹ עֵץ (הַדַּעַת), הֲיָה חַי וְקָיָם לְעוֹלָם? אָמַר לוֹ אֶתָּה, (כֵּן), כִּבְרַת הָיָה אֱלֹהֵהוּ, שְׁלֹא חָטָא, וְהוּא חַי וְקָיָם לְעוֹלָם". הִנֵּה, מְבוֹאֵר מִכָּאן, שְׂאֵלֵהוּ הַנְּבִיא הוּא עֲדוּת נְאֻמָּה, שְׂאֵם לֹא הָיָה חוֹטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּעֵץ הַדַּעַת, הֲיָה חַי וְקָיָם לְעוֹלָם וְלִנְצַח נְצָחִים. וְרַק מִפְּנֵי הַחֲטָא נִתְחַיֵּב הוּא מִיתָה, כְּפִי שְׁכַתוּב בְּפְרֻשַׁת הַבְּרִיאָה (בְּרֵאשִׁית ב', יז): "וַיִּמְעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת".

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין עֵינַי זֶה. שְׁפֹן, מִדּוּעַ לֹא הִבִּיא הַמִּדְרָשׁ רְאִיָּה לְכַךְ מִחֲנוּךְ, שְׁעֵלָה לְשָׁמַיִם, כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים וַאֲיַנְנוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים?" שְׁהַרִי, בְּתַרְגּוּם יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיָּאל מְבוֹאֵר, שְׁחֲנוּךְ, בְּגִדְלֵי מִדְרַגְתוֹ בְּעִבּוּדָת ה', זָכָה לְעֵלוֹת לְשָׁמַיִם בְּעוֹדְנוּ חַי, וְנַעֲשֶׂה מְלֶאֶךְ מִטְטְרוֹ"ן סִפְרָא רַבָּא. כְּפִי שְׂאוֹמֵר יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיָּאל: "וּפְלַח חֲנוּךְ בְּקוֹשְׁטָא קָדָם ה'...וּסְלִיק לְרַקִּיעָא...וַיִּקְרָא שְׁמִיָּה מִטְטְרוֹ"ן סִפְרָא רַבָּא". (=וְהִלָּךְ חֲנוּךְ בְּאַמְתָּ לְפָנַי ה'...וְלָקַחוּ ה' לְשָׁמַיִם...וַיִּקְרָא שְׁמוֹ מִטְטְרוֹ"ן).

וְאִכּוֹן, בְּסִפְרָא "כְּדֵי הַקְּמַח" לְרַבְּנּוּ בְּחַי (עַרְךָ "אַבְל") מְבוֹאֵר, שְׁחֲנוּךְ וְאַלְהֵהוּ הֵם שְׁנֵי עֲדִים נְאֻמָּנִים, שְׂאֵלְמֶלֶא חָטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּעֵץ הַדַּעַת הֲיָה הָאָדָם חַי וְקָיָם לְעוֹלָם. וְכְפִי דְבַרְיוֹ הַקְּדוּשִׁים: "וּכְפִי שְׁמַצִּינוּ צְדִיקִים מֵתִים לְלֹא חָטָא אֶלָּא בְּעֵטִיו שֶׁל נְחָשׁ (=בְּגִלְלֵי הַנְּחָשׁ), מִכָּאן יֵשׁ מְקוּם...לְשִׂאוֹל: אִם כֵּן, חֲנוּךְ וְאַלְהֵהוּ, שְׁהִיוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים, לָמָּה הֵם חַיִּים מְעוֹדִים וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְלְעוֹלָם קָיָמִים? וְלָמָּה לֹא מָתוּ בְּעֵטִיו שֶׁל נְחָשׁ, כְּמוֹ אֵלּוּ? וְנִרְאָה לוֹמַר...כְּדִי שְׁהִיוּ עֲדִים, שְׂאֵלְמֶלֶא לֹא חָטָא הָאָדָם, הֲיָה חַי וְקָיָם לְעוֹלָם כְּמוֹתָם, שְׁהַרִי חֲנוּךְ וְאַלְהֵהוּ לֹא חָטָאוּ, (וְלִכְן זָכוּ) וַיְחִיו לְעוֹלָם".

כְּדִי לְהִבִּין עֵינַי זֶה בִּיתֵר שְׂאֵת, הִנֵּה כְּאִמּוֹר, אִם לֹא הֲיָה אָדָם הָרֵאשׁוֹן חוֹטָא בְּעֵץ הַדַּעַת, הֲיָה חַי לְעוֹלָם, כְּפִי שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית ב', ז'): "וַיִּמְעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת". וְכָתַב עַל-כֵּן הַ"אוֹר הַחַיִּים" הַקְּדוּשׁ, בְּלִשׁוֹן קוּדְשׁוֹ (בְּחַקְתִּי): "כְּשִׁבְרָא ה' (אֶת) אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּעוֹלָם הַזֶּה, לֹא בְרָאוּ לְשִׁבְתָּ בְּעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָמֵי עַד...אֶלָּא הִתְּהַבְּנָה כִּי עֵלָה יַעֲלֶה לְשָׁמַיִם וְלֹא צָרוֹת הַחַיִּים בְּעַת אֲשֶׁר יִחְפוֹץ, וַיְהִיָּה כְּמִי שְׁדָר בְּבִית וְעֵלָה עַל גְּבֵה (=בְּבִית עִם שְׁתֵּי קוּמוֹת). וְכִשְׂרִיצָה לְעֵלוֹת וְלִהְשֵׁת עֵשֶׂע – יַעֲלֶה (לְעוֹלָם הָעֵלְיוֹן), כְּמוֹ שְׁמַצִּינוּ, שְׁעֵלָה אֱלֹהֵהוּ בְּסַעֲרָה הַשְּׁמִימָה. (וְאוֹלָם), עַל-יְדֵי הַחֲטָא, הוֹצֵרְךָ (הָאָדָם) לְהַפְּשִׁיט עוֹרוֹ מֵעָלָיו, וַיְגִיחַ הַגּוֹף בְּעוֹלָם הַזֶּה (בְּקִבְר)."

הִנֵּה, לוֹמְדִים אָנוּ, שְׂאֵלְהוּ הַנְּבִיא זָכָה לְהִיּוֹת בְּבַחֲיִנַת זוֹ שֶׁהוּא חַי בְּשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת גַּם יַחַד – הָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן וְהָעוֹלָם הַזֶּה, וְדוּמָה כְּמִי שְׁדָר בְּבִית וְעֵלָה עַל גְּבוֹ (=בְּבִית עִם שְׁתֵּי קוּמוֹת).

וְהוּוּ שְׂאוֹמֵר הַזֶּה הַקְּדוּשׁ (וַיִּקְהַל קְצוֹ): "מִי עֵלָה שְׁמַיִם וַיִּרְד' (מִשְׁלֵי ל', ד), זֶה אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא, שְׁנֵאמָר בּוֹ 'וַיַּעַל אֱלֹהֵהוּ

בסערה השמים". אולם, שואל רבי שמעון בר יוחאי (=רשב"י) שם: איך יעלה על הדעת, שאלהיו עלה בגופו החומרי לשמים? הלא השמים אינם סובלים אפילו גרעין כחודל מן הגוף החומרי? אלא, מתרץ רשב"י, שאלהיו, בהעלותו השמימה, פשט את הגוף הגשמי, ונלבש בלבוש רוחני להיות בין המלאכים. ורק כאשר הוא יורד למטה, לעולם הזה, בשליחות הקב"ה, הוא פושט את הלבוש הרוחני, ומתלבש בגופו החומרי המזופך. הרי לנו דברים ברורים, שאלהיו הנביא אכן חי בשני עולמות כאדם הראשון לפני החטא, כמו אדם הדר בבית עם עליה. ומעתה ברור לנו, מדוע הביא המדרש ראיה מאלהיו הנביא ולא מחנוף. שכן, המדרש רוצה להוכיח לנו יסוד חשוב, שלולא החטא, היה חי האדם בשני עולמות, כאדם הדר בבית עם עליה. ולכך אין ראיה מחנוף. שהרי, לאחר שחנוף נהפך למלאך מט"ט, שוב לא יכול היה להתלבש בגופו החומרי, ולרדת למטה לעולם הזה, כאדם הדר בבית עם עליה. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"בקנאו את קנאתי בתוכם" (כה' יא')

יש מקום לשאול כאן: והרי עוד לפני מעשה זמרי התחילו כמה מן העם לזנות עם בנות מואב ובנות מדן, ומדוע לא פגע פינחס באחד מהם? ולמה המתין עד שעשה זמרי מעשה זה, ופגע בו? אלא, פינחס ראה ברוח הקדש, שיש קטרוג עצום על עם ישראל בגלל חטא הזנות, עד שראה שנתחבו ישראל על-כף כליה, חלילה. אולם ראה הוא גם, שיש פתחון-פה למליצי-ישר לטעון, שכל הזונים עם בנות מואב ומדן עשו הפל מתוך שכרות. וכמו שאמרו במדרש, שעשו להם חנויות למכור פשתן, וישראל באו לקנות פשתן. והיתה הזקנה בחוץ, והילדה הפרוצה בפנים, והשקו אותם יין חזק, ועל-ידי השכרות עשו את העבירה. נמצא שיש לישראל דין אנוסים. אבל צריך להוכיח זאת קבל עם ועדה, שעשו את מעשה הזנות מחמת שכרות. ולכן המתין פינחס עד שבא זמרי, והביא את כזבי, בהיותו שפוי בדעתו, ולא שיכור, ואז נגש פינחס ופגע בו. וכל העם ראו שפגע בו, ושהוציא את שניהם דקורים ברומח, לעיני שבטו ולעיני כל ישראל, וכלם ראו ושתקו ולא מחו בידו, ואף אחד לא התקרב להזיק לפינחס. משמע מכאן, שכלם הודו שעשה פינחס טוב במעשהו זה. ואם כך, נשאלת השאלה, איך חטאו חלק מהעם עם בנות מואב ומדן? – אלא חביבים לומר שהיו אנוסים ושיכורים. ועתה, שהם בדעה צלולה, הודו לפינחס בהריגת זמרי, שהיה נשיא בית אב לשבט שמעון. נמצא מכאן, שעל-ידי הקנאה שנתקנא פינחס להרוג את זמרי בתוך כל ישראל, והם שתקו והודו לו, נעשה פתחון-פה למליצי-ישר למעלה להציל את ישראל מכליה.

וזהו שאמר הפתוב: "השיב את חמתי מעל בני ישראל" – שלא אדון אותם מזידים גמורים, אלא אדון אותם כאנוסים, והוא מחמת שקנא פינחס את קנאתי "בתוכם" – בכך שהרג את זמרי בפרהסיא, לעיני-כל, ולא קם אפילו אחד כנגדו להרע לו, ועל-ידי כך גרם פינחס שלא כליתי את בני ישראל בקנאתי, ולכן "הנני נתן לו את בריתי שלום". (עוד יוסף חי)

"כי אמר ה' להם מות ימתו במדבר ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפנה ויהושע בן נון"

ספר המגיד הירושלמי הנודע רבי שלום שבדרון: רבי מרדכי קמינצקי היה מפארי תושביה של שכונת שערי חסד המעטירה אשר בירושלים של מעלה. אף שכבר היה ישיש ובא בימים, נהג רבי מרדכי במנהג יחודי: בכל עת שהיה מתעורר בלילה, אף אם חלפה רק שעה אחת מעלותו על יצועו, היה מתגבר כארי ומשכים לבית הכנסת לעבודת בוראו. כאשר נשאל לפשר מנהגו זה ספר: "בצעירותי חליתי אנושות עד שאמרו הרופאים נואש לחיי, אלא שמן השמים רחמו עלי והבראתי. לאחר שהבראתי הרהרתי בלבי: הלא בודאי התחייבתי מיתה, ואלמלא חסו עלי מן השמים, לא הייתי נותר בחיים. אם כן, מצבי דומה לאנשי דור המדבר שנענשו במיתה מחמת חטא המרגלים, ולפיכך בכל שנה בליל תשעה באב היו כלם חופרים בורות ויושבים בתוכם עד הבקר, כשהם ממתינים לראות האם ימותו או שמא ימשיכו לחיות (רש"י תענית ל ב.). והנה, אם התעורר אי מי מהם באמצע הלילה והבין שנגזר עליו להמשיך לחיות, היעלה על הדעת שימשיך לשכב בקברו עד הבקר! אף אני, אותה הרגשה אופפת אותי כל לילה, כאשר אני נעור משנתי ומרגיש שעודני חי: הריני שש ושמח על הבשורה, ומתוך כך אני רץ לבית הכנסת לעבד את בוראי".

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמַכּוֹ מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בדילוג 8)

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

כְּנִיסַת הַשְּׁבֹט: 19:21

יְצִיאַת הַשְּׁבֹט: 20:34 ר"ת 21:17

ערש"ק כג' תמוז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרֵמְיָה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"ובני קרח לא מתו" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

על הכתוב בפרשתנו, "ובני קרח לא מתו", שואלים חכמי ישראל, מה ענין זה של "ובני קרח לא מתו" לפרשת "פינחס"?

תחילה, נקדים להביא מה שכתוב בפרשה: "ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת קרח... ובני קרח לא מתו", ופרש רש"י ("קרח"): "הם (=בני קרח) היו בעצה תחילה – ובשעת המחלוקת הרהרו תשובה בלבם, לפיכך נתבצר להם מקום גבוה (בתוך האדמה)... וישבו שם". (ולאחר מכן יצאו משם והקימו משפחה). ומקור הדבר בגמרא (סנהדרין קי'): "ובני קרח לא מתו, תנא משום רבנו: אמרו, מקום נתבצר להם בגיהנום, וישבו עליו ואמרו שירה".

ויש לתמוה הפלא ופלא. מה ראה הקב"ה שלא להזכיר ידיעה חשובה זו בפרשת "קרח", אלא רק כאן בפרשת "פינחס" (כדרך אגב, כאשר מנה הכתוב את שבט ראובן, שיצאו ממנו דתן ואבירם).

וכבר הרגיש בזה "אור החיים" הקדוש, ותירץ, שכאן בקש הכתוב להעצים את עונם של דתן ואבירם לעומת קרח. שהרי, מקרח נשארו לפחות בניו לפליטה, ואילו מדתן ואבירם לא נותר כלום.

והוסיף הרה"ק פינחס פרידמן ושאל: הנה, למדנו בגמרא, שלבני קרח "מקום נתבצר להם בגיהנום, וישבו עליו ואמרו שירה". האם בגיהנום אמרו בני קרח שירה? ומהי אותה שירה?

פתח דברינו יאיר במה ששנינו בגמרא: "דוד כתב ספר תהלים על ידי עשרה זקנים: על-ידי אדם הראשון, על-ידי מלפי צדק, על-ידי אברהם, על-ידי משה, על-ידי הימן, על-ידי ידותון, על-ידי אסף, ועל-ידי שלשת בני קרח". (ומי הם שלשת בני קרח? כתוב בתורה (שמות ו', ד'): "ובני קרח אסיר ואלקנה ואביאסף").

אם כן, צריכים אנו ביאור, מנין ידע דוד המלך את שירת שלשת בני קרח – אסיר, אלקנה ואביאסף? רש"י זצ"ל מבאר על מזמור מב' בתהילים, "למנצח משפיל לבני קרח": "לבני קרח – אסיר, אלקנה ואביאסף הם היו תחילה בעצת אביהם, ובשעת המחלוקת פרשו. וכשנבלעו כל סביבותיהם, ופתחה הארץ את פיה, נשארו מקומם בתוך פי הארץ, כענין שנאמר 'ובני קרח לא מתו', ושם אמרו שירה, ושם יסדו המזמורים הללו.

(ואחר-כך) עלו משם, ושרתה עליהם רוח הקדש ונתנבאו על הגלויות, ועל חרבן הבית, ועל מלכות בית דוד". נמצאנו למדים מדברי רש"י ("ושם אמרו שירה, ושם יסדו המזמורים הללו"), שבני קרח אמרו מזמור קדוש זה כאשר היו בבטן האדמה, במקום גבוה שנתבצר להם בגיהנום.

בהמשך דבריו מפרש רש"י, שמזמור זה הוא ביטוי עז של געגועים והשתוקקות לראות את פני ה' בבית המקדש, כפי שכתוב במזמור: "למנצח משפיל לבני קרח כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשי תערג אליך אלהים צמאה נפשי לאלהים לאל חי מתי אבוא ואראה פני אלהים".

ויש לומר, שבני קרח, בהיותם בבטן האדמה, נזפרו בדברי התוכחה של משה רבנו: "ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי המעט מכם כי הבדיל אלהי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו לעבד את עבדת משכן ה'... ובקשתם גם כהנה?"

על-כן, לאחר שהרהרו בתשובה, ונתבצר להם מקום גבוה בגיהנום, השלימו את תשובתם לא רק בהרהור, אלא גם בדיבור במזמור הזה של געגועים עצומים לעבוד אותו יתברך בבית המקדש – "צמאה נפשי לאלהים לאל חי מתי אבוא ואראה פני אלהים".

ובזכות שירתם זו הוציאתם הקב"ה, כפי שמבואר במדרש "שוחר טוב" (תהילים מב'): "למנצח משפיל לבני קרח כאיל תערג על אפיקי מים" – מה האילת הזאת, כשיושבת על המשפר, היא מצטערת ועורגת להקב"ה, והוא עונה לה – כן קראו בני קרח מצרה להקב"ה, והוא ענה אותם".

ובזכות שירתם זו הוציאתם הקב"ה, כפי שמבואר במדרש "שוחר טוב" (תהילים מב'): "למנצח משפיל לבני קרח כאיל תערג על אפיקי מים" – מה האילת הזאת, כשיושבת על המשפר, היא מצטערת ועורגת להקב"ה, והוא עונה לה – כן קראו בני קרח מצרה להקב"ה, והוא ענה אותם".

ובזכות שירתם זו הוציאתם הקב"ה, כפי שמבואר במדרש "שוחר טוב" (תהילים מב'): "למנצח משפיל לבני קרח כאיל תערג על אפיקי מים" – מה האילת הזאת, כשיושבת על המשפר, היא מצטערת ועורגת להקב"ה, והוא עונה לה – כן קראו בני קרח מצרה להקב"ה, והוא ענה אותם".

הנה, מבוואר מכאן, שבני קרח התפללו להקב"ה מתוך הצרה, כשהיו בלועים בארץ, ובזכות השירה ששרו שם, הוציאם הקב"ה ועלו על פני האדמה.

וראוי להוסיף מה שפרש רש"י: "(ואחר-כך) עלו משם, ושרתה עליהם רוח הקדש ונתנבאו על הגלויות, ועל חרבן הבית, ועל מלכות בית דוד".

וכן, דרשו במדרש "שוחר טוב" (תהילים עו'), שבני קרח התכוננו בשירים גם לחזק את ישראל באחרית הימים בזמן הגאולה, כפי שמובא במדרש: "אמרו בני קרח: אל תיראו מאותו יום (=באחרית הימים), שמנער הקב"ה את הארץ, שנאמר: 'לאחזו בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה', וכן הוא) ואמר: 'כי הנני בורא שמים חדשים וארץ חדשה'. והיכן צדיקים עומדים באותה שעה? ואתם הדבקים בה' אלהיכם תיים כלכם היום'. אמרו בני קרח: אל תתיראו! ראו נסים שעשה עמנו, שנאמר: 'ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם'. והיכן היינו באותה שעה? היינו תלויין באויר!".

כלומר, בני קרח מחזקים את ישראל באחרית הימים, שכשם שפתחה הארץ את פיה, כדי לבלוע את קרח וכל עדתו, והם, בני קרח, נשארו תלויים באויר בזכות הרהור של **תשובה** - כך, כאשר יאחזו הקב"ה בארבע כנפות הארץ, כדי לנער את הרשעים מן העולם, כאדם המנער את האבק מבגדו (כביכול), ושאר הצדיקים תלויים באויר העולם, ולא ינערו מן העולם הזה.

מעשה יאירו גם עינינו להבין, מדוע בחר הקב"ה לגלות לנו כאן, דוקא בפרשת 'פינחס', ש'ובני קרח לא מתו'. שכן, הקב"ה, שהוא מגיד דבר מראשית ומאחרית, ידע שעזרא הסופר עתיד לסדר את פרשת פינחס בתחילת ימי **"בין המצרים"**, שבהם מתאבלים ישראל על חרבן בית המקדש וגלות ישראל.

ולכן, הקדים רפואה למכה, באומרו "ובני קרח לא מתו". דהיינו, בני היקרים זכרו שבני קרח זכו להינצל מן השאל, רק בזכות הרהור אחד של **תשובה**, ומזה תלמדו על הכח הנשגב של **התשובה**, והשתמשו בה כדי לקרב את הגאולה העתידה.

"ובחדש השביעי באחד לחדש... יום תרועה יהיה לכם" (כט' א')

על מצות תקיעת שופר בראש השנה, שנינו בגמרא (ר"ה, טו'): למה תוקעים בשופר של איל? - אמר הקדוש-ברוך-הוא: תקעו לפני שופר של איל, כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם, ומעלה אני לפניכם כאילו עקדתם עצמכם לפני.

שואל על-כך המגיד רבי צבי הירש מואדיסלב: לכאורה, כדי להזכיר את עקידת יצחק, מן הראוי היה ליטול בראש השנה ספין ארוכה, והיא היתה עשויה לשמש זכרון בולט יותר מן השופר... (בגלל רצונו של יצחק להישחט על-ידי הספין על מזבח ה').

אלא - אומר רבי צבי הירש - יותר משאנו מתכוננים להזכיר בראש השנה את מסירות הנפש של אברהם ויצחק על מזבח הנאמנות לדבר השם - מבקשים אנו להדגיש, שאין הקב"ה חפץ בקרבנות אדם, ולכן החליף הקב"ה את קרבנו של יצחק בקרבן איל. משום כך נוטלים אנו בראש השנה שופר של איל, ותוקעים בו קולות תקיעה, שברים ותרועה, כדי להתרפק ולהתחנן לפני "אל מלך יושב על כסא רחמים", שגם בנו ינהג במידת הרחמים, כפי שנהג ביצחק אבינו, ולא יעניש אותנו על חטאינו הרבים.

"שנים ליום עלה תמיד"

הגאון רבי יעקב מליסה, בעל "נתיבות משפט", נזדמן פעם לעיר בריסק, והתאכסן בביתו של רב המקום, רבי אריה קצנבלויגן, שנודע כשקדן מופלג, העוסק בתורה יומם ולילה, ואינו נותן דעתו לזמני אכילה קבועים ולשעות שינה נחוצות.

כשנפרד הרב מליסה ממארחו, לחץ בחמימות את ידו, ואמר לו: אני מברך אותך, שיקוים בך הפתוב בפרשת "פינחס": "שנים ליום עלה תמיד". תמה רבי אריה לשמע הברכה של האורח הדגול, ובקש ממנו שיסביר לו, מהי כונת הדברים שהשמיע זה עתה באזניו.

שם הרב מליסה את שתי ידיו על כתפי מארחו, והעיר בחייד: כידוע, מתחיל הסעיף הראשון בשלתן ערוך ב-"שויתי יהוה לנגדי תמיד" (תהילים טז, ח'). ואילו הסעיף האחרון בשלתן ערוך מסתיים בפתוב במשלי (טו, טו): "וטוב לב משתה תמיד". משום כך ברכתי אותך זה עתה, ששני "תמידים" אלה לא יתערבבו אצלך זה עם זה, ובשעת לימוד תלמד, ובשעת סעודה תאכל...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון

בס"ד "לְמוֹלִיד עֲמוּ בַמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילוּג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

כְּנִיסַת הַשְּׁבֻעַ: 19:21

רַ"ת 21:17 יְצִיאַת הַשְּׁבֻעַ: 20:34

ערש"ק כג' תמוז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבָרֵי יְרֵמְיָה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"זאת עלת חדש בחדשו לחדשי השנה" (על פי "אורח של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

על הכתוב בפרשתנו: "זאת עלת חדש בחדשו לחדשי השנה", אומר ה"בני יששכר", שכאן נרמז לנו שאין מזל לישראל, ואין הם תלויים בטבע ובכוכבים. שכן, יש ביד ישראל את הכח להתעלות מעל הטבע והמזלות על-ידי דבקותם באותיות התורה, שבהן ברא הקב"ה את העולם הזה, את הטבע ואת המזלות (=הכוכבים). וזאת, כמבואר במדרש על בריאת העולם (בראשית רבה א' א'): "התורה אומרת: אני הייתי כלי אומנותו של הקב"ה. בנוהג שבעולם, מלך בשר ודם בונה פלטין (=ארמון), אינו בונה אותה מדעת עצמו, אלא מדעת אמן. והאמן אינו בונה אותה מדעת עצמו, אלא דיפתראות ופינקסאות (=שרטוטים) (שהרי) יש לו, לדעת היאך הוא עושה חדרים, היאך הוא עושה פשפושין (=פתחים). כך היה הקב"ה מביט בתורה ובורא את העולם..."

נמצא מכאן, שמאחר ואת כל היקום ברא הקב"ה על-ידי כ"ב אותיות התורה, הנה יש לישראל, על-ידי דבקותם באותיות התורה, את הכח לשנות את הטבע והמזלות ואת כל הבריאה כלה. וכפי שהביא ה"בני יששכר" את דבריו הקדושים של המגיד הגדול, רבי דב ממזריטש, על הפסוק: "זאת עלת חדש בחדשו לחדשי השנה" (ראש חודש מאמר א' ד'): "שנים ב' מיני הנהגות בעולם: הנהגה אחת – הנהגה המסודרת מן ז' (=שבועת) ימי בראשית לכל ימות השנה... ואותה הנהגה נרמזת באות ז' – דהינו, הנהגה המסודרת מן ז' ימות בראשית. אבל, יש הנהגה למעלה מזה, הנהגה השנייה, (ש) היא הנהגה התוריי (=התורה) – הינו, ישראל יפעלו (=יוכלו) על-ידי התורה לחדש עתים (=זמנים) חדשים לטובה ולחיים. ואותה הנהגה נקראת א"ת, הינו הנהגת התורה מן כ"ב אתונן (=אותיות), מן א' עד ת'. ואותם ב' הנהגות נקראת זא"ת בצירוף. וזהו שאמר הכתוב 'זאת עלת חדש בחדשו'. רוצה לומר, הגם שבכל חדש יש התחדשות על-פי סדר הנהגה המסודרת (של הטבע)... עם כל זה... ישנה הנהגה התוריי (=התורה) לשנות העתים לטובה, על-ידי מעשים טובים של ישראל".

ומוסיף שם המגיד ר' דב ממזריטש, ומביא את דברי האדמו"ר הרב הקדוש מהר"י ז"ל "מגיד מישרים", המפרש על-פי זה, את מה ששואלים את האדם ביום הדין, לאחר פטירתו (שבת לא, ב'): "קבעת עתים לתורה?". כלומר, האם פעלת על-ידי התורה כדי לשנות את העתים המסודרים בטבע מבראשית, ולקבוע עתים (=זמנים) אחרים לטובה לישראל?

והנה, מקור לכך שעל-ידי התורה הקדושה ישראל מתעלים ושולטים על הטבע והמזלות, למדים אנו גם מדברי הזוהר הקדוש, האומר (מתורגם ללשון הקדש): אלו שלא יודעים סוד זה (שישראל שולטים על המזל בכת התורה) אומרים: בני חיי ומזוני (=בנים, חיים ומזון) (באים) לא בזכות התורה, אלא על-ידי המזל. והרי אנו רואים, שאברהם ראה במזלו שאינו יכול להוליד, והקב"ה הוציא אותו החוצה, כדכתיב (בראשית טו, ה'): "ויצא אתו החוצה, ויאמר הבט נא השמימה". ולמדנו בגמרא (שבת קנו, א'), שאמר הקב"ה לאברהם: צא מאצטגנות (=ראיה בכוכבים) שלך, והעלהו למעלה מעל הכוכבים, ואמר לו: "הבט נא השמימה וספר הכוכבים...". (ודע) שכל ברואי עולם, קדם שנתנה התורה לישראל, היו תלויים במזלות, ואפילו בני חיי ומזוני. אבל, לאחר שנתנה התורה לישראל, הוציא הקב"ה את ישראל מהנהגת הכוכבים והמזלות. ודבר זה, ממשיך הזוהר הקדוש ואומר, אנו למדים מאברהם אבינו, משום שעתידיים היו בניו לקבל את התורה, הנרמזת באות ה' של אברהם – חמשה (=ה) חומשי תורה, שעליה נאמר: "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" – ב-ה בראם. אמר הקב"ה לאברהם: משום ה' זו שנתוסף בשמך, השמים וכל הכוכבים והמזלות יהיו תחתידך. ולא עוד, אלא שב-ה' זו יולד לך יצחק, כמו שנאמר: "הא לכם זרע"... ולכן, כל העוסק בתורה – בטלה ממנו הנהגת הכוכבים. (עד כאן דברי הזוהר הקדוש).

נמצאנו למדים מדברי הזוהר הקדוש, שהאות ה', שהוסיף הקב"ה לאברהם, מרמזת על התורה הקדושה, הפלוה

מחמשה(=ה) חומשי תורה, שעתידים ישראל לקבל. ועל-ידי דבקות ולימוד התורה הקדושה, יוכלו ישראל להתעלות מעל הכוכבים והמזלות, ולשנות את הטבע.

וזהו שכתוב בתורה (דברים יח, יד): "כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעננים ואל קסמים ישמעו, ואתה לא כן...". ופרש המדרש (תנחומא שופטים יא): "ואתה לא כן, מדבר באברהם, שהיה רואה באסטרוולוגין (=ראיה בכוכבים), שהיה המזל אומר לו, שאין אברם ולא שרי מולדין. מה עשה להם הקב"ה? אמר ר' יהודה ברבי סימון, בשם רבי חנין: פתיב (בראשית יד): 'ויצא אתו החוצה, ויאמר הבט נא השמימה' – העלה אותו למעלה מפפת הרקיע... אמר לו הקב"ה (לאברהם): מה שאמרת 'והנה בן ביתי (דמשק אליעזר) יורש אתי' (שם), לא כן הדבר – 'פי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך'. אמר לו (אברהם להקב"ה): אתה אומר לי שאני מוליד? אמר לו הקב"ה: צא מן המדה(=הדעה) (שאומרת) (ש)אברם אינו מוליד... (ש)הרי אתה למעלה מן המזל".

ואמר על מדרש זה ה"עמודיה שבעה": בשעה שאברהם נקרא "אברם", בלי האות ה, שזה מורה על העדר לימוד וקיום ה(=חמשת) חומשי התורה, אזי אינו מוליד, כי הוא נמצא תחת שליטת המזלות. אבל, אברהם, בתוספת האות ה, המורה על חמשה חומשי תורה, כשהוא מדבק באותיות התורה, שעל-ידם נבראו הכוכבים והמזלות, ממילא הוא מעל המזלות, ויוכל להוליד – שהרי הוא מעל הטבע.

ולכן, בימים קשים אלו של "בין המצרים", צריכים אנו להדבק באותיות התורה הקדושה, להרבות ולהוסיף בלימודה. שכן, רק כך נוכל להתעלות מעל הטבע והמזל, ולהתגבר על מליוני אויבינו הסובבים אותנו והמנסים לבלותנו – דבר שפמובן, בעזרת השם יתברך ובזכות לימוד התורה שגלמד, לא יעלה בידם.

"את הפכש אחד תעשה בבקר ואת הפכש השני תעשה בין הערבים"

על הפתוב, "את הפכש אחד תעשה בבקר ואת הפכש השני תעשה בין הערבים", אומרים חכמי ישראל, שכאן יש רמז לאדם המתעצל בתפילת שחרית, שלא לבוא לבית הכנסת להתפלל במנין בטענות שונות, אם מצד מזג האויר, או מצד עיפות וכיוצא בזה.

וכן רומז הפסוק גם לתרוצים על תפילת מנחה וערבית, בטענה שהוא עסוק כדי לעשות קניות, להכנס לבנק ולסדר עסקיו.

וזהו שאמר הפסוק: "את הפכש אחד" – מלשון "איזהו גבור? הפכש את יצרו". "תעשה בבקר" – בזמן תפילת שחרית, תכבוש את יצרך, ותקום להתפלל במנין. "ואת הפכש השני" – הפיבוש השני של יצר הרע, "תעשה בין הערבים" – בתפילת מנחה וערבית (נפש חי).
"פינחס הוא אליהו"

מסופר על אחד הצדיקים, שערך לעצמו גלות: לבש בגדי קבצן, נדד מעיר לעיר והתאכסן אצל יהודים רחמנים, שהכניסוהו בצל קורתם. באחד הימים הגיע לבית כנסת של אחת העירות בערב שבת, אבל שם אף איש לא טרח להזמין. הגבירים לא רצו להזמין "קבצן", שמראהו כה עלוב. רק יהודי פשוט אחד שבקש לקים מצות הכנסת אורחים לשמה, קרא לו וארח אותו בשמחה.

לימים, כשסיים אותו הצדיק את גלותו, וגדולתו נודעה ברבים, הגיע שוב לאותה עירה. אלא שהפעם יצאו כל בני העירה לקבלו, והגבירים התחרו ביניהם על הזכות לארח את הצדיק בביתם. אולם הצדיק לא אבה(=רצה) לשמוע את הצעותיהם, והוא בחר להתארח דוקא אצל אותו יהודי פשוט שארחו בפעם הקודמת, אף-על-פי שלא ידע את טיבו האמיתי.

בדומה לזה מסביר כ"ק אדמו"ר רב שלום מבעלזא זי"ע את הנאמר במדרש "ילקוט שמעוני", אודות פינחס שהוא אליהו: אמר לו הקב"ה (לפינחס): אתה נתת שלום בין ישראל וביני בעולם הזה - אף לעתיד לבוא אתה הוא שעתיד לתן(=לעשות) שלום ביני לבין בני, שנאמר (מלאכי ג', כג-כד): 'הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה'... והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם".

שואל פאן האדמו"ר, מדוע דוקא פינחס/אליהו יזכה להביא שלום לעתיד לבוא, בזמן הגאולה? הלא במשך דורות רבים היו הרבה צדיקים שמסרו את נפשם על קידוש השם...

אלא, משיב האדמו"ר מבעלזא: פינחס מסר את נפשו לעיני ששים רבוא מישראל, ועשה את מעשהו האמין בפרהסיא(=לעיני כל העם), ובכך קדש שם שמים ברבים. לכן מבקש הקב"ה להשיב לו מידה כנגד מידה, ולשלם לו שכר שיש בו פרסום לעיני כל ישראל. לפיכך יזכה פינחס דוקא לבשר על הגאולה העתידה, שתגיע לאזני העם כלו במהרה בימינו, אמן.

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילוּג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

כְּנִיסַת הַשְּׁבֻעַ: 19:21

עֲרַשׁ"ק כִּג' תְּמוּז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

יְצִיאַת הַשְּׁבֻעַ: 20:34 ר"ת 21:17

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרֻמִּיה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"לְכֵן אָמַר: הֲנִנִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם"

עַל הַפְּתוּב, "לְכֵן אָמַר: הֲנִנִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (כה', יב'), אֹמֵר רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל: "וְאֶעְבְּדֶנָּה מִלְּאָךְ קָיָם וַיְחִי לְעֵלְמָא, לְמַבְשָׂרָא גְּאוּלְתָּא בְּסוּף יוֹמִיא" (=וְאֶעְשֶׂה אוֹתוֹ=אֶת פִּינְחָס) מִלְּאָךְ קָיָם, שִׁיחִיָּה לְעוֹלָם, (כְּדִי) לְבִשָׁר עַל הַגְּאוּלָּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים).

הֵנָּה, מְבוֹאֵר מְדַבְּרֵי הַתְּרַגּוּם שֶׁל רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל, שֶׁפִּינְחָס הוּא אֱלֹהֵהוּ, שׁוֹכֵה לְעֵלוֹת חַי בְּסַעֲרָה הַשְּׂמִימָה, וְלַהַפּוֹךְ לְמִלְּאָךְ, וְהוּא אֲשֶׁר עֲתִיד לְבִשָׁר לָנוּ עַל הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה. וְכֵן זֹאת, בְּזִכּוֹת שֶׁקָּנָא קְנָאת ה', וְהֵרַג אֶת זְמַרֵי בֶן סְלוּא.

וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנִינֵי זֶה. שָׁכַן, הֵיכָן מְצִינּוּ רַמְזוֹ בְּפִסּוּק "הֲנִנִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", שֶׁפִּינְחָס יִהְיֶה אֱלֹהֵהוּ, שֶׁיִּבְשָׁר עַל הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים?

נִרְאֶה לְפָרֵשׁ זֹאת עַל-פִּי הַפְּתוּב בַּמִּדְרָשׁ: "אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לֵקִישׁ: פִּינְחָס הוּא אֱלֹהֵהוּ. אָמַר לּוֹ הַקַּב"ה (לְפִינְחָס): אֵתָּה נָתַתָּ שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵינִי בְּעוֹלָם הַזֶּה – אֵף לְעֲתִיד לְבּוֹא אֵתָּה הוּא שְׁעֲתִיד לְתַן (=לְעֵשׂוֹת) שְׁלוֹם בֵּינִי לְבֵין בְּנֵי, שְׁנַאֲמָר (מִלְּאָכִי ג', כִּג'-כֹּד'): 'הֵנָּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם ה'...וְהִשִּׁיב לְבַב אֲבוֹת עַל בְּנֵים וְלֵב בְּנֵים עַל אֲבוֹתָם."

הֵנָּה, מְבוֹאֵר מִכָּאן, שֶׁתְּפַקִּידוֹ שֶׁל אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא הוּא לְעֵשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וְלָכֵן שָׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה (עֲדוּיוֹת פ"ה, מ"ו): "אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מִקְּבֵל אֲנִי מֵרַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי, שֶׁשְּׁמַע מֵרַבּוֹ, וְרַבּוֹ מֵרַבּוֹ, הִלְכָה לְמִשְׁהַ מְסִינִי, שְׂאִין אֱלֹהֵהוּ בָּא לְטַמָּא וְלִטְהַר, לְרַחֵק וְלִקְרַב...אֵלָּא לְעֵשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם שְׁנַאֲמָר (מִלְּאָכִי ג', כִּג'-כֹּד'): "הֵנָּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם ה'...וְהִשִּׁיב לְבַב אֲבוֹת עַל בְּנֵים וְלֵב בְּנֵים עַל אֲבוֹתָם."

וְזֶהוּ שְׁדַרְשׁוּ בַּמִּדְרָשׁ (בַּמִּדְבָּר כ"א, ג') עַל פִּינְחָס: "בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם" (מִלְּאָכִי ב', ה'). שָׁכַן, פִּינְחָס זָכָה לְחַיִּים נְצַחִיִּים וְלְעֵשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. אִם כֵּן, מֵעַתָּה נִבִּין שְׁזֵהוּ בִּיאֹר דְּבַרֵי הַתְּרַגּוּם יוֹנָתָן: "הֲנִנִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" – שִׁיחִיָּה אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא, שִׁיעֲשֶׂה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם לְקִרְאֵת הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה.

עֲתָה, יוֹמַתָּק לְפִי זֶה לְבָאֵר מָה שֶׁשָּׁנִינוּ בַּגְּמָרָא (יוֹמָא ט'): "מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן מִפְּנֵי מָה חֲרַב? מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ בּוֹ שְׁלִשָׁה דְּבָרִים – עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיוֹת, וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים...אֲבָל מִקְדָּשׁ שֵׁנִי, שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת וּבְגִמְלוּת חֲסָדִים, מִפְּנֵי מָה חֲרַב? מִפְּנֵי שֶׁהִיְתָה בּוֹ שְׁנָאת חֲנָם. לְלַמְדָּךְ שֶׁשְׁקוּלָה שְׁנָאת חֲנָם כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ עֲבִירוֹת – עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיוֹת, וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים."

וְלָכֵן, מִטַּעַם זֶה עֲתִיד הַקַּב"ה לְשַׁלּוֹחַ אֶת אֱלֹהֵהוּ לְעֵשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, כְּהִכְנָה רַבָּה לְקִרְאֵת הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה. שָׁכַן, מֵאַחַר וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הַשֵּׁנִי נִחְרַב בְּגִלְל שְׁנָאת חֲנָם, לָכֵן, אֵין הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה יְכוּלָה לְבּוֹא, אֵלָּא רַק לְאַחַר שִׁיִּקְדִים אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא לְעֵשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, כְּדִי לְתַקֵּן אֶת הַפְּגָם הַגְּדוֹל שֶׁל שְׁנָאת חֲנָם שֶׁגְרָמָה לְחֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף תְּבִלִין לְעֲנִינֵי זֶה. שֶׁהֵנָּה, כְּאֹמֵר, אֹמֵר הַקַּב"ה: "הֵנָּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם ה'...וְהִשִּׁיב לְבַב אֲבוֹת עַל בְּנֵים וְלֵב בְּנֵים עַל אֲבוֹתָם". וְצָרִיךְ בִּיאֹר עַל-כֵּן. שָׁכַן, מֵאַחַר וְאֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא עֲתִיד לְעֵשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, מְדוּעַ הַזְכִּיר הַפְּתוּב רַק אֶת הַשְּׁלוֹם בֵּין אֲבוֹת לְבָנִים?

וַיֵּשׁ לֹאמֵר, שֶׁהֵנָּה, שָׁנִינוּ בַּגְּמָרָא (שְׁבֵת ל"ב'): "רַבִּי נַחֲמִיָּה אֹמֵר: בְּעוֹן שְׁנָאת חֲנָם – מְרִיבָה רַבָּה (בְּאָה) בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, וְאִשְׁתּוֹ מִפְּלַת נְפֻלִים, וּבְנָיו וּבְנוֹתָיו שֶׁל אָדָם מֵתִים כְּשֶׁהֵם קְטָנִים."

נִמְצָא לְפִי זֶה, שֶׁכְּדִי לְעֵשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, כְּדִי לְתַקֵּן אֶת הַפְּגָם שֶׁל שְׁנָאת חֲנָם, שֶׁגְרָמָה לְחֲרַבֵּן בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, צָרִיךְ הָאָדָם לְתַקֵּן גַּם אֶת הַמְרִיבָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ (בֵּין אֲבוֹת לְבָנִים), שֶׁנְּגַרְמָה בְּעוֹן שְׁנָאת חֲנָם.

וְזֶהוּ שְׂאוֹמֵר הַקַּב"ה: "הֵנָּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם ה' הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא", כְּדִי שִׁיעֲשֶׂה שְׁלוֹם

בעולם, ויתקן את הפגם של שנאת חינו, עד כדי ש"והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם" – שיתקן גם את פגם המריבה בביתו של האדם בין אבות לבנים.

על-פי האמור, נוכל להבין, מדוע תקן לנו עזרא הסופר לקרוא את פרשת "פינחס" לקראת ימי "בין המצרים". שכן, מאחר ואנו מתאבלים בימים אלו על חרבן בית המקדש, שחרב בגלל שנאת חינו, הנה, מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, לקרוא בתורה בפרשת "פינחס", שמסר את נפשו לקדש שם שמים, ולהציל את ישראל מפליה, ועל-כך שלם לו הקב"ה את שכרו, באומרו: "הנני נתן לו את בריתי שלום" – שיזכה להיות אליהו הנביא, שיעשה שלום בעולם, כדי לתקן את הפגם של שנאת חינו, ויקרב בכך את הגאולה העתידה. ומכאן נשכיל פלנו להבין, שהחובה המוטלת עלינו היא להתחיל בתיקון זה, על-ידי שנשתדל להרבות אהבה ואהבה, שלום ורעות, בין איש לרעהו. (על פי "אורה של תורה" להרח"ק פינחס פרידמן)

"לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום" "לכן אמר" בחיבור תיבות "אמן"

חסיד אחד התענה וצם, כדי שיתגלה לו סוד ארך הגלות, ונתגלה לו בחלום, ואמרו לו: איך תבוא הגאולה, והעולם אינם משגיחים לענות "אמן" דוקא על ברכות הגאולה בתפילת העמידה? הנה, כאשר מסיימים ואומרים "המחזיר שכינתו לציון", לא עונים הציבור "אמן" אחר הברכה, אלא מיד מתחילים ואומרים "מודים דרבנן".

ועתה, בעונותינו הרבים, גם לאחר ברכת "מחיה המתים" אין נזהרים הציבור לענות "אמן", אלא תיכף ומיד מתחילים "קדושה". ואלו הם "אמנים" גדולים שבהם תלויה הגאולה, ואיך תבוא הגאולה? (על-כן, יש לציבור להיזהר ב"אמנים" אלו מאד מאד).

בענין זה של "אמן" אמרו חז"ל (שבת ב'): "כל העונה 'אמן' בכל כוחו – פותחין לו שערי גן עדן". ויש לומר, שעל-כך רמזה הגמרא (ברכות): "כל העונה 'אמן' יהא שמיה רבא מברך", מבטח לו שהוא בן העולם הבא", הנה "מבטח לו שהוא בן העולם הבא", סופי תיבות **אמן**. שכל העונה **אמן** – "פותחין לו שערי גן עדן", והוא מזומן לחיי העולם הבא.

ראוי להוסיף שבפרשתנו, בכתוב "לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום", הנה "לכן אמר", בחיבור תיבות מתקבל "אמן" – ללמדנו, שהעונה **אמן** זוכה לברית שלום מהקב"ה.

"פינחס הוא אליהו"

מסופר על אחד הצדיקים, שערך לעצמו גלות: לבש בגדי קבצן, נדד מעיר לעיר והתאכסן אצל יהודים רחמנים, שהכניסוהו בצל קורתם. באחד הימים הגיע לבית כנסת של אחת העירות בערב שבת, אבל שם אף איש לא טרח להזמין. הגבירים לא רצו להזמין "קבצן", שמראהו כה עלוב. רק יהודי פשוט אחד שבקש לקיים מצות הכנסת אורחים לשמה, קרא לו וארח אותו בשמחה.

לימים, כשסיים אותו הצדיק את גלותו, וגדולתו נודעה ברבים, הגיע שוב לאותה עירה. אלא שהפעם יצאו כל בני העירה לקבלו, והגבירים התחרו ביניהם על הזכות לארח את הצדיק בביתם. אולם הצדיק לא אבה(=רצה) לשמוע את הצעותיהם, והוא בחר להתארח דוקא אצל אותו יהודי פשוט שארחו בפעם הקודמת, אף-על-פי שלא ידע את טיבו האמיתי.

בדומה לזה מסביר כ"ק אדמו"ר רב שלום מפעלזא זי"ע את הנאמר במדרש "ילקוט שמעוני", אודות פינחס שהוא אליהו: אמר לו הקב"ה (לפינחס): אתה נתת שלום בין ישראל וביני בעולם הזה – אף לעתיד לבוא אתה הוא שעתיד לתון(=לעשות) שלום ביני לבין בני, שנאמר (מלאכי ג', כג-כד): 'הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה'... והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם'.

שואל כאן האדמו"ר, מדוע דוקא פינחס/אליהו יזכה להביא שלום לעתיד לבוא, בזמן הגאולה? הלא במשך דורות רבים היו הרבה צדיקים שמסרו את נפשם על קידוש השם...

אלא, משיב האדמו"ר מפעלזא: פינחס מסר את נפשו לעיני ששים רבוא מישראל, ועשה את מעשהו האמין בפרהסיא(=לעיני כל העם), ובכך קדש שם שמים ברבים. לכן מבקש הקב"ה להשיב לו מידה כנגד מידה, ולשלם לו שכר שיש בו פרסום לעיני כל ישראל. לפיכך יזכה פינחס דוקא לבשר על הגאולה העתידה, שתגיע לאזני העם כלו במהרה בימינו, **אמן**.

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילּוֹג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז')

כְּנִיסַת הַשְּׁבֹט: 19:21

יְצִיאַת הַשְּׁבֹט: 20:34 ר"ת 21:17

ערש"ק כג' תמוז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרֻמִּיה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"לְכֵן אָמַר: הֲנִנִּי נִתֵּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (כה', יב')

עַל הַפְּתוּב "לְכֵן אָמַר: הֲנִנִּי נִתֵּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", אֹמֵר רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל (מְתוּרָגִם): "וְאֶעֱשֶׂה אוֹתוֹ (=אֶת פִּינְחָס) מְלֹאךְ קָיָם, שִׁיחִיָּה לְעוֹלָם, (כְּדִי) לְבַשֵּׁר עַל הַגְּאוּלָּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים".

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבְיֵן, אִיךְ נִלְמַד הַדְּבָר שֶׁפִּינְחָס יִחִיָּה לְעוֹלָם וְלֹא יָמוּת, מֵהַפְּסוּק "הֲנִנִּי נִתֵּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם"? רַבְּנוּ בַּחַיִּי מְבִיא בְּאוֹר עַל שְׂאֵלָה זוֹ בְּדֶרֶךְ רַמְזוֹ, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה: "שְׁמַעְתִּי שֶׁהַמְּלָה (=שְׁלוֹם) (הִיא) נוֹטְרִיקוֹן 'שְׂלֹא לָמוּת' – וְזֶה מִחֻזֵּק (אֶת) קַבְּלַת רו"ל (=חז"ל) כִּי פִּינְחָס זֶה אֱלֹהוֹ".

וְנִרְאֶה לִדְבַר בִּיאוֹר חֲדָשׁ, אִיךְ נִרְמָז כָּאֵן שֶׁפִּינְחָס/אֱלֹהוֹ יִחִיָּה לְעוֹלָם, עַל-פִּי מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל לְהַזְכִּיר אֶת שְׁמוֹ שֶׁל אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא בְּצֻרוֹף הַמְּלִים "זְכוּר לְטוֹב".

וּמְקוֹר לְמְנַהֵג יִשְׂרָאֵל זֶה הוּא מֵהַפְּתוּב בְּגִמְרָא (בְּרֻכּוֹת ג'): "בָּא אֱלֹהֵינוּ (הַנְּבִיא) זְכוּר לְטוֹב וְשָׁמַר לִי עַל הַפְּתַח". וְכֵן, בְּבִרְכַת הַמְּזוּן יֵשׁ נוֹהֲגִים לִדְבַר: "הִרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב...". וְכֵן הַמְּנַהֵג לִדְבַר בְּבִרְת הַמִּלָּה: "זֶה הַכֶּסֶף שֶׁל אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב".

אִם כֵּן, צָרִיכִים אָנוּ בִּיאוֹר עַל-כֵּן. מְדוּעַ בְּחֵרוֹ חו"ל לְצַרְפָּה לְשִׁמּוֹ שֶׁל אֱלֹהֵינוּ אֶת הַמְּלִים "זְכוּר לְטוֹב", וְלֹא "זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה", אוֹ "עֲלֵינוּ הַשְּׁלוֹם", כְּנִהּוּג אֲצֵל שְׂאֵר הַצְּדִיקִים?

בְּסִפּוֹר "דְּבַשׁ לְפִי" לְהַגְהֵ"ק הַחִיד"א (מְעַרְכַת א', אוֹת טו"ב) הוּא מְבַאֵר בְּשֵׁם הַמְּקוּבְּלִים, שֶׁצָּרִיךְ לְהַזְכִּיר אֶת אֱלֹהֵינוּ בְּאַרְבַּע הַתִּיבוֹת "אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב". שְׁכֵן, אַרְבַּע תִּיבוֹת אֵלוּ עוֹלוֹת לְגִמְטְרִיָּה שֶׁל אַרְבַּע מְאוֹת. וְזֹאת, כְּדִי לְרַמֹּז לָנוּ שְׂאֵלָה הַנְּבִיא, בְּגִדְל קְדוּשָׁתוֹ, מְבַטֵּל אֶת אַרְבַּע מְאוֹת אִישׁ שֶׁל עֶשְׂו, שֶׁהֵם אַרְבַּע מְאוֹת כּוֹחוֹת הַטּוֹמְאָה (כְּפִי שְׁמוּבָא (בְּרֵאשִׁית לב', ו'): "בְּאֵנוּ אֶל אַחִיךָ אֶל עֶשְׂו וְגַם הִלֵּךְ לְקִרְאָתְךָ וְאַרְבַּע מְאוֹת אִישׁ עִמּוֹ").

וְכִפִּי דְבַרְיוֹ הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַחִיד"א: "אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב" הֵם אַרְבַּע תִּיבוֹת, וְזֶה סוּד 'אֱלֹהֵינוּ בְּאַרְבַּע'. פִּירוּשׁ, שְׂאוּמְרִים אַרְבַּע תִּיבוֹת "אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב", וְהֵם גִּמְטְרִיָּא אַרְבַּע מְאוֹת, שְׁמִכְנִיעַ קְלִיפַת עֶשְׂו, שִׁישׁ אַרְבַּע מְאוֹת אִישׁ עִמּוֹ... וּבְלִקוּטֵי גוּרֵי הָאֵרִיזוֹ"ל, כְּתָב יָד, רְאִיתִי סוּדוֹת וְרַמְזִים מְשֻׁמּוֹת הַקְּדָשׁ בְּכִמָּה אוֹפְנִים בְּתִיבוֹת אֵלוּ "אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב".

עַל-פִּי הָאֵמוּר, יוֹמְתָק לָנוּ לְהִבְיֵן מְדוּעַ דּוֹקָא אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא הוּא שִׁיבְשֵׁר לָנוּ עַל הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה. שְׁכֵן, כִּידוּעַ הַגְּלוּת הַרְבִּיעִית שְׂאֵנוּ שְׂרוּיִים בְּתוֹכָהּ, הִיא גְלוּת אָדוּם, שֶׁהִיא קְלִיפַת עֶשְׂו הַרְשָׁע, שֶׁהִיא עֶשְׂו הוּא אָדוּם (כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית כה', ל'): "וַיֹּאמֶר עֶשְׂו... הֲלִעֲטִינִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה... עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אָדוּם").

וּמַעֲתָה, כִּינּוֹן שְׂאֵלָה הַנְּבִיא, בְּגִדְל קְדוּשָׁתוֹ, מְבַטֵּל אֶת אַרְבַּע מְאוֹת אִישׁ שֶׁל קְלִיפַת עֶשְׂו, לְכֵן דּוֹקָא לּוֹ נֶאֱמַר וְלוֹ יָאֵה לְבַשֵּׁר לָנוּ עַל בְּשׂוֹרַת הַגְּאוּלָּה, אַחַר שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ בְּטֵל אֶת כּוֹחוֹ שֶׁל עֶשְׂו הַרְשָׁע.

כְּדֶרֶכָה שֶׁל תּוֹרָה, הַנְּדַרְשָׁת בְּשִׁבְעִים פָּנִים, הֵבִה נִתְבוּנָן בְּמִדְרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה כו', ד'), שֶׁם כְּתוּב: "אִם יֹאמֶר לָךְ אָדָם: (הִיתָכֵן) שְׂאֵלָה לֹא חָטָא אָדָם רֵאשׁוֹן, וְאָכַל מְאוֹתוֹ עֵץ (הַדַּעַת), הֲיָה חַי וְקַיִם לְעוֹלָם? אָמַר לוֹ אַתָּה, (כֵּן), כִּבְרָה הֲיָה אֱלֹהֵינוּ, שְׂלֹא חָטָא, וְהוּא חַי וְקַיִם לְעוֹלָם".

הִנֵּה, מְבוֹאֵר מְכַאֵן, שְׂאֵלָה הַנְּבִיא הוּא עֲדוּת נְאֻמָּה, שְׂאֵם לֹא הִיא חוּטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּעֵץ הַדַּעַת, הֲיָה חַי וְקַיִם לְעוֹלָם וְלִנְצַח נְצַחִים. וְרַק מְפָנִי הַחָטָא נִתְחַיֵּב הוּא מִיתָה, כְּפִי שְׁכָתוּב בְּפִרְשַׁת הַבְּרִיאָה (בְּרֵאשִׁית ב', יז'): "וַיִּמְעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת".

וְכָתַב עַל-כֵּן הַ"אוֹר הַחַיִּים" הַקְּדוּשׁ, בְּלִשׁוֹן קוּדְשׁוֹ (בְּרֵאשִׁית ג', יד'): "יֵשׁ לָךְ לְדַעַת, כִּי אִם לֹא הִיא אָדָם אוֹכֵל מְעַץ הַדַּעַת, הֲיָה מְצוּי בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן כְּאַחַת, כְּאָדָם הָדָר בְּבֵית וּבְעַלְיָה (=קוּמָה שְׁנִיָּה). וְכִשְׁחָטָא נְגַשָּׁם (=הַפֶּךָ גְּשָׁמִי), וְאִינוּ יְכוּל לְדוֹר בְּשִׁנְיָהֶם יַחַד (בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן), אֲלֵא בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּפָנֵי עַצְמוֹ,

וכשירצה לעלות עליה (=לעולם העליון), צריך השתנות הגשם (=הגוף), (ו) היא **מיתה** האדם".
 ובמקום אחר ("בחקתי") כותב "אור החיים" הקדוש: "כשברא ה' (את) אדם הראשון בעולם הזה, לא בראו לשבת בעולם הזה לעולמי עד... אלא היתה הכונה כי עלה יעלה לשמים ולאוצרות החיים בעת אשר יחפוץ, ויהיה כמי שדר בבית ועליה על גבה (=בבית עם שתי קומות). וכשירצה לעלות ולהשתעשע – יעלה (לעולם העליון), כמו שמצינו, שעלה אליהו בסערה השמימה. (ואולם), על-ידי **החטא**, הוצרך (האדם) להפשיט עורו מעליו, ויניח הגוף בעולם הזה (בקבר). והודיע הפתוב פאן כי בהתעצמות האדם בעסק התורה, יכול להשיג... שלא ירגיש **במות**, אלא כאדם ההולך ממקום למקום, ותמצא (זוה"ק, ח"ב קעד'), שהצדיקים אינם מרגישים בצער הפרידה (של הנשמה מהגוף), על דרך אומרו (קהלת ה', יא): 'מתוקה שנת העובד'. כי מי שהוא עובד ה', שנתו, שהיא **המיתה**, מתוקה וערבה עליו... הנה לך אליהו (הנביא) שעל-ידי התעצמות תורתו לא מת (אלא עלה בסערה לשמים ללא **מיתה**)".

וצריך להבין, מה התועלת בכך שיחיה האדם בשני העולמות, בבחינת בית ובעליה (=קומה שניה)?
 כדי להבין ענין זה, נקדים להביא מה שידוע לנו מפי הספרים הקדושים, כי שרש נשמת האדם, במלוא הודה והדרה, נשאר למעלה בשמים, בגבהי מרומים, ואינו יורד כלל למטה. ומה שיורד למטה בארץ להתלבש בתוך הגוף, אינו אלא ענף משרש הנשמה, שהוא חלק קטן מאד של הנשמה, המתלבש בגוף האדם.
 והנה, כאשר האדם זוכה לקדש את החלק הקטן הזה של הנשמה שבתוך גופו, על-ידי עסק התורה והמצוות – אזי מתקשרים שני חלקי הנשמה – החלק שלמעלה, שהוא כאמור העיקר, והוא שרש הנשמה, עם החלק שלמטה, שהוא הקטן, והוא הענף של הנשמה. ואז, על-ידי **ההארה העצומה** שמאירה כל נשמתו בתוך גופו, יכול האדם להתעלות עוד ועוד בהשגות התורה ובעבודת ה'.

הגה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זיע"א, מביא בספרו הקדוש "אגרא דכלא" (פרשת בהעלותך) את מה שאמר המגיד הקדוש, רבי דב בער ממזריטש, על הפתוב (במדבר י', ב'): "עשה לך שתי חצוצרות כסף...".
 ומבאר ה"אגרא דכלא" את פונת המגיד הקדוש: "הנה, הנפש היורדת לגוף האדם היא מהשכינה, אם הבנים... והנה הנשמה... הגם שיורדת לגוף האדם, עם כל זה תשאר בצורתה במלכות שמים, אם הבנים. על-כן תקרא הנשמה 'שתי חצאי צורות' – חציה למעלה וחציה למטה... וזה 'עשה לך שתי חצוצרות' – הינו שתי **חצאי צורות כסף**, שיהיו (נכספים) משתוקקים זה לזה, זה לקבל וזה להשפיע, ויהיה מלכו"ת שמים שלמה, והכל על-ידי קיום המצוות...".

מדבריו הקדושים אנו למדים, שיש לכל אדם שני חלקי נפשות – אחד למטה, בתוך הגוף הגשמי, ואחד למעלה, בשמים. אולם, אומר ה"אגרא דכלא", כאשר האדם בעולם הגשמי מקים את מצוות התורה, הוא גורם לחלק הנפש שלו, שבשמים, להאיר על אותו החלק אשר נמצא למטה בגוף, המשתוקק למקורו אשר נמצא בשמים. וזהו שאמר המגיד הקדוש רבי דב בער ממזריטש זיע"א: "עשה לך שתי חצוצרות כסף" (במדבר י', ב). "חצוצרת" – שני **חצאי צורות**, שהם שני חלקי הנפש, למטה ולמעלה. "**כסף**" – שהם נכספים ומשתוקקים זה לזה.
 ויש להרחיב פאן את דבריו הקדושים. שהנה, כאשר נתבונן, נשכיל להבין שחלק הנשמה שבשמים (שאינה מתלבשת בגוף), יש לה מעלה גדולה, שהרי היא תמיד נשארת בקדושתה, מאחר ואין היא מקבלת פגם על-ידי **העונות** של הגוף. ואולם יש לה חסרון גדול שאין היא יכולה לקיים את המצוות על-ידי איברי הגוף, שהרי היא למעלה בשמים. לעומת זאת, חלק הנשמה המתלבש בגוף האדם, יש לה מעלה גדולה מאד. שכן, יכולה היא לעסוק בתורה ולקיים מצוות בפועל על-ידי איברי הגוף. אף לעומת זאת, יש לה גם חסרון גדול. שכן, היא מקבלת פגם על-ידי **העונות** של הגוף.

וזהו ביאור הפתוב: "עשה לך שתי חצוצרות כסף" (במדבר י', ב). "חצוצרת" – שני חצאי צורות, שהם שני חלקי הנפש, למטה ולמעלה. "**כסף**" – שהם נכספים ומשתוקקים זה לזה. כי כאשר הנשמה שבתוך הגוף תעבוד את ה', ותוסיף קדושה על קדושתה – אזי ישתוקקו שני חלקי הנשמות להתחבר יחד כדי להאיר זה לזה. הנשמה התחתונה תאיר **באור התורה** והמצוות שרכשה בגוף לנשמה העליונה שבשמים. ואילו הנשמה העליונה תאיר **מאורה הגדול** שמקבלת בעולם העליון לנשמה התחתונה שהיא בארץ.
 אבל צריך לדעת, שאם חלק הנשמה שבתוך הגוף מקבלת חלילה פגם על-ידי **עונות** הגוף, הנה, על-ידי כך

נעשה מסך המבדיל בין שני "חצאי הצורות" (=חלקי הנשמה). שכן, שרש הנשמה הנמצאת בשמים רוצה לעמוד בקדושתו, ואינו חפץ להיפגם על-ידי **עונות** הגוף.

ומעתה יאיר לנו להבין את התועלת הגדולה, לחיות בשני העולמות כאדם הדר בבית ובעליה (=קומה שניה). שכן, על-ידי כך היו יכולים שני חלקי הנשמה להתקשר יחד בחיבור גמור, בכל עת שרק ירצו, ועל-ידי כך **להאיר** זה לזה מאורם.

אולם, לצערנו, על-ידי **חטא** עץ הדעת נעשה פירוד בין שני חלקי הנשמה, שהם שני חצאי צורות. שכן, אף שהם משתוקקים להאיר זה לזה, הם רחוקים מרחק גדול, ואין הם יכולים להתחבר חיבור גמור, אלא על-ידי המיתה, אשר אז עוזבת הנשמה התחתונה את הגוף והעולם הזה, ומתחברת עם שרש הנשמה למעלה בשמים. על-פי האמור, נשכיל להבין, שאלהיו הנביא זכה להיות היחיד שחי בשני העולמות גם יחד כאדם הדר בבית ובעליה (=בבית עם שתי קומות).

וזהו שאמר הזוהר הקדוש (ויקהל קצו): "מי עלה שמים וירד" (משלי ל, ד), זה אליהו הנביא, שנאמר בו 'ויעל אליהו בסערה השמים'. שכן, לא היה אדם בעולם שעלה לשמים בלבוש מלאך, ושב וירד אדם, כפי שעשה אליהו הנביא.

אולם, שואל רבי שמעון בר יוחאי (=רשב"י) שם: איך יעלה על הדעת, שאלהיו עלה בגופו החומרי לשמים? הלא השמים אינם סובלים אפילו גרעין פחדל מן הגוף החומרי?

וכפי דברי הזוהר (ויקהל קצו, מתורגם): "וכי איך יכול אליהו לעלות לשמים? והרי השמים לא יכולים לסבול אפילו גרעין של חרדל מהגוף של העולם הזה? ואתה אומר "ויעל אליהו בסערה השמים".

אלא, מתרץ רשב"י, שאלהיו, בהעלותו השמימה, פשט את הגוף הגשמי (והשאירו במקום מיוחד בין ארץ ושמים), ונתלבש בלבוש רוחני להיות בין המלאכים. ורק כפאשר הוא יורד למטה, לעולם הזה, בשליחות הקב"ה, הוא פושט את הלבוש הרוחני, ומתלבש בגופו החומרי המזופך.

וזהו שאמר הקב"ה לפינחס, הוא אליהו: "הנני נתן לו את בריתי שלום". "שלום", נוטריקון **שלא למות** – שיחיה לעולם. שכן, בחטא עץ הדעת נעשה פירוד בין שני חלקי הנשמה. אולם, אליהו הנביא זכה לקבל מהקב"ה "את בריתי שלום" – דהינו, שישורור שלום ואחדות אצלו בין שני חלקי הנשמה, ועל כן חי הוא בשני עולמות, ויכול לעלות ולרדת כאדם שדר בבית ועליה (=קומה שניה), כמו אדם הראשון קודם החטא.

ויש עוד להוסיף מדברי האריז"ל ("ספר הלקוטים", האזינו), שהגאולה העתידה תלויה בתיקון חטא אדם הראשון, וזהו הטעם לכך שבגאולה העתידה תבטל גזירת המיתה מן העולם, והמצב יחזור להיות כמו שהיה טרם שחטא אדם הראשון, כפי שהתנבא הנביא (ישעיה כה, ח): "בלע **המות** לנצח ומחה אדני ה' דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר".

לפי זה יומתק לנו להבין מדוע בחר הקב"ה דווקא באלהיו הנביא לבשר לישראל על הגאולה העתידה, כפי שכתוב (מלאכי ג, כג): "הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא. והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם". שכן, מאחר שאלהיו הנביא זכה לחיות בשני העולמות גם יחד בבחינת בית ועליה (=קומה שניה). על-כן יש בכוחו **להשפיע** מכח קדושתו על ישראל שיזכו גם הם לחיות בשני עולמות.

וזהו שאמר הנביא: "הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא". ומפרש הנביא את התועלת, "והשיב לב אבות על בנים" – "אבות" הם שורשי הנשמה שנשארו בשמים. ואילו ה"בנים" הם ענפי הנשמות שירדו להתלבש בתוך הגוף. וכשיבוא אליהו הנביא כדי לבשר על הגאולה, אזי "והשיב לב אבות על בנים" – הוא יחבר את שורשי הנשמות שבשמים, שהם בבחינת "אבות", עם ענפי הנשמות שבארץ, שהם בבחינת "בנים"/ענפים – כדי **שיאירו** זה לזה.

וזהו שרמזו הקב"ה לפינחס, הוא אליהו, "הנני נתן לו את בריתי שלום". דהינו, אליהו הנביא יזכה לבשר על הגאולה באחרית הימים, שאז הוא יעשה שלום גם אצל ישראל, בין שני חלקי נשמתם. שכן, בגאולה האחרונה יחיו ישראל בשני העולמות, בבחינת בית עם עליה, ויתחברו שני חלקי הנשמות.

והנה, על הכתוב ביום השני לבריאה (בראשית א, ז): "ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן", שואל ה"אגרא דכלה", מדוע לא נאמר כאן "**כי טוב**", כמו בכל מעשה הבריאה?

אֶלָּא מְבֵאֵר הוּא, שֶׁהַטַּעַם לְכַךְ שֶׁלֹּא נֶאמַר בְּיוֹם הַשְּׁנִי "כִּי טוֹב" הוּא, כִּי־נִיִּן שֶׁתְּכַלִּית הַבְּרִיאָה הַיְּתֵה שֶׁלֹּא יִהְיֶה הַבְּדֵל בֵּין הָעֲלִיּוֹנִים לַתַּחְתּוֹנִים. דְּהֵינּוּ, שֶׁהַתַּחְתּוֹנִים יוּכְלוּ לַעֲלוֹת לְמַעְלָה, וְלָרֶדֶת לְמַטָּה לְלֹא שׁוּם רְקִיעַ/מָסָךְ הַמְּבַדִּיל בֵּינֵיהֶם, כְּאִדָּם הֵדָר בְּבֵית וּבְעֵלְיָהּ (=קוֹמָה שְׁנִיָּה). אוּלַּם, לְאַחַר שְׂרָאָה הַקַּב"ה שֶׁעֲתִיד הָאָדָם לַחֲטוֹא וְלֹא יוּכַל לַעֲלוֹת וְלָרֶדֶת לְמַטָּה, עַל-כֵּן הַבְּדִיל בְּיוֹם הַשְּׁנִי בֵּין הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, כְּפִי שֶׁכָּתוּב: "וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הָרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרְקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לְרְקִיעַ וַיְהִי כֵן". וְלָכֵן לֹא נֶאמַר בְּיוֹם הַשְּׁנִי "כִּי טוֹב". שָׁכֵן, אֵינִי זֶה הַטוֹב הָאֲמִיתִי שִׁישׁ מָסָךְ וְהַבְּדִילָה בֵּין הָעֲלִיּוֹנִים לַתַּחְתּוֹנִים.

וְהִנֵּה, כִּידוּעַ, בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי נֶאמַר פְּעָמִים "כִּי טוֹב", כְּפִי שֶׁכָּתוּב: "וְלִמְקוֹה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב... וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׁא עֵשֶׂב... וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב". וצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִיָּן זֶה. שָׁכֵן, מְדוּעַ נֶאמַר בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי פְּעָמִים "כִּי טוֹב"? וְתָרַץ עֲנִיָּן זֶה ה"אֲגָרָא דְכָלָה" וְאָמַר, שֶׁהַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי רוּמְזוּ עַל הַגְּאוּלָּה הָעֲתִידָה, שְׂאִזּוּ יִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי. וְכְפִי שֶׁלְמַדְנּוּ יִתּוּקֵן אִזּוּ עֲנִיָּן זֶה שֶׁל הָרְקִיעַ/הַמָּסָךְ הַמְּבַדִּיל בֵּין הָעֲלִיּוֹנִים לְבֵין הַתַּחְתּוֹנִים, וְהַמְצָב יַחֲזוֹר לִהְיוֹת כְּמוֹ שֶׁהָיָה לְפָנֵי חֲטָא עֵץ הַדַּעַת, שֶׁהָאָדָם חָי בַשְּׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ אָדָם הַגֵּר בְּבֵית וּבְעֵלְיָהּ. וְלָכֵן נֶאמַר בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי פְּעָמִים "כִּי טוֹב": פְּעַם אַחַת עַל גְּמַר הַמְּלֹאכָה שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁנִי, דְּהֵינּוּ הַתִּיקוֹן עַל הַיּוֹם הַשְּׁנִי, שֶׁלֹּא נֶאמַר בּוֹ "כִּי טוֹב" מִחֲמַת הַפְּרוּד. וּפְעַם שְׁנִיָּה עַל גְּמַר מְלֹאכָה שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁהוּא בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי. וְכְפִי דְבָרֵי ה"אֲגָרָא דְכָלָה": "וּמִפְּנֵי מָה לֹא נֶאמַר 'כִּי טוֹב' בְּיוֹם הַשְּׁנִי? לְפִי שֶׁלֹּא הָיָה נֶגְמַר מְלֹאכַת הַמַּיִם... וְדָבָר שֶׁלֹּא נֶגְמַר אֵינּוּ בְּמִלּוּאָה וְטוֹבוֹ. (וּבְיוֹם) הַשְּׁלִישִׁי... כִּפְּל בּוֹ 'כִּי טוֹב' ב' פְּעָמִים – אַחַת לְגְמַר מְלֹאכַת (הַיּוֹם) הַשְּׁנִי, וְאַחַת לְגְמַר מְלֹאכַת הַיּוֹם (הַשְּׁלִישִׁי)".

וּמַעַתָּה יֵאִיר לָנוּ לְהַבִּין אֶת מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל לֹמַר אֶת שְׁמוֹ שֶׁל אֱלֹהֵינוּ בְּתוֹאֵר "אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב". שָׁכֵן, הַדָּבָר בָּא לְלַמְּדֵנוּ, שֶׁאֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, שֶׁזָּכָה לַחַיּוֹת בַּשְּׁנֵי הָעוֹלָמוֹת כְּאִדָּם הֵדָר בְּבֵית וּבְעֵלְיָהּ, הוּא שִׁיבְשֵׁר לָנוּ עַל הַגְּאוּלָּה הַשְּׁלִישִׁית, שְׂאִזּוּ יִתּוּקֵן "כִּי טוֹב" הַחֲסֵר שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁנִי. וְיִתְמַמֵּשׁ ה"כִּי טוֹב" שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי (=בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ). וְכְפִי שְׂאִנּוּ אוֹמְרִים בְּבִרְכַת הַמְּזוּן: הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב, וַיִּבְשֵׁר לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת". הִנֵּה, "בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת" בְּלָשׁוֹן רַבִּים (עַל פְּעָמִים "כִּי טוֹב"). שָׁכֵן, אִזּוּ יִבְשֵׁר לָנוּ אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא עַל הַתִּיקוֹן הַשְּׁלֵם בְּגְאוּלָּה הָעֲתִידָה בְּבִנְיַן הַבְּיַת הַשְּׁלִישִׁי, שְׂאִזּוּ נִזְכֶּה לְדוֹר בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּאִדָּם הֵדָר בְּבֵית וּבְעֵלְיָהּ (=קוֹמָה שְׁנִיָּה), בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן. (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"פִּינְחָס הוּא אֱלֹהֵינוּ"

מְסוּפָּר עַל אַחַד הַצַּדִּיקִים, שֶׁעָרַךְ לְעַצְמוֹ גְּלוּת: לָבַשׁ בְּגָדֵי קַבְצָן, נָדַד מְעִיר לְעִיר וְהִתְאַכְסֵן אֶצֶל יְהוּדִים רַחֲמָנִים, שֶׁהִכְנִיסוּהוּ בְּצֶל קוֹרְתָם. בְּאַחַד הַיָּמִים הִגִּיעַ לְבֵית כְּנֻסַת שֶׁל אַחַת הָעִירוֹת בְּעָרֵב שְׁבַת, אָבֵל שָׁם אָף אִישׁ לֹא טָרַח לְהַזְמִינוֹ. הַגְּבִירִים לֹא רָצוּ לְהַזְמִין "קַבְצָן", שֶׁמְרָאָהוּ כַּה עֲלוּב. רַק יְהוּדֵי פְּשוּט אַחַד שֶׁבָקַשׁ לְקַיֵּם מְצוֹת הַכְּנֻסַת אוֹרְחִים לְשָׂמָה, קָרָא לוֹ וְאָרַח אוֹתוֹ בְּשִׂמְחָה. לְיָמִים, כְּשֶׁסִּים אוֹתוֹ הַצַּדִּיק אֶת גְּלוּתוֹ, וּגְדוּלְתוֹ נוֹדְעָה בְּרַבִּים, הִגִּיעַ שׁוֹב לְאוֹתָהּ עִירָה. אֶלָּא שֶׁהַפְּעַם יָצְאוּ כָּל בְּנֵי הָעִירָה לְקַבְּלוֹ, וְהַגְּבִירִים הִתְחַרּוּ בֵּינֵיהֶם עַל הַזְּכוּת לְאַרְחָת אֶת הַצַּדִּיק בְּבֵיתָם. אוּלַּם הַצַּדִּיק לֹא אָבָה (=רָצָה) לְשִׁמּוֹעַ אֶת הַצְּעוּתֵיהֶם, וְהוּא בָּחַר לְהִתְאַרְחַ דוֹקָא אֶצֶל אוֹתוֹ יְהוּדֵי פְּשוּט שֶׁאַרְחוּ בְּפַעַם הַקּוֹדֶמֶת, אָף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא יָדַע אֶת טִיבוֹ הָאֲמִיתִי.

בְּדוּמָה לְזֶה מְסִבִּיר כ"ק אַדְמו"ר רַב שְׁלוֹם מְבַעֲלָזָא זִי"ע אֶת הַנְּאָמַר בְּמִדְרַשׁ "יִלְקוּט שְׁמַעוֹנִי", אוֹדוֹת פִּינְחָס שֶׁהוּא אֱלֹהֵינוּ: אָמַר לוֹ הַקַּב"ה (לְפִינְחָס): אַתָּה נִתְּתָ שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵינִי בְּעוֹלָם הַזֶּה - אָף לְעֲתִיד לְבֹא אַתָּה הוּא שֶׁעֲתִיד לְתַן (=לְעֲשׂוֹת) שְׁלוֹם בֵּינִי לְבֵין בְּנֵי, שֶׁנֶּאמַר (מְלֹאכֵי ג', כג'-כד'): 'הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנֵי בּוֹא יוֹם ה'... וְהַשִּׁיב לֵב אֲבוֹת עַל בְּנֵים וְלֵב בְּנֵים עַל אֲבוֹתָם".

שׂוֹאֵל כְּאִן הַאֲדְמו"ר, מְדוּעַ דוֹקָא פִּינְחָס/אֱלֹהֵינוּ יִזְכֶּה לְהַבִּיא שְׁלוֹם לְעֲתִיד לְבֹא, בְּזִמְן הַגְּאוּלָּה? הֲלֹא בְּמִשְׁךְ דוֹרוֹת רַבִּים הָיוּ הַרְבֵּה צַדִּיקִים שֶׁמְסָרוּ אֶת נַפְשָׁם עַל קִידוּשׁ הַשֵּׁם...

אֶלָּא, מְשִׁיב הַאֲדְמו"ר מְבַעֲלָזָא: פִּינְחָס מְסָר אֶת נַפְשׁוֹ לְעִינֵי שְׁשִׁים רַבּוֹא מִיִּשְׂרָאֵל, וְעָשָׂה אֶת מַעֲשָׂהוּ הָאֲמִיץ בְּפִרְהֶסְיָא (=לְעִינֵי כָּל הָעָם), וּבְכַךְ קִדַּשׁ שֵׁם שְׁמִים בְּרַבִּים. לָכֵן מְבַקֵּשׁ הַקַּב"ה לְהַשִּׁיב לוֹ מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה, וְלִשְׁלֵם לוֹ שְׂכָר שִׁישׁ בּוֹ פְּרָסוּם לְעִינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל. לְפִיכָךְ יִזְכֶּה פִּינְחָס דוֹקָא לְבָשֵׁר עַל הַגְּאוּלָּה הָעֲתִידָה, שֶׁתִּגִּיעַ לְאִזְנֵי הָעָם כְּלוֹ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשָׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן

בס"ד "לְמוֹלִיד עֲמוּ בַמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילּוֹג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז')

כְּנִיסַת הַשְּׁבֻעַ: 19:21

יְצִיאַת הַשְּׁבֻעַ: 20:34 ר"ת 21:17

ערש"ק כג' תמוז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרֻמִּיה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"לָכֵן אָמַר הַנְּנִי נִתַּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (כח' יב') (על פי "אֹרְחָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְהַר"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

עַל הַפְּתוּב, "לָכֵן אָמַר הַנְּנִי נִתַּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", נִמְסָר בְּמִסְוֶה, שְׂבִמְלָה "שְׁלוֹם", ה-ו' שֶׁל "שְׁלוֹם" הֵיא קְטִיעָא (=חֲצוּיָה לְשָׁנִים) וּפְכִי דְבָרֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁל "בְּעַל הַטּוֹרִים": "ו' קְטִיעָא, כִּי פִינְחָס הוּא אֱלֹהֵי. וְכֵן 'אֱלֹהֵי' פְּתִיב, חֲסֵר ו', וְיַעֲקֹב מְלֵא ו', שְׁנִטְל (יַעֲקֹב) ו' מֵאֱלֹהֵי לְמִשְׁכּוֹן, עַד שְׂבִיבָא עִם הַמְּשִׁיחַ, וְיַגְאֵל אֶת בְּנָיו. וְזֶהוּ 'יַגְל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל' (תְּהִלִּים יד', ז'): 'יִשְׁמַח', אוֹתִיוֹת 'מְשִׁיחַ', לְרְמוּז, שְׂוִשְׁמַח (יַעֲקֹב) לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ, וְיַחֲזִיר (אֶת) הַ(אוֹת) ו', וְיִהְיֶה (שֵׁם) אֱלֹהֵי שְׁלָם. וְזֶהוּ 'אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם' - 'שְׁלוֹם' בְּגִמְטְרִיָּה זֶהוּ מְשִׁיחַ."

וְהַפְּנֻנָה הֵיא עַל מָה שֶׁפְּתוּב בְּפְרֻשַׁת "בְּחֻקְתֵי" (וַיִּקְרָא כו', מבי'): "וְזִכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאֲרָץ אֲזַכֵּר", שְׁכֵן צָרִיד לְהַבִּין, מְדוּעַ פְּתוּב כָּאֵן "יַעֲקֹב" מְלֵא עִם ו'! וּפְרַשׁ רַש"י, שֶׁכְּדִי לְהַבְטִיחַ לְבָנָיו אֶת הַגְּאוּלָּה הָעֲתִידָה, לְקַח יַעֲקֹב אֲבִינוּ אֶת הָאוֹת ו' מֵאֱלֹהֵי הַנְּבִיא כְּעֶרְבוֹן, עַד שְׂבִיבָר אֶת הַגְּאוּלָּה לְיִשְׂרָאֵל. וּפְכִי דְבָרֵי רַש"י (בְּתוֹסֶפֶת בִּיאוֹר): בְּחֻמְשָׁה מְקוֹמוֹת נִכְתָּב יַעֲקֹב מְלֵא, עִם ו', וּבְחֻמְשָׁה מְקוֹמוֹת פְּתוּב אֱלֹהֵי חֲסֵר, בְּלִי ו' (=אֱלֹהֵי). וְזֹאת, כְּדִי לְרְמוּז לָנוּ, שְׂוִשְׁמַח אֲבִינוּ לְקַח עֶרְבוֹן - אֶת הָאוֹת ו' מֵאֱלֹהֵי - עַד שְׂבִיבָר אֱלֹהֵי וּבִשְׂרָר אֶת גְּאוּלַּת בְּנָיו שֶׁל יַעֲקֹב.

הֵנָּה, מְבוֹאָר מְדְבַרֵי רַש"י הַקְּדוּשׁ, שְׂוִשְׁמַח אֲבִינוּ נִטְל מִשְׁכּוֹן/עֶרְבוֹן מֵאֱלֹהֵי - אֶת הָאוֹת ו'. וְלָכֵן נִקְרָא אֱלֹהֵי בְּחֻמְשָׁה מְקוֹמוֹת בְּשֵׁם "אֱלֹהֵי", וְאֵילוּ יַעֲקֹב נִקְרָא בְּחֻמְשָׁה מְקוֹמוֹת בְּשֵׁם יַעֲקֹב. כָּל זֹאת, כְּדִי לְהַבְטִיחַ שְׂאֱלֹהֵי הַנְּבִיא יָבוֹא וּבִשְׂרָר לְיִשְׂרָאֵל, לְעִתִּיד לְבוֹא, עַל הַגְּאוּלָּה הָעֲתִידָה.

לְפִי זֶה מְבָאָר "בְּעַל הַטּוֹרִים", כִּי מָה שֶׁהַבְטִיחַ הַקַּב"ה לְפִינְחָס - "לָכֵן אָמַר הַנְּנִי נִתַּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" - "שְׁלוֹם" עִם אוֹת ו' קְטוּעָה, הוּא כְּדִי לְרְמוּז לּוֹ שְׂוִשְׁמַח לְהִיוֹת אֱלֹהֵי, וְהָאוֹת ו' נִקְטָעָה מִשְׁמוֹ (עַל-יְדֵי יַעֲקֹב אֲבִינוּ כְּעֶרְבוֹן) וְלָכֵן עֲתָה שְׁמוֹ אֱלֹהֵי, כָּל זֹאת עַד שְׂבִיבָר וּבִשְׂרָר לְיִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאוּלָּה הָעֲתִידָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ.

וְצָרִיד לְהַבִּין, מְדוּעַ רְמַז הַקַּב"ה עַל עֲנָן זֶה (=שְׂוִשְׁמַח לְקַח עֶרְבוֹן אֶת הָאוֹת ו' מֵאֱלֹהֵי הַנְּבִיא), וְזֶה מֵ-ו' הַקְּטִיעָה שֶׁל תִּיבַת "שְׁלוֹם"?

תְּחִלָּה, נִקְדִּים לְהַבִּיא אֶת דְּבָרֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת" אוֹמֵר, בְּשֵׁם סֵפֶר הַפְּלִיאָה, שְׂלַעֲתִיד לְבוֹא יוֹצִיא אֱלֹהֵי הַנְּבִיא גַם אֶת הָאוֹת ו' מִשְׁמוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, וְיִשְׂאָר מִעֲשׂוֹ עֵשׂ (=חַל קָטוֹן שֶׁלֹּא נִרְאָה לְעִין). וְזֹאת, כְּפִי שְׂרׁוּמֵז הַפְּתוּב (שְׂעִיָּה נ', ט'): "הֵן כָּלֵם כְּפָגַד יָבֵלוּ, עֵשׂ יֵאכְלֵם". (וְרׁוּמֵז הַפְּתוּב בְּתִיבָה "יָבֵלוּ", שֶׁהֵיא אוֹתִיוֹת "בְּלִי ו'"). דְּהִינוּ, עֲשׂוֹ יִשְׂאָר גַם לֵאלֹהֵי הָאוֹת ו'. (ר' מִשָּׁה יִבְנִיאֵלִי).

וְאוּלָּם, אֶת אוֹתָהּ הָאוֹת ו' שְׂוִיבָר אֱלֹהֵי מִעֲשׂוֹ הוּא יִמְסוֹר לְיַעֲקֹב אֲבִינוּ, וְשְׁמוֹ יִהְיֶה מְלֵא - "יַעֲקֹב" - כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (וַיִּקְרָא כו', מבי'): "וְזִכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב". וְלָכֵן כְּאִמּוֹר נִקְרָא אֱלֹהֵי בְּחֻמְשָׁה מְקוֹמוֹת בְּשֵׁם "אֱלֹהֵי", וְאֵילוּ יַעֲקֹב נִקְרָא בְּחֻמְשָׁה מְקוֹמוֹת בְּשֵׁם יַעֲקֹב. כָּל זֹאת, כְּדִי לְהַבְטִיחַ שְׂאֱלֹהֵי הַנְּבִיא יוֹצִיא לְעִתִּיד לְבוֹא אֶת הָאוֹת ו' מִשְׁמוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, וְיִשְׂאָר מִעֲשׂוֹ עֵשׂ.

וְזֶהוּ שְׂאִמּוֹר יַעֲקֹב אֲבִינוּ לְעֲשׂוֹ הַרְשָׁע (בְּרַאשִׁית לג', יד'): "יַעֲבֵר נָא אֲדָנִי לְפָנַי עַבְדוֹ... עַד אֲשֶׁר אָבֵא אֶל אֲדָנִי שְׂעִירָה". שְׁכֵן, "אָבֵא אֶל אֲדָנִי שְׂעִירָה", סוֹפִי תִיבּוֹת אֱלֹהֵי, לְרְמוּז עַל הַמְּשִׁיחַ שֶׁל הָאוֹת ו' שְׁנִטְל יַעֲקֹב מֵאֱלֹהֵי, כְּדִי לְהַבְטִיחַ שְׂאֱלֹהֵי הַנְּבִיא יָבוֹא לְבִשְׂרָר עַל הַגְּאוּלָּה הָעֲתִידָה, מְגִלוֹת אָדוּם (=הוּא עֲשׂוֹ) שְׂאֵז יוֹצִיא אֶת הָאוֹת ו' מִשְׁמוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ. וְעַל-יְדֵי כֵן יִתְבַּטְלוּ עֲשׂוֹ וְזָרְעוֹ לְגִמְרִי, בְּבַחֲיִנַת "כְּפָגַד יָבֵלוּ, עֵשׂ יֵאכְלֵם".

וְהֵנָּה מְצִינוּ שֶׁפְּתוּב בְּמִדְרַשׁ תְּהִלִּים (קכ', ו'): "רַבַּת שְׂכָנָה לָהּ נִפְשֵׁי עִם שׂוֹנֵא שְׁלוֹם". וְכִי יֵשׁ אָדָם שׂוֹנֵא שְׁלוֹם? (וְעוֹנִים חז"ל), עֲשׂוֹ שׂוֹנֵא שְׁלוֹם".

לְפִי זֶה, מְבָאָר הַ"אֲגָרָא דְכָלָה", שְׂמַטְעַם זֶה נִמְסָר בְּמִסְוֶה, שְׂצָרִיד לְכַתּוּב "הַנְּנִי נִתַּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", "שְׁלוֹם" עִם ו' קְטִיעָא. שְׁכֵן, "שְׁלוֹם" בְּגִמְטְרִיָּה "עֲשׂוֹ", שֶׁהוּא שׂוֹנֵא וּמִתְנַגֵּד לְשְׁלוֹם. וְזֹאת, כְּדִי לְרְמוּז שְׂבְּגִאוּלָּה הַקְּרוּבָה עֲתִיד פִּינְחָס, הוּא אֱלֹהֵי, לְקְטוּעַ אֶת הָאוֹת ו' מִשְׁמוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, וְלִתַּת אוֹתָהּ לְיַעֲקֹב אֲבִינוּ.

וְרַאוּי לְהוֹסִיף מָה שֶׁפְּתוּב בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁלְּפָל קְלִיפָה (=כַּח טוֹמְאָה) חִיבַת לְהִיוֹת חִיּוֹת (=נִצּוּץ) מְצַד הַקְּדוּשָׁה, הַמְּחִיָּה אוֹתָהּ (כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (נְחֻמִּיה ט', ו'): "וְאֵתָהּ מְחִיָּה אֶת כָּלֵם"). שְׁכֵן, לֵאלֹהֵי נִצּוּץ כְּזֶה,

אין **לקליפה** קיום, והיא תתבטל מן העולם. לכן, כֹּאֲשֶׁר מְגִיעַ הַזְמַן שְׁעוֹלָה בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְבַטֵּל אֶת הַקְּלִיפָה, מוֹצִיא הַקַּב"ה אֶת הַנִּיצוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁמְחִיָּה אֶת הַקְּלִיפָה, וְהִיא מִתְבַּטֵּלַת בִּיטוּל גָּמוּר כְּעַפְרָא דְאַרְעָא (=כַּעֲפֵר הָאָרֶץ).

וְיֵשׁ לוֹמֵר, שְׁהָאוֹת ו' הֵיא הַחַיּוֹת שֶׁל קְלִיפַת עֵשׂוֹ, כְּפִי שְׁכוּתָב הַזֶּהָר שֵׁם (מְתוּרְגָם): "סִימָן שֶׁל חַיִּים אֵינוֹ שׁוֹרָה, אֲלֵא בְּאוֹת אֲמֶת. וְכִי הִיא אוֹת אֲמֶת? זֹה הָאוֹת ו', מִשּׁוּם שֶׁבָּה שׁוֹרָה (=יֵשׁ) חַיִּים". הִנֵּה כִּי כֵן, זֶהוּ בִּיאור הָאוֹת ו' הַנִּמְצָאָת בְּשֵׁמוֹ שֶׁל "עֵשׂוֹ", כִּי הַשֶּׁקֶר שֶׁל קְלִיפַת עֵשׂוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם בְּלִי שְׁתַּהֲיָה בּוֹ הָאוֹת ו', הַמְחִיָּה אוֹתוֹ. אוֹלָם, לְעֵתִיד לְבוֹא, כֹּאֲשֶׁר יִגִיעַ קֶץ הַיָּמִים, תִּתְבַּטֵּל קְלִיפַת עֵשׂוֹ מִן הָעוֹלָם, כֹּאֲשֶׁר יוֹצִיא אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא אֶת הָאוֹת ו' מִשְׁמוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ (וְיִחַזְרְנָה לְעֵקֶב), וְיִשָּׂאֵר מִמֶּנּוּ רַק אוֹתוֹת "עֵשׂ", שְׂרוּמְזוֹת עַל בִּיטוּל חַיּוֹתוֹ, בְּבַחֲיַנֵּת "כְּבָגַד יִבְלוּ, עֵשׂ יֵאכְלֵם". הַשְּׁלוֹם - מְקוֹר הַבְּרָכוֹת

שְׁנֵינוּ בְּמִשְׁנָה (עוֹקְצִין ג'): "אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן חֲלֶפְתָּא: לֹא מִצָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל, אֲלֵא הַשְּׁלוֹם, שְׁנֶאֱמַר (תְּהִילִים כט'): 'ה' עָז לְעַמּוֹ יִתֵּן, ה' יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם". וְלָכֵן, בְּבִרְכַת כְּהֻנִּים, לְאַחַר כָּל הַבְּרָכוֹת, מְסִימָן הַכְּתוּב בְּ"שְׁלוֹם" - כְּדִי לוֹמַר לָךְ שְׂאִין הַבְּרָכוֹת מוֹעִילוֹת כְּלוּם, אֲלֵא אִם כֵּן יֵשׁ שְׁלוֹם בִּינֵינוּ. וְכֵן מְצִינוּ בְּדַבְּרֵי הַ"כְּתָב סוֹפֵר" (בְּרֵאשִׁית טו', ה'), שְׁמִקּוֹר כָּל הַבְּרָכוֹת הוּא הַשְּׁלוֹם, וְכִפִּי דְבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים: "וְהִנֵּה, בְּרִכַּת מִמּוֹן - שְׁפַע וּבְרָכָה זֹה בָּאָה בְּזִכּוֹת שְׁלוֹם. כְּדֹאֲמָרוֹ חז"ל (עוֹקְצִין): 'לֹא מִצָּא הַקַּב"ה כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל, אֲלֵא הַשְּׁלוֹם', וְכִתִּיב (תְּהִילִים קמז, יד'): 'הַשֵּׁם גְּבוּלָךְ שְׁלוֹם חֶלֶב חֲטִים יִשְׁבִיעֶךָ', וְכִתִּיב (עִירָא כ', ו'): 'וְנִתַּתִּי שְׁלוֹם בְּאָרְצִי". וְהִבִּיא הַרְה"ק הַשָּׂר שְׁלוֹם מְבַעֲלָא זִיע"א רְמָזוֹ עַל-כֵּן מִהַכְּתוּב "מֵאֲשֶׁר שְׂמַנָּה לַחֲמוֹ וְהוּא... - רֵאשִׁי תִיבוֹת "שְׁלוֹם". דְּהֵינּוּ, הַרוּצָה שֶׁ"יִשְׁמָן לַחֲמוֹ" (=תְּגַדֵּל פְּרֻנְסָתוֹ) - יִרְדּוֹף אַחַר הַשְּׁלוֹם. (רֵאוּי לְצִיּוֹן, שְׁהֲרוּאָה חֲטִים בְּחֻלּוֹמוֹ יִצְפֶּה לְשְׁלוֹם. שְׁכֵן, הַחֲטִים רוֹמְזִים לְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב "הַשֵּׁם גְּבוּלָךְ שְׁלוֹם חֶלֶב חֲטִים יִשְׁבִיעֶךָ").

וְיֵשׁ לְהוֹסִיף מָה שְׁכָתוּב רַש"י עַל חֲלוּם פְּרַעָה: "פְּרוֹת) 'יָפוֹת מֵרֵאָה' (הֵן) סִימָן לִימֵי הַשׁוֹבָע, שֶׁהַפְּרִיּוֹת נִרְאוֹת יָפוֹת זֹה לְזֹה, שְׂאִין עֵין בְּרִיָּה צָרָה בְּחִבְרַתָּה...". דְּהֵינּוּ, הַ"סִימָן לִימֵי הַשׁוֹבָע" (=הַסְּגוּלָּה לְפְרֻנְסָה) הִיא "שֶׁהַפְּרִיּוֹת נִרְאוֹת יָפוֹת זֹה לְזֹה" - כֹּאֲשֶׁר יֵשׁ אַחַדוֹת, אֲהַבָּה וְשְׁלוֹם בְּיִשְׂרָאֵל, כֹּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד, וְ"אִין עֵין בְּרִיָּה צָרָה בְּחִבְרַתָּה" - כָּל אֶחָד שְׂמַח בְּהַצְלַחַת חִבְרוֹ, כְּמוֹ שְׁשֵׁתִי עֵינָיו שֶׁל הָאָדָם, אִין עֵין זֹה צָרָה בְּחִבְרַתָּה/בְּעֵין הַשְּׁנֵיָה. נִפְלָא לְצַרְף בְּזֹאת מָה שְׁכָתוּב "הַבֵּן אִישׁ חַי", שֶׁהַמְּלוֹי שֶׁל אוֹתוֹת "שְׁלוֹם" (=שִׁי"ן לַמ"ד וְי"ו מ"ם) הוּא בְּגַמְטְרִיָּה ק"נ(=150), בְּדִיוק כְּמַגֵּן הַמְּלוֹי שֶׁל אוֹתוֹת "עוֹלָם" (עֵי"ן וְי"ו לַמ"ד מ"ם). וְזֹאת, כְּדִי לוֹמַר לָךְ, שֶׁהַמְּמַלָּא אֶת רְצוֹן ה' לְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם וְלְרְדוֹף שְׁלוֹם, הִנֵּה, מִיָּדָה כְּנֶגֶד מִיָּדָה, הַקַּב"ה יִמְלֵא אֶת צִינּוֹרוֹת הַשְּׁפַע שֶׁל הָעוֹלָם, כְּדִי לְהַשְׁפִיעַ לְאָדָם זֶה שְׁפַע רַב טוֹב שֶׁל בְּרָכָה וּפְרֻנְסָה. "תַּחַת אֲשֶׁר קִנָּא (פִּינְחָס) לְאַלְהֵינוּ" (כְּה' יג'). "לְאַלְהֵינוּ", אוֹתוֹת לְאַלְהֵינוּ.

בַּעַת שֶׁהִיָּה הַ"חֲתָם סוֹפֵר" זַ"ל מְנַהִיגִם שֶׁל כָּל בְּנֵי אוֹנְגְּאָרִין, הָרַב הַמְּקוֹמִי שֶׁל קַהֲלִית "פְּעִזִּינְג" גִּיר גַּר צֶדֶק אֶחָד. וְהִנֵּה, לְאַחַר הַמִּילָה, לֹא נִפְסַק הַדָּם מִזוּבוֹ שֶׁל הַגֵּר. וְהֵיוּ לְאוֹתוֹ גַּר צֶדֶק יִיסוּרִים קָשִׁים וּמְרִים. בְּנוֹסָף, הִיָּה בְּסִפְנֵת חַיִּים גְּדוּלָּה, שְׁכֵן, לֹא הִיָּתָה כָּל אֶפְשָׁרוֹת לְקְרוֹא לְרוּפָא, כִּי בְּאוֹתוֹ מְקוֹם הִיָּה חֶק, שְׁאֲסוֹר לְגִיר שׁוֹם נִכְרִי בְּלִי רְשׁוּת הַמְּמַשְׁלָה. וְהָרַב הַמְּקוֹמִי שְׁגִיר אוֹתוֹ לֹא פָנָה לְרְשׁוּיוֹת, מֵאַחַר וְיָדַע שֶׁלֹּא יִתְנוּ לוֹ אֶת הָאִישׁוּר לְכָךְ. וְהִיָּה פַחַד גְּדוֹל לְכָל הַיְּהוּדִים הַסְּמוּכִים לִישׁוּב הַהוּא. שְׁכֵן, אִם יָמוּת גַּר הַצֶּדֶק, וְיָוֹדַע הַדְּבָר לְשִׁלְטוֹנוֹת, תִּתְהַוֶּה מְכָךְ סַכְּנָה גְּדוּלָּה לְכָל הַיְּהוּדִים הַיוֹשְׁבִים בְּעָרִים הַלְלוּ.

כִּיּוֹן שְׁכָךְ, מִיָּד נִסָּע אוֹתוֹ הַרְבֵּ לַ"חֲתָם סוֹפֵר", וְסִפֵּר לוֹ עַל הַסַּכְּנָה הַגְּדוּלָּה שֶׁבָּה הֵם נִתּוּנִים. אָמַר לוֹ הַגָּאוֹן זַ"ל, שְׂאִין שׁוֹם עֲצָה וְתוֹשִׁיָה, אֲלֵא רַק שֶׁהוּא וְהַגֵּר יִקְחוּ עֲגָלָה וְיִסְעוּ לְנֶהָר "דוּנָא", וְשִׁנִּיָּהּ יִפְלוּ לְנֶהָר עַל קִידוּשׁ הַשֵּׁם. הַרְבֵּ וְהַגֵּר שְׁמַעוּ אֶת דְּבָרֵי הַ"חֲתָם סוֹפֵר", וְהַסְּכִימוּ לְעֲצָה זֹה, וּמִיָּד פָּנוּ לְנִסְעוֹת אֶל הַנֶּהָר. וְהִנֵּה, בְּהִיוֹתָם בְּדָרְךָ, סְמוּךְ לְנֶהָר, פָּגַע בָּהֶם אִישׁ זָקֵן אֶחָד, וְשָׂאֵל אוֹתָם, לְהִיכֵן הֵם נוֹסְעִים, וְהֵלֵא כָּאֵן הוּא סַכְּנָה גְּדוּלָּה מִחֲמַת הַנֶּהָר הַשׁוֹטֵף וְהַסּוֹעֵר! אוֹלָם הֵם לֹא הִשְׁגִּיחוּ בְּדַבְּרָיו.

אוֹלָם, אוֹתוֹ זָקֵן הַפְּצִיר בָּהֶם, וְלָרֹב הַתְּפַצְרוֹת סִפְרוּ לוֹ עֲצַת הַגָּאוֹן הַ"חֲתָם סוֹפֵר" ז"ל. עָמַד לָהֶם אוֹתוֹ זָקֵן, וְאָמַר: "וְהֵלֵא אֲנִי מוֹהֵל מוֹמָחָה, וְיֵשׁ לִי עֵפֶר שְׁזוֹרְקִים עַל מְקוֹם הַמִּילָה, וְנִפְסִיק הַדָּם מִיָּד". וְכָךְ עָשָׂה. מִיָּד שָׁם אֶת הָעֵפֶר עַל מְקוֹם הַמִּילָה, וּמִיָּד נִעְצַר הַדָּם, וְנִרְפָּא אוֹתוֹ הַגֵּר.

וְהָרַב וְהַגֵּר שְׂמַחוּ שְׂמַחָה גְּדוּלָּה, וְרָצוּ לְקַחַת אֶת הַזָּקֵן וְלְהוֹלִיכּוֹ לְמַחוּז חֲפָצוֹ, אֲךָ מִיָּד הוּא נִעְלָם לָהֶם. וְהִבִּינוּ שְׂאוֹתוֹ זָקֵן הוּא מְלַאֵךְ הַבְּרִית אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֲצָמוֹ, שְׂבָא לְהוֹשִׁיעֵם.

וְהִנֵּה, כֹּאֲשֶׁר חָזְרוּ לְבֵית הַ"חֲתָם סוֹפֵר", וְסִפְרוּ לוֹ עַל הַנֶּסֶ שֶׁהִתְרַחַשׁ עִמָּהֶם, שְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: "מִדּוּעַ הִיָּה צְרִיךְ לְצוֹת עֲלֵינוּ לְלַכֵּת וּלְתַשְׁלִיךְ אֶת עֲצָמֵנוּ לְנֶהָר דוּנָא? וְהֵלֵא הִנֵּה יָכוֹל כְּבוֹדוֹ לְשַׁלּוֹחַ לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא יֵשׁ לְבִיתֵינוּ".

קָפַץ הַ"חֲתָם סוֹפֵר" וְעָנָה לָהֶם: "וְכִי בְּלִי מְסִירוֹת-נֶפֶשׁ, אַתֶּם רוֹצִים שְׂאֵלְהוּ הַנְּבִיא יַעֲשֶׂה לָכֶם נֶס?! זֶה בְּלַתִּי אֶפְשָׁרִי! רַק לְאַחַר שֶׁמְסַרְתֶּם אֶת נַפְשְׁכֶם עַל קִידוּשׁ ה', אֶפְשָׁר לְהַשְׁפִיעַ עַל אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא שְׂבִיבָא.. שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל יִשְׂרָאֵל!

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילּוֹג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

כְּנִיסַת הַשְּׁבֻעַ: 19:19

יְצִיאַת הַשְּׁבֻעַ: 20:31 ר"ת 21:13

bnei-zion.com

ערש"ק ב' תמוז תשע"ז (14.7.17)

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרֵמְיָה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"לְכֵן אָמַר הַנְּנִי נִתַּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (כח' יב) (על פי "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה" לַהֲרַה"ק פִּינְחָס פְּרִיֶדְמָן)

עַל הַפְּתוּב, "לְכֵן אָמַר הַנְּנִי נִתַּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", נִמְסַר בְּמִסוּרָה, שְׁבַמְלָה "שְׁלוֹם", הִי-ו' שֶׁל "שְׁלוֹם" הִיא קְטִיעָא (=חֲצוּיָה לְשָׁנִים) וּכְפִי דְבַרְיֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁל "בְּעַל הַטּוֹרִים": "ו' קְטִיעָא, כִּי פִינְחָס הוּא אֱלֹהֵי. וְכֵן 'אֱלֹהֵי' כְּתִיב, חֲסֵר ו', וְיַעֲקֹב מְלֵא ו', שְׁנַטְל (יַעֲקֹב) ו' מֵאֱלֹהֵי לְמִשְׁכּוֹן, עַד שְׁיָבֹא עִם הַמְּשִׁיחַ, וַיִּגָּאֵל אֶת בְּנָיו.

וְהִנֵּה יָדוּעַ בְּחֻכְמַת הַדְּקֻדָּקָה, שֶׁהָאוֹת ו' בְּרֵאשׁ הַתִּיבָה מְשַׁמֶּשֶׁת בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּאוֹת הַחִיבּוּר, לְחִבּוּר בֵּין שְׁנֵי דְבָרִים, כְּפִי שְׁמֻצֵינוּ בְּפִסּוּק הָרֵאשׁוֹן בַּתּוֹרָה (בְּרֵאשִׁית א', א'): "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ". הִנֵּה, ו' שֶׁל "וְאֶת הָאָרֶץ" הִיא ו' הַחִיבּוּר, הַמְּחַבֵּרֵת אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, לֹאֲמַר שֶׁהַקִּב"ה בָּרָא אֶת שְׁנֵיהֶם.

וְצָרִיךְ לְדַעַת, שְׁכַאֲשֶׁר יֵשׁ בִּינֵינוּ אֶהְבַּת יִשְׂרָאֵל בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ, מִתְקַנְיִם אֲנִי אֶת הָאוֹת ו', שֶׁהִיא כְּאֲמֹר אוֹת הַחִיבּוּר. וְלְכֵן נִמְצָא, שְׁכַאֲשֶׁר אִישׁ יִשְׂרָאֵל מְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה שֶׁל (וַיִּקְרָא יִט', יח) "וְאֶהְבַּת לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ", וּמִתְחַבֵּר הוּא בְּאֶהְבָה וְרַעוּת עִם אַחִיו, אִישׁ יִשְׂרָאֵל. הִנֵּה עַל-יָדֵי כֶּךָ הוּא מְתַקֵּן אֶת הָאוֹת ו' הַחִיבּוּר, שְׁכֵן, הוּא מִתְחַבֵּר עִם הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אוֹלָם, כְּאֲשֶׁר הוּא חֲלִילָה מִתְחַבֵּר אִישׁ יִשְׂרָאֵל עִם רִשְׁעֵי הַגּוֹיִים, שׁוֹנְאֵי הַתּוֹרָה, כִּי אִזּוֹ הוּא פּוֹגֵם בְּאוֹת הַחִיבּוּר ו', שֶׁהֵרִי הַתְּחַבֵּר עִם הַטּוֹמְאָה – עִם מִי שְׁאִינוֹ רְאוּי לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ.

וּלְפִי זֶה נִשְׁכַּיֵּל לְהַבִּין, שֶׁשָּׂרַשׁ הַחַיּוּת שֶׁל הָאוֹת ו', הַנִּמְצָאֵת בְּשִׁמּוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, נּוֹבַע מִהַתְּחַבְּרוּת לֹא רְאוּיָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל עִם זֶרְעוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ. כִּיּוֹן שֶׁעַל-יָדֵי כֶּךָ נִפְגַּמַת הָאוֹת ו', וּמִפְּגָם זֶה מְקַבְּלִים עֲשׂוֹ וְזֶרְעוֹ אֶת חַיּוּתָם. וְלְכֵן, 'עֲשׂוֹ' בְּגִמְטְרִיָּה 'שְׁלוֹם', לֹאֲמַר כִּי עֲשׂוֹ וְזֶרְעוֹ מְבַקְּשִׁים לְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם שְׁקָרִי וּמְזוּיָף עִם יִשְׂרָאֵל, כְּדִי שִׁיתְחַבְּרוּ יִשְׂרָאֵל עִמָּהֶם הַתְּחַבְּרוּת אֲסוּרָה, וְעַל-יָדֵי כֶּךָ יּוֹכְלוּ עֲשׂוֹ וְזֶרְעוֹ לְקַבֵּל יְנִיקָה וְחַיּוּת מֵהָאוֹת ו'. (וְעַל כֵּן, כְּמָה צָרִיךְ לְהַבְדִּיל מֵהַגּוֹיִים וּמְחֻקוֹתֵיהֶם, כִּיּוֹן שֶׁרַק כֶּךָ נִצְלִיחַ לְהוֹצִיא מֵעֲשׂוֹ אֶת הָאוֹת ו', שֶׁהִיא כָּל חַיּוּתוֹ).

מֵעֵתָה, יִתְבָּאֵר הַטַּעַם שֶׁלְקַח יַעֲקֹב מִשְׁמוֹ שֶׁל אֱלֹהֵי אֶת הָאוֹת ו' כְּמִשְׁכּוֹן, כְּדִי שְׁיָבֹא וְיֹצֵא אֶת הָאוֹת ו' מִשְׁמוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ. שְׁכֵן, תְּפַקִּידוֹ שֶׁל אֱלֹהֵי הַנְּבִיא הוּא לְהַכִּין אֶת יִשְׂרָאֵל לְקִרְאָת הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה, עַל-יָדֵי שִׁירְבָה אֶת הַשְּׁלוֹם וְהָאֲחֻדוּת בְּיִשְׂרָאֵל, וְיִרְחִיק אוֹתָם מִחֻקוֹת הַגּוֹיִים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "הִנֵּה אֲנִכִי שֶׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנָי בּוֹא יוֹם ה' הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא וְהַשִּׁיב לֵב אֲבוֹת עַל בְּנִים וְלֵב בְּנִים עַל אֲבוֹתָם".

וְזֶה מָה שְׁשִׁנֵּינוּ בְּמִשְׁנָה (עֲדוּיוֹת פ"ח מ"ח): "אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מְקַבֵּל אֲנִי מִרְבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי שֶׁשָּׁמַע מִרְבּוֹ, וְרַבּוֹ מִרְבּוֹ, הִלְכָה לְמִשְׁה מְסִינִי, שְׂאִין אֱלֹהֵי בָא לְטַמָּא וּלְטַהֵר לְרַחֵק וּלְקַרְב, אֲלָא לְרַחֵק הַמְּקוֹרְבִין בְּזֶרְעוֹ וּלְקַרְב הַמְּרַחֲקִין בְּזֶרְעוֹ".

דְּהִינּוּ, אֱלֹהֵי הַנְּבִיא יּוֹבֵא כְּדִי "לְרַחֵק הַמְּקוֹרְבִין" – לְרַחֲחִיק אֶת הַגּוֹיִים הַמְּקוֹרְבִים לְיִשְׂרָאֵל, שְׂרוּצִים לְקַלְקֵל אֶת יִשְׂרָאֵל בְּחֻקוֹתֵיהֶם וּבְמִנְהַגֵּיהֶם.

עַל-פִּי הָאֲמֹר יָאִיר לָנוּ לְהַבִּין מָה שְׁבַחְרוּ הָעַרְב-רַב לְהַכְשִׁיל אֶת יִשְׂרָאֵל בְּחֻטָּא הָעֶגְל דּוֹקָא בְּשַׁעַת הַשְּׁשִׁית, כְּנִרְמֵז בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת לֵב, א'): "וַיִּרְא הָעָם כִּי בִשְׁשׁ מִשָּׁה לָרְדַת מִן הָהָר וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ". וּפְרַשׁ רַש"י: "כִּי בִשְׁשׁ מִשָּׁה – כִּי כְּשַׁעֲלָה מִשָּׁה, אָמַר לָהֶם: לְסוּף אַרְבָּעִים (יוֹם) אֲנִי בָא בְּתוֹךְ ו' (=שֶׁשׁ) שְׁעוֹת. כְּסְבוּרִים הֵם (=יִשְׂרָאֵל) שְׂאוֹתוֹ יוֹם שְׁעֲלָה (מִשָּׁה) מִן הַמִּנְיָן הוּא...". (יִשְׂרָאֵל סְבָרוּ בְּטַעוֹת, שְׁיוֹם עֲלִיתוֹ שֶׁל מִשָּׁה לְשָׁמַיִם נִחְשָׁב בְּמִנְיָן הָאֲרָבָעִים יוֹם).

וְזֶהוּ "כִּי בִשְׁשׁ", שֶׁהָעַרְב-רַב בְּקִשׁוֹ לְהַמְשִׁיךְ חַיּוּת לְשִׁמּוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ מֵהָאוֹת ו' (=שֶׁשׁ), כְּאֲשֶׁר נִתְחַבְּרוּ בְּשַׁעַת הַשְּׁשִׁית עִם יִשְׂרָאֵל לְעֲשׂוֹת עֲבוּדָה זָרָה.

וְזֹאת הִיְתָה גַם עֲצַת בַּלְעָם הָרָשָׁע לְבַלְק, לְהַחֲטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל לְהִתְחַבֵּר בְּכַנּוּת מוֹאָב, חִיבּוּר שֶׁל טּוֹמְאָה. וְלְכֵן, בְּעִנְיָן חֻטָּא יִשְׂרָאֵל עִם בְּנוֹת מוֹאָב, מְצִינוּ שִׁישׁ שֶׁשָּׁה פְּסוּקִים עוֹקְבִים זֶה אַחַר זֶה, אֲשֶׁר כָּלֵם מִתְחַלִּילִים בְּאוֹת ו',

לרמוז על פגם האות ו', כאשר התחברו ישראל לבנות מואב חיבור של **טומאה**.

הנה: "וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות מואב ותקראן לעם לזבחי אלהיהן ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן ויצמד ישראל לבעל פעור ויחר אף ה' בישראל" ויאמר ה' אל משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם לה... ויאמר משה אל שפטי ישראל הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית..."

ומיד לאחר מכן, בפסוק השביעי, מבואר התיקון לחטא הנורא של בנות מואב: "וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו". ולפי מה שבארנו, "וירא פינחס", "ו' ירא פינחס" – ראה פינחס את הפגם באות ו' החיבור, וכדי לתקן את ההתחברות האסורה הזאת, "ו' – יקם מתוך העדה ו' – יקח רמח בידו" – לקח רמח/חרב שיש לה צורה של האות ו', כדי להרוג את זמרי בן סלוא, ודקר אותו בחרב, כדי לתקן את ההתחברות האסורה עם המדינית, ולעשות שלום ולחבר את ישראל לאביהם שבשמים. ולכן זכה פינחס, מידה כנגד מידה בשכר של "לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום" – ו' קטיעא, שזכה להיות אליהו הנביא לעתיד לבוא ו' לקטוע את האות ו' משמו של **עשו**, וכל זאת, בשכר שמסר את נפשו בשטים, כדי לנתק את השלום המזויף של קליפת עשו, בהתחברות האסורה עם בנות מואב. ויבחדש השביעי באחד לחדש... יום תרועה יהיה לכם" (כט' א')

על מצות תקיעת שופר בראש השנה, שנינו בגמרא (ר"ה, טז'): למה תוקעים בשופר של איל? – אמר הקדוש-ברוך-הוא: תקעו לפני בשופר של איל, כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם, ומעלה אני לפניכם כאילו עקדתם עצמכם לפני. שואל על-כך המגיד רבי צבי הירש מואדיסלב: לכאורה, כדי להזכיר את עקידת יצחק, מן הראוי היה ליטול בראש השנה ספין ארופה, והיא היתה עשויה לשמש זכרון בולט יותר מן השופר... (בגלל רצונו של יצחק להישחט על-ידי הסכין על מזבח ה'). אלא – אומר רבי צבי הירש – יותר משאנו מתכוננים להזכיר בראש השנה את מסירות הנפש של אברהם ויצחק על מזבח הנאמנות לדבר השם – מבקשים אנו להדגיש, שאין הקב"ה חפץ בקרבנות אדם, ולכן החליף הקב"ה את קרבנו של יצחק בקרבן איל. משום כך נוטלים אנו בראש השנה שופר של איל, ותוקעים בו קולות תקיעה, שברים ותרועה, כדי להתרפק ולהתחנן לפני "אל מלך יושב על כסא רחמים", שגם בנו ינהג במידת הרחמים, כפי שנהג ביצחק אבינו, ולא יעניש אותנו על חטאינו הרבים. וויכפר על בני ישראל" (כה' יג')

לפני כמה שנים, אחד הבחורים של ישיבת "חזון עובדיה" בירושלים חצה את הכביש, ולפתע הגיע רכב במהירות, פגע בראשו, והעיף אותו למרחק רב. מיד הגיע אמבולנס למקום, ופנה אותו לבית החולים, כשמצבו קשה מאד. אמו של הבחור, בהיותה בביתה המרוחק מהישיבה, חשה לפתע כי משהו קרה לבנה, ולכן התקשרה לישיבה, כדי לודא שהכל בסדר עמו. השיבו לה הבחורים (שעדין לא ידעו על התאונה), ששלומו טוב. אולם, האם חשה שמשהו אינו כשורה, והגיעה לישיבה בעצמה. לבינתים התפרסם המעשה בישיבה, וכשהגיעה אמו של הבחור, אמרו לה כי בנה עבר תאונה קלה, ועתה הוא עובר ניתוח קצר, ובמהרה ישוב לאיתנו. רבני הישיבה ידעו שהיא אשה רגישה, וחששו שתפגע בעצמה, ולכן נסו להסתיר ממנה את דבר התאונה הקשה. לאחר מכן, התקשרו למרן, רבנו הגאון, הרב עובדיה יוסף צו"ל, ובקשו את ברכתו. ביום ששי, לפני תפילת מנחה, הודיעו למרן כי מצבו של הבחור קשה מאד, והרופאים התיאשו מחייו. כאשר שמע כך מרן, מיד נכנס לחדרו, ובמשך כחצי שעה התחנן לה' בדמעות שיציל את הבחור. למחרת נודע, שמצבו של הבחור השתפר, והוא פקח את עיניו. הדבר קרה בדיוק באותה שעה שבה מרן היה בוכה ומתחנן לה' שיושיעו... ואכן, לאחר זמן מה חזר אותו בחור ללימודיו בישיבה...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילּוֹג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

כְּנִיסַת הַשְּׁבֻעַ: 19:21

עֲרַשׁ"ק כִּג' תְּמוּזַת תַּשַּׁע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: "דְּבַרֵי יְרֻמִּיה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא (פִּינְחָס) לְאַלְהֵיו" (כה' יג). "לְאַלְהֵיו", אוֹתִיּוֹת לְאַלְהֵיו. (על פי "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרֵּה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

עַל הַפְּתוּב, "לְכֵן אָמַר: הֲנֵנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", אוֹמֵר רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיאֵל: "וְאַעֲבֹדֶינָה מִלְּאֲךָ קָיָם וַיְחִי לְעֵלְמָא, לְמַבְשָׂרָא גְּאוּלְתָּא בְּסוֹף יוֹמֵיָא" (=וְאַעֲשֶׂה אוֹתוֹ=אֶת פִּינְחָס) מִלְּאֲךָ קָיָם, שְׂיַחֲיָה לְעוֹלָם, (כְּדִי) לְבָשֵׁר עַל הַגְּאוּלָּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים).

הִנֵּה, מְבוֹאֵר מְדַבְּרֵי הַתְּרַגּוּם שֶׁל רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיאֵל, שֶׁפִּינְחָס הוּא אֱלֹהֵהוּ, שְׂוָכָה לְעֵלוֹת חֵי בְּסַעֲרָה הַשְּׂמִימָה, וְלַהַפּוֹךְ לְמִלְּאֲךָ, וְהוּא אֲשֶׁר עֲתִיד לְבָשֵׁר לָנוּ עַל הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה. וְכֵן זֹאת, בְּזִכּוֹת שְׂקָנָא קָנָאת ה', וְהַרְגַּת אֶת זְמַרֵי בֶן סְלוּא. וְכֵן גַּם כְּתוּב בַּמִּדְרָשׁ (לְקוּשׁ פְּרֻשַׁת פִּינְחָס): "אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן לִקִּישׁ: פִּינְחָס הוּא אֱלֹהֵהוּ. אָמַר לוֹ הַקַּב"ה (לְפִינְחָס): אֵתָה נֹתַת שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵינִי בְּעוֹלָם הַזֶּה – אֵף לְעֲתִיד לְבוֹא אֵתָה הוּא שְׂעֵתִיד לְתַן (=לְעֵשׂוֹת) שְׁלוֹם בֵּינִי לְבֵין בְּנֵי, שְׂנְאָמֵר (מִלְּאֲכֵי ג', כִּג'–כְּד'): 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיאִים לְפָנַי בּוֹא יוֹם ה' (=יּוֹם הַגְּאוּלָּה)...וְהָשִׁיב לָב אֲבוֹת עַל בְּנֵים וְלָב בְּנֵים עַל אֲבוֹתָם".

וְהִנֵּה, בְּעַנְיָן זֶה שְׂנִינּוּ בַּמִּשְׁנָה (עֲדוּיוֹת פ"ח מ"ו): "אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מִקְּבֵל אֲנִי מֵרַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי שֶׁשָּׁמַע מֵרַבּוֹ, וְרַבּוֹ מֵרַבּוֹ, הִלְכָה לְמִשְׁנֵי מְסִינֵי, שְׂאִין אֱלֹהֵהוּ בָּא...אֵלָא לְרַחֵק הַמְּקוֹרְבִין...וְלִקְרֹב הַמְּרַחֲקִין". וְצָרִיכִים אֲנִי לְהַבִּין עַנְיָן זֶה. שְׂכֵן, מַהִי כּוֹנֵת הַמִּשְׁנָה, שְׂאֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיאִים בָּא רַק כְּדִי "לְרַחֵק הַמְּקוֹרְבִין...וְלִקְרֹב הַמְּרַחֲקִין"?

מְצִינּוּ עַל-כֵּן פִּירוּשׁ נָאֵה בְּסַפְרֵים הַקְּדוּשִׁים, עַל-פִּי הַפְּתוּב בַּגְּמָרָא (שְׁבֵת קד'): "מֵאֵי טַעְמָא? שְׂקָר מְקַרְבֵּן מִיְלִיָּה, וְאַמְתַּת מְרַחֲקֵן מִיְלִיָּה?" (=מַה הַטַּעַם שְׂאוֹתִיּוֹת הַמְּלָה "שְׂקָר" קְרוּבוֹת אַחַת לַשְּׂנִיָּה, וְאֵילוֹ אוֹתִיּוֹת הַמְּלָה "אַמְתַּת" מְרוּחֲקוֹת אַחַת מִן הַשְּׂנִיָּה?). כְּדוּעַ, מְרוּחֲקוֹת אוֹתִיּוֹת הַמְּלָה "אַמְתַּת" זֶה מִזּוֹ מְרַחֵק רַב: הָאוֹת א' הִיא בְּהַתְּחַלַּת ה-א"ב; הָאוֹת מ' בְּאַמְצָע; וְאֵילוֹ הָאוֹת ת' הִיא בְּסוֹף ה-א"ב. לְעוֹמֵת זֹאת, אוֹתִיּוֹת הַמְּלָה "שְׂקָר" הֵן סְמוּכוֹת וְקְרוּבוֹת אַחַת לְרַעוּתָהּ בְּסִדְרָה ה-א"ב (אֲבַג...צִקְרָשׁת).

וּמְתַרְצַת הַגְּמָרָא: "שְׂקָרָא שְׂכִיחַ, קוּשְׁטָא לָא שְׂכִיחַ" (=הַשְּׂקָר שְׂכִיחַ וְקָרוֹב, וְאֵילוֹ הָאַמְתַּת רְחוּקָה). דְּהִינּוּ, בְּזִמְנָן הַזֶּה הַשְּׂקָר הוּא קְרוֹב וּמְצוּי, וְכֵן הָעוֹלָם כְּלוֹ אַחוּזֵי בְּזוּרְעוֹת הַשְּׂקָר. וְאֵילוֹ הָאַמְתַּת הִיא, לְצַעֲרָנוּ, רְחוּקָה.

וְזֶהוּ שְׂאוֹמְרַת הַמִּשְׁנָה: "אֵין אֱלֹהֵהוּ בָּא...לְרַחֵק הַמְּקוֹרְבִין...וְלִקְרֹב הַמְּרַחֲקִין". דְּהִינּוּ, אֱלֹהֵהוּ יְבוֹא כְּדִי לְרַחֵק אֶת אוֹתִיּוֹת "שְׂקָר", הַמְּקוֹרְבוֹת זֶה לְזֶה, "וְלִקְרֹב הַמְּרַחֲקִין" – לְקְרֹב אֶת אוֹתִיּוֹת "אַמְתַּת", הַרְחוּקוֹת זֶה מִזּוֹ. דְּהִינּוּ, חוֹז"ל מְבַשְּׂרִים לָנוּ, שְׂלַעֲתִיד לְבוֹא – כְּשִׁוְפִיעַ אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיאִים וּיְבָשֵׁר עַל הַגְּאוּלָּה הַשְּׁלֵמָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל – יִתְקַרְבוּ "הַמְּרוּחֲקִין" (=הָאַמְתַּת – שְׂאוֹתִיּוֹתֵיהֶּ מְרוּחֲקוֹת) וַיְהִי זֶה עוֹלָם שֶׁל אַמְתַּת. וְלְעוֹמֵת זֹאת יוֹרְחֵקוּ "הַמְּקוֹרְבִין" (=הַשְּׂקָר – שְׂאוֹתִיּוֹתֵיהֶּ קְרוּבוֹת), הַשְּׂקָר יַעֲלֶם וְיָבוֹא הַקֶּץ עַל עוֹלָם הַשְּׂקָר, שְׂהִיָּה מִתְּעַתַּע כָּל הַיָּמִים אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּקִסְמֵי שׂוּא...
וּמוֹסִיף עַל-כֵּן הַ"בַּת עִיּוֹן", עַל-פִּי מַה שְׂכַתוּב בְּנְבִיא (יְרֻמִּיה לֵא, ב'): "מְרַחֵק ה' נִרְאָה לִי". וְלְכַאוּרָה צָרִיךְ לְהַבִּין, מְדוּעַ "מְרַחֵק ה' נִרְאָה"? אֵלָא, עַל-יְדֵי דְבִקּוֹת בְּמִידַת הָאַמְתַּת, ש-ג' אוֹתִיּוֹתֵיהֶּ רְחוּקוֹת זֶה מִזּוֹ, זִוְכָה הָאָדָם שֶׁה' נִרְאָה אֵלָיו בְּגִילּוֹי שְׂכִינְתּוֹ יִתְבַּרֵךְ.

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף מַה שְּׂכַתְבָּהּ הַ"אֲמֵרֵי יוֹסֵף" (בְּהַקְדָּמָה לְ"לְקוּשֵׁי תוֹרָה וּש"ס"), עַל הַפְּתוּב (בְּרַאשִׁית כב, ד'): "בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשֶׂא אֲבָרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת הַמְּקוֹם מְרַחֵק". הִנֵּה, "וַיֵּרָא אֶת הַמְּקוֹם מְרַחֵק" סוֹפֵי תִיבוֹת "אַמְתַּת", שְׂרָאָה אֶת הָאַמְתַּת "מְרַחֵק" (=ש-ג' אוֹתִיּוֹתֵיהֶּ רְחוּקוֹת זֶה מִזּוֹ), וְהִיא לֹא מְצוּיָה, וְלָכֵן צָרִיךְ לְעֲמוֹל כְּדִי לְקְרֹב, וְעַל יְדֵי זֶה לְקְרֹב אֶת הַבְּרִיּוֹת אֶל הָאַמְתַּת.

וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שְׂמַטְעַם זֶה זָכָה פִּינְחָס לְהִיּוֹת אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיאִים, שְׂעֲתִיד לְרַחֵק אֶת הַשְּׂקָר, וְלִקְרֹב וְלַגְלוֹת אֶת הָאַמְתַּת

בעולם הזה. שפן, זמרי בן סלוא בהיותו נשיא בישראל, כְּאִשֶּׁר בָּא עַל הַמְדִינָתָה, הֵלֵךְ בְּדַרְכֵי שֶׁקֶר, וְאָמַר שֶׁכֵּל כּוֹנְנָתוֹ הִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְכָל רְצוֹנּוֹ הוּא לְהוֹצִיא אֶת מַלְכוּת יִשְׂרָאֵל, דְּוֹד הַמֶּלֶךְ, מְכַזְּבֵי בֵּת צוּר הַמְדִינָתָה. אוֹלָם, פִּינְחָס בָּא וְהִרְגוּ כֶּדֶת וְכַדִּין, וְהִסִּיר בְּכַךְ אֶת מִסַּךְ הַשֶּׁקֶר, וְגָלָה אֶת הָאֱמֶת, וּמִיָּד נִעְצְרָה הַמְגַפָּה. לָכֵן זָכָה פִּינְחָס לְהִיּוֹת אֱלִיהוֹ הַנְּבִיא, שְׁעֵתִיד, כְּאִמּוֹר, לְבּוֹא וְלְהִסִּיר אֶת לוֹט הַשֶּׁקֶר, וְלְגַלּוֹת אֶת הָאֱמֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וְרֹאיוֹ לְהוֹסִיף מָה שְׁכֵתוֹב בְּגִמְרָא (גְּדָרִים ה'): "אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִקְיִשׁ: אֵין גִּיהֲנוּם לְעֵתִיד לְבּוֹא, אֶלָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹצִיא חֲמָה מִנִּרְתִיקָה – צְדִיקִים מִתְּרַפְּאִין בָּהּ, וְרָשָׁעִים נִדּוֹנִין בָּהּ. צְדִיקִים מִתְּרַפְּאִין בָּהּ, דְּכִתִּיב: 'וְזָרְחָה לְכֶם יְרָאִי שְׁמֵי שְׁמַשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא בְּכַנְפֵיהָ'... רָשָׁעִים נִדּוֹנִין בָּהּ, שְׁנֵאָמַר: 'כִּי הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בְּעַר פְּתַנּוֹר וְהָיוּ כָּל יוֹדִים וְכָל עֹשֵׂה רָשָׁעָה קָשׁ, וְלֹהֵט אֹתָם הַיּוֹם הַבֹּא אָמַר ה' צְבָאוֹת'".

וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנִין זֶה. שֶׁכֵּן, אִיךְ אֹרֵךְ הַחֲמָה יִגְרוּם לְשֵׁתִי פְּעוּלוֹת הַפּוֹכוֹת – מִצַּד אֶחָד צְדִיקִים מִתְּרַפְּאִים וּמִתְּעַדְנִים – וּמִצַּד שֵׁנִי בְּאוֹתוֹ אֹרֵךְ חֲמָה רָשָׁעִים נִדּוֹנִים וְנִשְׂרָפִים?

וּפְרִשׁ הַ"עֲרוּגוֹת הַבְּשָׁם" (דְּבָרִים "אֵלֶּה הַדְּבָרִים"), שֶׁ"אֹרֵךְ הַחֲמָה/הַשְּׁמֵשׁ" הוּא פִּינוּי לְאוֹר הָאֱמֶת שֶׁיֵּאִיר לְעֵתִיד לְבּוֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּשֶׁשְׁמֵשׁ בְּצַהֲרָיִם. לְעוֹמֵת זֹאת, הַשֶּׁקֶר הוּא בְּבַחֲיַנַּת חֶשֶׁךְ וְעֵלְטָה.

וְהִנֵּה, בְּעוֹלָם הַזֶּה, הַ"שְּׁמֵשׁ" (=אוֹר הָאֱמֶת) שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת הוּא סָגוּר, טְמוּן בְּנִרְתִיק וּבְהַסְתֵּר גָּדוֹל. וְלִמְרוֹת זֹאת, לְמִרוֹת הַסְתֵּר הַפְּנִינִים הַגָּדוֹל, הַצְּדִיקִים מְאִמִּינִים בְּה' וּבַתּוֹרָתוֹ, שֶׁהִיא תּוֹרַת אֱמֶת, בְּאִמּוֹנָה פְּשוּטָה. וְאֵילוֹ הַרָשָׁעִים, אֲשֶׁר מַעֲשִׂיהֶם בְּמַחְשָׁכִים, וְלוֹעֲגִים עַל כָּל דְּבַר שֶׁנִּקְדוּשָׁה, מְבַזְּזִים אֶת כָּל זְמַנָּם בְּחַיִּים שֶׁל הֶבֶל וְרִיק. אוֹלָם, כְּאִמּוֹר, לְעֵתִיד לְבּוֹא הַקַּב"ה מוֹצִיא "חֲמָה מִנִּרְתִיקָה". דְּהֵינּוּ, שִׁיגְלָה לָנוּ אֶת אוֹר הָאֱמֶת בְּלִי שׁוּם פִּיסוּי וְנִרְתִיק, וְעַל-יְדֵי כֶּךָ יִרְאוּ כָּל הַנְּבִרָאִים עֵין בְּעֵין אֶת אֱמִיתוֹת הַתּוֹרָה וּמִצְוֹתֶיהָ, וְאֶת הַשֶּׁקֶר הַגָּדוֹל שֶׁל כָּל הַבְּלִי הַעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁאֵין בָּהֶם מִמֶּשׁ.

וְלָכֵן, הַצְּדִיקִים, שֶׁמָּסְרוּ אֶת גּוּפָם וּנְפֻשָׁם כְּדֵי לְעִסּוֹק בַּתּוֹרָה בְּאִמּוֹנָה פְּשוּטָה, אֵין לָהֶם רִיפּוּי וְעִידוֹן גָּדוֹל מִזֶּה שִׁיזְכוּ לְרֹאוֹת בְּפוּעַל מִמֶּשׁ אֶת כָּל הַתִּיקוֹנִים שֶׁזָּכוּ לְתַקֵּן בְּעַבְדוֹתֵם בְּקִדְשׁ. לְעוֹמְתָם, הַרָשָׁעִים נִדּוֹנִים בְּגִילּוּי הָאֱמֶת. שֶׁכֵּן, אִזּוּ יִפְקְחוּ עֵינֵיהֶם לְרֹאוֹת שֶׁבִזְבוּ אֶת כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם עַל הֶבֶל וְרִיק, בְּדְבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶם מִמֶּשׁ. כְּאִשֶּׁר בְּמָקוֹם זֹאת הָיוּ יְכוּלִים לְעִסּוֹק בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁשִּׁכְּרָה הוּא כֹּה עֲצוּם וְרַב.

"וּבְנֵי קִרְחַ לֹא מִתּוֹ" (כו' יא')

יְדוּעַ שֶׁאֶצֶל הַרְה"ק רַבִּי שְׁלֹמֹה מִזּוּעוּהִיל זִיע"א הִסְתוּבְּבוּ הַרְבֵּה חֲתוּלִים בְּבֵיתוֹ, וְהָיוּ לוֹ עֲנִינִים גְּדוֹלִים בְּזֶה, שֶׁשָּׁמַר עֲלֵיהֶם, שֶׁלֹּא יִגְרְשוּ אוֹתָם וְלֹא יִצְעָרוּם. פֶּעַם הִתְבַּטָּא וְאָמַר דְּבַר נוֹרָא: יוֹדְעִים אַתֶּם מְדוּעַ שׁוֹמֵר אֲנִי עֲלֵיהֶם כָּל-כָּךְ?

וְהַשִּׁיב, כִּי הֵם גִּלְגוּלֵי נְשָׁמוֹת מַחְסִידִים שֶׁהִתְעַרְבוּ בְּמַחְלוֹקַת הַמְּפּוֹרָסָמֵת בֵּין צְאֲנֵי לְסַדִּיגוֹרָא. וְהַדְּבָרִים נוֹרָאִים לְמַתְבַּוֵּן! שֶׁהָרִי הַמַּחְלוֹקַת נִסְתִּימָה וְנִשְׁתַּתְּקוּ הָרוּחוֹת כְּכֹר בִּשְׁנַת תַּרל"ו, וְאֵילוֹ הַרְה"ק מִזּוּעוּהִיל אָמַר אֶת דְּבָרָיו בִּשְׁנַת תַּש"ה, כְּמַעַט שְׁבַעִים שָׁנָה לְאַחַר מָכוּ. וְאָף-עַל-פִּי-כֵן, אוֹתָם חִסִּידִים שֶׁהָיוּ בְּמַחְלוֹקַת עֲדִין הָיוּ מְגוֹלְגָלִים בְּחַיָּה טְמֵאָה. וְאֵנוּ נִקַּח לִימוּד וּמוֹסָר עֲצוּם מִזֶּה, שֶׁחָס וְחָלִילָה מִלְּהִתְעַרֵּב בְּמַחְלוֹקַת, וּבִפְרִט לֹא בְּמַחְלוֹקַת אֶצֶל צְדִיקִים!

"קָרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בְּאֱמֶת" (תְּהִלִּים קמ"ח יח')

כְּאִשֶּׁר הָיָה הַגַּה"צ מְרְדוֹמִסְקָה, רַבִּי יַעֲקֹב דּוֹד וִינְטְרוֹב, עֲדִין אֲבִרָד צְעִיר, אָמַר לוֹ כ"ק הָאֲדַמּוּ"ר הַזְּקֵן מְאַלְפִּסְנֵדָר: "הֲלֹא יֵשׁ לְךָ קָרוֹב, וְהוּא יִדְאָג וְיִמְלֵא כָּל מַחְסוּרֶיךָ"...

וְהוֹסִיף וְאָמַר לוֹ: "וּמִי הוּא אוֹתוֹ קָרוֹב? הֲלֹא פְּתוּב 'קָרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בְּאֱמֶת'. וּמִי כְּמוֹד קוֹרָא בְּאֱמֶת אֵלָיו יִתְבַּרַךְ...?"

וְאִכּוֹ, בְּחִיבוּרוֹ הַגָּדוֹל לְסַפֵּר תְּהִלִּים כּוֹתֵב רַבִּי יַעֲקֹב דּוֹד: "כְּדֵי לְהִרְאוֹת לְבְנֵי אָדָם כְּמָה גְּדוֹל כַּח הַתְּפִילָה, שֶׁהַקַּב"ה שׁוֹמֵעַ תְּפִילַת כָּל פֶּה, וְאִפִּילוֹ מֵאִישׁ פְּשוֹט כְּמוֹנִי, אֶסְפֵּר מַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה עִמִּי: פֶּעַם הָיוּ חֲבִיבִים לִי חוֹב גְּדוֹל בְּכַפֵּר וּוּלְקָא, וְאֲנִי הֵייתִי גֵר בְּרְדוֹמִסְקָה, מְרַחֵק רַב מֵאוֹתוֹ כְּפָר. אוֹתוֹ יוֹם הָיָה יוֹם קָר מְאֹד, וְהֵייתִי לְבוּשׁ בְּבִגְדֵי קִיץ. בְּאִמְצַע הַדְּרָךְ הַחַל לְרַדַּת גֶּשֶׁם זְלַעְפוֹת. וְאֲנִי, בְּמִרוּצָתִי, תְּעִיתִי בְּשִׂדָּה, בְּלֹא לְדַעַת לְהִיכֵן לְפָנוֹת. מִצַּד אֶחָד הָיָה יַעַר גְּדוֹל וְעֵבוֹת, וּמִצַּד שֵׁנִי נֶהַר גְּדוֹל. וְכָל הַזְּמָן יִרְדוּ גֶשְׁמִים. הֵייתִי בְּסַפְנוֹת נְפִשוֹת, שֶׁהָרִי אִם אֲשָׁר כָּאֵן בְּלִילָה, בְּדֶרֶךְ הַטְּבַע לֹא אֲשָׁר בְּחַיִּים. וְאִזּוּ עֲמַדְתִּי וְהִתְפַּלַּלְתִּי בַתְּפִילָה לְפָנֵי ה' מְעוֹמֵק הַלֵּב: "אֲנָא ה' אֱלֹקֵי, אֵל תִּאֲבֹד אֶת נַפְשִׁי כִּי אֲנִי נָפֵשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, אֲנָא הָרֹאֵנִי אֶת דְּרָכֵי...וְהִנֵּה כְּכֹלוֹתִי לְהַתְּפַלֵּל, הוֹפִיעַ עוֹף אֶחָד מֵעֲלֵי, לֹא אִדַּע אִם חִסִּידָה אוֹ עוֹרֵב, וְהָיָה כְּשֵׁנִי אֲמוֹת מֵעֲלֵי. הִרְגֵּשְׁתִּי בְּלִבִּי כִּי הוּא הַשְּׁלִיחַ מִשְׁמַיִם לְהִרְאוֹת לִי אֶת הַדְּרָךְ הַנְּכוֹנָה. וְהִלַּכְתִּי אַחֲרָיו וְהוּא פָּרַח לְפָנַי, עַד שֶׁבָּאתִי אֶל הַכְּפָר...וְאִזּוּ פָּרַח לוֹ אוֹתוֹ עוֹף וְנִעְלַם..."

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּן

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילּוֹג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

כְּנִיסַת הַשְּׁבֹט: 19:21

יְצִיאַת הַשְּׁבֹט: 20:34 ר"ת 21:17

ערש"ק כג' תמוז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרֻמִּיה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא (פִּינְחָס) לְאַלְהֵיו" (כה' יג). "לְאַלְהֵיו", אוֹתוֹת לְאַלְהֵיו (על פי "אֹרְחַת שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְהוֹק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

עַל הַפְּתוּב, "לִכֵּן אָמַר: הֲנִנִּי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", אוֹמֵר רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיאֵל: "וְאַעֲבֹדֶינָה מִלְּאֲךָ קָיָם וַיְחִי לְעֵלְמָא, לְמַבְשָׂרָא גְּאוּלְתָּא בְּסוֹף יוֹמֵיָא" (=וְאַעֲשֶׂה אוֹתוֹ (=אֶת פִּינְחָס) מִלְּאֲךָ קָיָם, שְׂיַחֲיָה לְעוֹלָם, (כְּדִי) לְבָשֵׁר עַל הַגְּאוּלָּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים).

וְעַל הַמִּלְחָמָה הַקְּשָׁה שֶׁנֶּהַל פִּינְחָס עִם מִלְּאֲךָ הַמּוֹת, כְּדִי לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מִכְּלִיָּה, כּוֹתֵב הַזֹּהָר הַקְּדוּשׁ (פִּינְחָס רלו'): "וַיֵּרָא פִּינְחָס מֵאֵי חָמָא? חָמָא אֶת מ' דָּא דְהוּוּ טָאס בְּרִקִיעָא, וְדָא סִימְנָא דְמִלְּאֲךָ הַמּוֹת" (=מָה רָאָה פִּינְחָס? רָאָה אוֹת מ', שְׁהִיָּתָה טָסָה בְּרִקִיעַ/בְּשָׁמַיִם, וְזֶהוּ סִימֵן שֶׁל מִלְּאֲךָ הַמּוֹת).

וּמְבוֹאֵר עוֹד בַּזֹּהָר הַקְּדוּשׁ, שֶׁפִּינְחָס רָאָה אוֹת מ' מִלְּאֲךָ דָּם, שְׁהִיָּתָה פּוֹרַחַת מֵעַל רֹאשׁוֹ שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהִבִּין בְּחוֹכְמָתוֹ שֶׁזֶהוּ סִימֵן שֶׁל מִלְּאֲךָ הַמּוֹת, הַמְּבַקֵּשׁ לְכָלוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, חֲלִילָה. וּמוֹסִיף הַזֹּהָר וְאוֹמֵר, שֶׁמִּלְּאֲךָ הַמּוֹת פָּעַל לְחַבֵּר אֶת הָאוֹת מ' עִם אוֹתוֹת ו"ת, כְּדִי לְעֲשׂוֹת צִירוּף שֶׁל "מוֹת" עַל יִשְׂרָאֵל, חֲלִילָה, עַל חֲטָאִם בְּעֲצַת בְּלַעַם בְּשִׁיטִים, עִם בְּנוֹת מוֹאָב. וּמְמַשִּׁיךְ שֵׁם הַזֹּהָר וּמְבָאֵר, שְׁהָאוֹת מ' הִיָּתָה סִימֵן עוֹד קוֹדֵם לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן לְהִבְיָא מוֹת עַל הָעוֹלָם, כִּיּוֹן שְׁהִיָּתָה טָסָה מֵעַל רֹאשׁ אָדָם הָרֵאשׁוֹן...וְהִיָּתָה מְחַפָּה לְאוֹתוֹת ו"ת (שֶׁל וְתִקַּח (=חֹה) ...וְתֹאכַל וְתִתֵּן (לְאָדָם)...וְתִפְקַחְנָה...כְּדִי שְׂיִצְטָרְפוּ הָאוֹתוֹת "מוֹת").

בְּעֵינָיִן זֶה אָמְרוּ חז"ל (סוֹפָה נב'): "לְעֵתִיד לְבוֹא, מִבִּיאוֹ הַקַּב"ה לִיצַר הָרַע, וְשׁוֹחֲטוֹ בְּפָנֵי הַצְּדִיקִים". וְתַמְהוּ הַמְּפָרְשִׁים עַל-כֵּן. שָׁכַן, מְדוּעַ צָרִיךְ יִצַר הָרַע לְהִשְׁחָט? וְהֵלֵא זֶהוּ תִפְקִידוֹ שֶׁבְּגִלְלוֹ הוּא גְּבָרָא, לְהִסִּית וּלְפַתּוֹת אֶת הָאָדָם לְעִבְרָה. אִם כֵּן, לְמָה עֵתִיד הוּא לְהִיעָנֵשׁ?

וּמְבָאֵר ה' אֲמַרֵי יוֹסֵף, שֶׁכּוֹנֵת חז"ל בְּאוֹמְרָם ש' לְעֵתִיד לְבוֹא, מִבִּיאוֹ הַקַּב"ה לִיצַר הָרַע, וְשׁוֹחֲטוֹ, הִיא בְּעֲצָם שֶׁה' יִתְבָּרַךְ, בְּזִמְנֵן הַגְּאוּלָּה, יוֹצִיא אֶת הָאוֹת מ' מִשְׁמוֹ שֶׁל הַיִּצַר הָרַע "סַמָּא", וַיִּשְׂאֵר הַשֵּׁם "סַאֵל", שֶׁהוּא שֵׁם קְדוּשׁ.

וּכְפִי שֶׁבָאֵר הַרְהוֹק מֵהַרִּי"א מְקַמָּרְנָא זִיע"א וְאָמַר, שֶׁהִנֵּה יְדוּעַ שְׁשֵׁמוֹ שֶׁל יִצַר הָרַע/מִלְּאֲךָ הַמּוֹת הוּא "סַמָּאֵל", אֲלָא שְׁהָאוֹת מ' מִשְׁמוֹ רוּמְזוֹת עַל מוֹת, שָׁכַן זֶהוּ תִפְקִידוֹ שֶׁל מִלְּאֲךָ הַמּוֹת - לְהַמִּית אֶת הָאָדָם. אוֹלָם, לְעֵתִיד לְבוֹא, כְּאֲשֶׁר יְבוֹא מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, יוֹצִיא הַקַּב"ה אֶת הָאוֹת מ', הַרוּמְזוֹת לְמוֹת, מִתּוֹךְ שְׁמוֹ שֶׁל הַיִּצַר "סַמָּאֵל", וַיִּשְׂאֵר הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ "סַאֵל". וְעַל-יְדֵי כֵן יִתְבַטֵּל הַמּוֹת מִן הָעוֹלָם, וַיִּקּוּמוּ הַמֵּתִים לְתַחֲיָה, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה כה' ח'): "בְּלַע הַמּוֹת לְנִצָּחַת...". וּבְהַמְשָׁךְ (שֵׁם כו', יט'): "יַחֲיוּ מִתֵּיךְ גְּבֻלְתֵי יְקוּמוֹן הַקִּיצוֹ וּרְנֵנוּ שְׂכַנֵּי עֶפְרָיִם".

וְרֹאוּי לְהוֹסִיף אֶת דְּבַרֵי ה' אֲמַרֵי יוֹסֵף (הַכּוֹתֵב בְּשֵׁם הַשֵּׁל"ה הַקְּדוּשׁ), שֶׁצָּרִיךְ לְדַעַת, שֶׁבְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַיִּצַר הָרַע 'סַמָּאֵל', שְׁתֵּי הָאוֹתוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת - 'סמ' - הֵן מִצַּד הַטּוֹמָאָה, וְשְׁתֵּי הָאוֹתוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת שֶׁבְּשֵׁמוֹ - 'אל' - הֵן מִצַּד הַקְּדוּשָׁה, שָׁכַן, יְדוּעַ שֶׁכָּל מָה שֶׁבָּרָא ה' יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה מִתְקִים מִכּוּחוֹ שֶׁל הַקַּב"ה. וְאִף הַטּוֹמָאָה עֲצָמָה יוֹנֵקֶת וּמְקַבֵּלֶת אֶת חַיּוּתָהּ מִכֹּחַ ה' יִתְבָּרַךְ - כֹּחַ הַקְּדוּשָׁה. עַל-כֵּן, אֶת כּוּחוֹ וְחַיּוּתוֹ מְקַבֵּל הַיִּצַר הָרַע מֵהָאוֹתוֹת 'אל' שֶׁבְּשֵׁמוֹ (שֶׁהֵן כְּאֲמוּר מִצַּד הַקְּדוּשָׁה), וְהֵן אֵלוֹ הַנּוֹתְנוֹת לוֹ אֶת כּוּחוֹ וְחַיּוּתוֹ לְהַתְקִים. וְלִכֵּן, כְּדִי לְהַכְנִיעַ אֶת הַיִּצַר הָרַע, צָרִיכִים אָנוּ לְהַפְרִיד בֵּין אוֹתוֹת סַמָּאֵל, וְעַל-יְדֵי כֵן לְמַנוּעַ מֵהַיִּצַר הָרַע לְקַבֵּל אֶת חַיּוּתוֹ מֵהָאוֹתוֹת 'אל', וְכֵן לְבַטְלוֹ.

וְעַתָּה, בֵּא וְרֹאֵה מָה שֶׁמְצִינּוּ רַעִיּוֹן גִּשְׁבֵּב ב' אֹרְחַת לְצִדִּיק" (הַרְהוֹק ר' אֲלִיעֶזֶר לִפְאָ, בְּנוֹ שֶׁל ה'נְעָם אֲלִימְלָךְ"), שֶׁהַעֲצָה לְהַפְסִיק אֶת יְנִיקַת ה-סמ מֵאוֹתוֹת אל, הִיא לְהַפְּוֹךְ מ' פְּתוּחָה ל-ס' סְתוּמָה. שָׁכַן, כָּל עוֹד הָאוֹת מ' שֶׁל סַמָּאֵל פְּתוּחָה, הָרִי זֶה מוֹרָה שֶׁהִתִּיבָה נְמֻשְׁכָּת, שְׂאֵז יֵשׁ יְנִיקָה מֵאוֹתוֹת "אל". אֲבָל, כְּאֲשֶׁר הוֹפְכִים אֶת ה-מ' הַפְּתוּחָה ל-ס' סְתוּמָה. הָרִי מְסַתֵּים שְׁמוֹ שֶׁל הַיִּצַר ב'-ב' אוֹתוֹת "סס", וְאִין יְנִיקָה כָּלֵל מֵאוֹתוֹת "אל", שֶׁהָרִי הֵם

אָלָא, שְׁצָרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, מָהִי הָעֲבוּדָה הַמוּטְלָת עָלֵינוּ כְּדֵי שְׁנוּכַח לְהַפְוֹד מ' פְּתוּחָה ל'–ס' סְתוּמָה (דְּהִינוּ לְהַפְוֹד **סמאל** ל'–סם אל, שְׁאֵז נִפְסָקַת חֵיוָתוֹ וַיִּנְיָקְתוּ שֶׁל **יֵצֵר הָרַע**).

הִרְהִ"ק אֲלִיעֵזֶר לִיפֵא, בְּנוֹ שֶׁל הַרְבֵּי אֲלִימֶלֶךְ מְלִיזֶנְסֶק, מִבִּיא עֲצָה כִּיֻּצֵד לְהַפְרִיד אֶת הַשֵּׁם **'סמאל'**, וְלִגְרוֹם לְכֹךְ שֶׁלֹא יִקְבַּל אֶת חֵיוָתוֹ מֵהָאוֹתִיּוֹת **'אל'**, וְכֹךְ הוּא אוֹמֵר: אָנוּ צָרִיכִים לְדַעַת שֶׁהָאֲחָדוֹת וְהָאֲחָהוּ שְׁבַעִם יִשְׂרָאֵל, הֵן שְׁמֻצִילוֹת אוֹתָנוּ מִיַּדִּי הַיֵּצֵר הָרַע, וְאִילוּ הַפִּירוּד וְהַמְחֻלְקוֹת, חֵס וְחֻלִּילָה, שְׁבִינֵינוּ הֵם שְׁנוֹתָנִים לִיֵצֵר הָרַע אֶת הַכַּח לְהִזִיק לָנוּ. וּמִסְבִּיר זֹאת הִרְהִ"ק אֲלִיעֵזֶר לִיפֵא, וְאוֹמֵר, שְׁכָאֲשֶׁר יֵשׁ בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֲחָדוֹת גְּדוּלָה, אִזּ מִיַּדָּה כְּנֶגֶד מִיַּדָּה, ה'–מ' שֶׁל הַשֵּׁם **'סמאל'**, שְׁהִיא פְּתוּחָה, הוֹפְכָת ל'–ס' סוֹפִית סְגוּרָה. שְׁכֵן, ה'–ס' הַסוֹפִית הִיא אוֹת סְגוּרָה וּמְסוּגְרָה בְּאֲחָדוֹת גְּדוּלָה, וְהִיא כְּמִקְשָׁה אַחַת, כְּדֵי לְרְמוֹז עַל אֲחָדוֹת עִם יִשְׂרָאֵל.

כִּינֵן שְׁכֵךְ, וְהָאוֹת מ' הוֹפְכָת לְאוֹת ס' סוֹפִית, מִתְחַלֵּק שְׁמוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר מ'–**'סמאל'** ל'–**'סם אל'**. חֲלוּקָה הַגּוֹרְמַת לְכֹךְ, שְׁאִין הַיֵּצֵר יְכוּל לְקַבֵּל אֶת כּוּחוֹ וְחֵיוָתוֹ מֵהָאוֹתִיּוֹת **'אל'**, וְכַח הַקְדוּשָׁה נִפְסָק, וְלֹא מִגִּיעַ אֵלָיו, וְהוּא נוֹפֵל כְּפָגֶר מֵת, בְּלִי שׁוּם חֵיוָת.

אָבֵל, כְּאֲשֶׁר עִם יִשְׂרָאֵל אֵינָם בְּאֲחָדוֹת (חֵס וְחֻלִּילָה), כִּי אִם בְּפִירוּד וּבְמְחֻלְקוֹת, אִזּ מִיַּדָּה כְּנֶגֶד מִיַּדָּה, הַפִּירוּד גּוֹרֵם לְפִתּוּחַ בָּאוֹת ס', וְהִיא הוֹפְכָת ל'–מ' פְּתוּחָה, וְשְׁמוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר מִתְחַבֵּר בְּחֻזְרָה ל'–**'סמאל'**, וְשׁוּב מְקַבֵּל הוּא אֶת כּוּחוֹ מֵהָאוֹתִיּוֹת **'אל'**, וְיְכוּל עַל–יַדִּי כֹךְ לְהִזִיק לְעַם יִשְׂרָאֵל, חֻלִּילָה.

וַיֵּשׁ עוֹד לְהוֹסִיף בְּעַנְיֵן זֶה, שֶׁהִנֵּה יְדוּעַ שְׁתַּכְלִית נְתִיבַת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל הִיְתָה כְּדֵי לְשְׁמֹר עֲלֵיהֶם כְּחוּמָה בְּצוּרָה, כְּדֵי שֶׁלֹא יֵצְאוּ מִגְּדְרֵי הַקְדוּשָׁה. עַנְיֵן זֶה רְמוֹז בָּאוֹת ס' הַסְתוּמָה, שְׁהִיא בְּצוּרַת חוּמָה בְּצוּרָה מְכָל אַרְבַּעַת הַצְּדָדִים.

(נִפְלָא לְהַבִּין בְּזֶה מָה שֶׁכְּתִב ה"מִגְלָה עֲמוּקוֹת" (תְּרוּמָה), שְׁלֶכֶן הִלְכוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָר עִם אַרְבַּעַת דְּגָלִים לְאַרְבַּע רֹחוֹת הַשָּׁמַיִם "כְּמוֹ ס' סְתוּמָה". וְהַבִּיאֹר הוּא כְּאִמּוֹר שְׁצוּרַת הַלִּיכְתָּם בְּצוּרַת ס' סְתוּמָה, בָּאָה לְרְמוֹז שֶׁלֹא יִפְרְצוּ אֶת חוּמַת הַקְדוּשָׁה). אוּלַם, כִּידוּעַ, דְּרָכּוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע, שְׁהוּא מְפַתָּה אֶת אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְפָרוֹץ אֶת חוּמַת הַקְדוּשָׁה, כְּמֵאֲמַר (קִהְלֵת י', ח'): "וּפְרִץ גְּדֵר יִשְׁכְּנוּ נַחֲשׁ".

וּמִטַּעַם זֶה נָתַן לָנוּ הַקַּב"ה אֶת הַתּוֹרָה עַל–יַדִּי מִשֶּׁה רַבְּנוּ, בְּהִיוֹתוֹ בְּשָׁמַיִם אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה (ס' יָמִים), כְּדֵי לְלַמְדָנוּ כִּי תַכְלִית נְתִיבַת הַתּוֹרָה ל'–ס' (=40) יָמִים, הִיא כְּדֵי שֶׁהַתּוֹרָה תִּהְיֶה חוּמָה בְּצוּרָה לְשְׁמֹר עַל יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲיַנַת ס' סְתוּמָה.

וְלֶכֶן צוּרַת הַתּוֹרָה לְהַעֲנִישׁ אֶת הַחוּטָאִים בְּמִלְקוֹת "אַרְבַּעִים יְכֵנוּ", כִּי זֶהוּ עוֹנֵשׁ הַחוּטָא עַל שְׁפָרֵץ אֶת חוּמַת הַקְדוּשָׁה שֶׁל הָאוֹת ס' הַסְגוּרָה.

וְלֶכֶן, הַתַּחֲכֵם רַבְּנוּ הַקְדוּשׁ לְפִתּוּחַ אֶת הַתּוֹרָה שְׁבַע־פַּה בָּאוֹת מ' פְּתוּחָה ("מֵאִימַתִּי..."), וְלִסְיֵמָה בָּאוֹת ס' סְגוּרָה ("ה' יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם"). וְזֹאת, כְּדֵי לְלַמְדָנוּ, שְׁעַל–יַדִּי עֵסֶק הַתּוֹרָה נִיתֵן לְתַקֵּן אֶת הַפְּרָצָה בְּחוּמַת הַקְדוּשָׁה שְׁבָאוֹת מ' הַפְּתוּחָה.

עַל–פִּי הָאִמּוֹר, יֵאִיר לָנוּ לְהַבִּין מָה שֶׁסִּבֵּב הַקַּב"ה לְגָלוּת לְמֹשֶׁה אֶת הַהֲלָכָה, "הַבּוֹעֵל אֲרַמִּית – קָנָאִין פּוֹגְעִין בּוֹ" – דּוֹקָא בְּרִדְתּוֹ מִהַר סִינֵי. שְׁכֵן, כִּידוּעַ, שְׁמִירַת הַקְדוּשָׁה בְּגְדְרֵי עֲרִיוֹת הִיא יְסוּד הַקְיוּם שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל כְּעַם נִבְחָר. שְׁהַרִי, בְּלִי שְׁמִירַת חוּמַת הַקְדוּשָׁה בְּעַנְיֵי עֲרִיוֹת, יִתְרַבּוּ יִשְׂרָאֵל חֻלִּילָה עִם שְׁאָר הָאוּמוֹת, כְּפִי שְׁכְּתִב דּוֹד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קו'): "וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מִעֲשֵׂיהֶם". וְלֶכֶן הִזְהִיר אוֹתָנוּ הַקַּב"ה בְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה (דְּבָרִים ז', ג'): "וְלֹא תִתְחַתֵּן בָּם בְּתַף לֹא תִתֵּן לְבָנוּ וּבְתוֹ לֹא תִקַּח לְבִנְךָ כִּי יִסִּיר אֶת בְּנֶךָ מֵאַחֲרַי וְעִבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְחָרָה אַף ה' בְּכֶם וְהִשְׁמִידְךָ מִהָר". וְאִפְּלוּ בְּעַבְדוֹת מִצְרַיִם, כְּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל הָיוּ שְׁקוּעִים בְּ–מ"ט שְׁעָרֵי טוּמְאָה, בְּכָל זֹאת הָיוּ גְדוּרִים בְּעֲרִיוֹת, וּבִזְכוּת זֶה נִגְאָלוּ.

וּמִטַּעַם זֶה, יֵשׁ לוֹמֵר, גְּלָה הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה אֶת הַהֲלָכָה שֶׁ"הַבּוֹעֵל אֲרַמִּית – קָנָאִין פּוֹגְעִין בּוֹ", דּוֹקָא בְּרִדְתּוֹ מִשֶּׁה מִהַר סִינֵי לְאַחַר שֶׁשָּׁהָה בּוֹ אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה. (וּכְבָר נִתְבָּאָר הַטַּעַם לְכֹךְ שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה לְסוֹף אַרְבַּעִים יוֹם, לְרְמוֹז שֶׁהַתּוֹרָה הִיא חוּמָה בְּצוּרָה לְשְׁמֹר גְּדְרֵי הַקְדוּשָׁה, בְּבַחֲיַנַת ס' סְתוּמָה).

וְלֶכֶן, מִטַּעַם זֶה, דּוֹקָא בְּרִדְתּוֹ מִהַר סִינֵי, בְּסוֹף אַרְבַּעִים יוֹם כְּנֶגֶד ס' סְתוּמָה, נִתְּגַלְתָּה לְמֹשֶׁה הַהֲלָכָה שֶׁ"הַבּוֹעֵל אֲרַמִּית – קָנָאִין פּוֹגְעִין בּוֹ" (וְהוּא מְסֻרָה לְיִשְׂרָאֵל). שְׁכֵן, עַל–יַדִּי עֵבִירָה זו(=שֶׁל עֲרִיוֹת) פּוֹרֵץ הָאָדָם אֶת גְּדְרֵי הַקְדוּשָׁה בְּיִשְׂרָאֵל, וְהוֹרֵס אֶת חוּמַת הַקְדוּשָׁה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה, כְּאֲשֶׁר חָטְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁיטִים בְּעֵצַת בְּלָעַם עִם בְּנוֹת מִזְבֵּחַ, וּבְרֵאשִׁים זְמָרִי בֶן סִלּוּא, נִפְרָצָה חוֹמַת הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-יָדֵי כֹּהֵן נִפְתַּח הַסְּתוּם בְּאוֹת ס' וְנִעְשָׂה אוֹת מ' פְּתוּחָה כְּפִרְיַת חוֹמָה. (וְלִכֵּן הָיָה בְּפֶתַח מִלְאָךְ הַמּוֹת לְעוֹרֵר עַל יִשְׂרָאֵל חֲמָה מִצַּד הָאוֹת מ' בְּשֵׁמוֹ, הַרְוּמֹת לְמֹ"ת.

וּכְאֲשֶׁר רָאָה פִּינְחָס אֶת הָאוֹת מ' הַפְּתוּחָה, שֶׁהִיא מִלְאָה דָם, וּפּוֹרְחַת בְּאוֹר מֵעַל רֵאשִׁים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הִבִּין שֶׁנִּפְתַּח הַסְּתוּם עַל-יָדֵי פִרְצָה בְּחוֹמַת הַקְּדוּשָׁה (ס' הַסְּתוּמָה נִפְרָצָה וְנִהְפְּכָה ל-מ' פְּתוּחָה). וּמִיָּד אָמַר פִּינְחָס בְּגִדְל חוֹכְמָתוֹ לְמֹשֶׁה: "לֹא כֹּה לְמַדְתַּנִּי בִּירִידְתְּךָ מִהָרַם סִינַי: הַבּוֹעֵל אֶרְמִית – קִנְאִין פּוֹגְעִין בּוֹ?" וְהִשִּׁיב לוֹ מֹשֶׁה "קִרְיָנָא דְאַגְרָתָא אִיהוּ לִיהוּי פְּרוֹנְקָא (=קוֹרָא הָאִיגְרַת יְהִיָּה הַשְּׁלִיחַ לְבַצֵּעַ אוֹתָהּ בְּעֵצָמוֹ).

מִיָּד נִתְלַבֵּשׁ פִּינְחָס בְּקִנְיַת ה' צְבָאוֹת, כְּדִי לְסַתֵּם אֶת פִּרְצַת הַחוֹמָה, וְהִזְכִּיר אֶת שֵׁם הַשֵּׁם הַמְּפֹרָשׁ, כְּדִי לְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם. וְעַל-יָדֵי כֹּהֵן הוֹרִיד אֶת הָאוֹת מ' מֵעַל רֵאשׁ יִשְׂרָאֵל, וְצִרְפָּה לְשֵׁמוֹ "פִּינְחָס" (=208), שְׁעוֹלָה לְגַמְטְרִיָּה ר"ח(=208), כְּדִי לְעֲשׂוֹת מִזְה רמ"ח(=248), וְאִתּוֹ לְהַרְוֵג אֶת זְמָרִי בֶן סִלּוּא וּכְזָבִי בֵּת צוּר.

(דְּהִינּוּ כְּאֲשֶׁר הִזְכִּיר פִּינְחָס אֶת הַשֵּׁם הַמְּפֹרָשׁ, מִיָּד יִרְדֶּה הָאוֹת מ' מֵעַל רֵאשׁ יִשְׂרָאֵל, וְתִנַּח אֲצִלוֹ. כִּיּוֹן שֶׁרָאָה כֹּהֵן מִלְאָךְ הַמּוֹת, שֶׁפִּינְחָס חָטַף מִמֶּנּוּ אֶת הָאוֹת מ', מִיָּד נִרְתַּע וְשָׁב לְאַחֹר. וּפִינְחָס לָקַח אֶת הָאוֹת מ', וְצִרְפָּה לְשֵׁמוֹ, וְנִעְשָׂה מִזְה "רמח" (=אוֹתָהּ הַגַּמְטְרִיָּה), וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר "וַיִּקַּח (פִּינְחָס) רִמַח בְּיָדוֹ"

"פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... (כ"ה י"א)

עַל הַכֶּתוּב, "פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל...", מְבוֹאֵר בְּסֵפֶר הַקְּדוּשׁ "נִעַם אֱלִימֶלֶךְ" (על-פי הַמּוֹבָא בְּמִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא, מְשַׁפְּטִים, סִימָן ה'): "רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: אִם יֵשׁ דִּין לְמִטָּן (=בְּעוֹלָם הַזֶּה) – אִין דִּין לְמַעְלָן (=בְּשָׁמַיִם). אִם אִין דִּין לְמִטָּן – יֵשׁ דִּין לְמַעְלָן. כִּיצַד? אִם יַעֲשׂוּ הַתַּחְתּוֹנִים (=הָאֲנָשִׁים) אֶת הַדִּין מִלְמַטָּה, אִין הַדִּין נִעְשָׂה מִלְמַעְלָן. לְפִיכָךְ אָמַר הַקַּב"ה: שְׁמָרוּ אֶת הַמְּשַׁפֵּט, שְׁלֹא תִגְרַמוּ לִי לְעֲשׂוֹת מְשַׁפֵּט מִלְמַעְלָן...".

מְבוֹאֵר מִכָּאן, שֶׁכְּאֲשֶׁר נִעְשָׂה הַדִּין בְּבֵית דִּין שֶׁל מְטָה – לֹא נִעְשָׂה מְשַׁפֵּט בְּבֵית דִּין שֶׁל מְעַלָּה – וּמִמִּילָא הַדִּין הַמְּתַקֵּב לְיֹתֵר מְמוּתָק. שָׁכָן, כְּאֲשֶׁר בֵּית דִּין שֶׁל מְעַלָּה דֵּן בְּמְשַׁפֵּט, הַדִּין הַמְּתַקֵּב הוּא יֹתֵר קָשֶׁה. וְלִכֵּן אָמַר הַקַּב"ה: "שְׁמָרוּ אֶת הַמְּשַׁפֵּט, שְׁלֹא תִגְרַמוּ לִי לְעֲשׂוֹת מְשַׁפֵּט מִלְמַעְלָן".

לְפִי זֶה מְבֹאֵר הַנִּעַם אֱלִימֶלֶךְ" אֶת הַכֶּתוּב: "פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". דְּהִינּוּ, פִּינְחָס בֵּטַל אֶת הַדִּין לְמַעְלָה, "בְּקִנְיַת אֶת קִנְיַתִּי בְּתוֹכְכֶם" – עַל-יָדֵי שְׁעֵשָׂה אֶת הַדִּין לְמְטָה, כְּשֶׁהֲרַג אֶת זְמָרִי בֶן סִלּוּא, וּבְכַךְ בֵּטַל אֶת הַדִּין הַקָּשֶׁה שֶׁל מְעַלָּה, שֶׁהָיָה כְּלִיּוֹן יִשְׂרָאֵל, חָס וְחֻלְלָה, כְּמוֹ שֶׁכֶּתוּב: "וְלֹא כְלִיּוֹתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיַתִּי". (וַיֵּשׁ לוֹמֵר שְׁזַהוּ מָה שֶׁפָּרַשׁ רש"י: "בְּקִנְיַת אֶת קִנְיַתִּי" – בְּקִצְפוֹ אֶת הַקָּצֶף שֶׁהָיָה לִי לְקִצּוֹף" – דְּהִינּוּ, שְׁעֵשָׂה דִּין לְמְטָה בְּמִקּוֹם שֶׁיַּעֲשֶׂה הַדִּין לְמַעְלָה).

"עוֹשֶׂה מְעֵשָׂה זְמָרִי, וּמִבְּקֵשׁ שָׂכָר כְּפִינְחָס" (סוּטָה כ"ב ע"ב)

הָאֲמָרָה, "עוֹשֶׂה מְעֵשָׂה זְמָרִי, וּמִבְּקֵשׁ שָׂכָר כְּפִינְחָס", מוֹבָא לְרֵאשׁוֹנָה בְּמַסַּכַת סוּטָה (כ"ב, ע"ב): אָמַר יִנְאִי הַמֶּלֶךְ לְאִשְׁתּוֹ: אַל תִּירָאִי מִן הַפְּרוּשִׁים וְלֹא מִמִּי שְׂאִינָם פְּרוּשִׁים, אֲלֹא מִן הַצְּבוּעִים, שְׂדוּמִים לְפְרוּשִׁים – שְׂמַעְשִׂיהֶם כְּמַעֲשֵׂה זְמָרִי וּמִבְּקָשִׁים שָׂכָר כְּפִינְחָס. דְּבָרִים אֵלֶּה הַשְּׂמִיעַ הַמֶּלֶךְ הַחֲשׂוֹנָאִי אֶלְכֶסְנֶדֶר יִנְאִי לְאִשְׁתּוֹ שְׁלוּמִית אֶלְכֶסְנֶדֶרָה, סְמוּךְ לְמוֹתוֹ, כְּעִין צוּאָה מְדִינִית, וּמֵאֵז וְעַד הַיּוֹם מְשַׁתְּמִשִׁים בְּאֲמָרָה זוֹ כְּדִי לְצִיֵּן לְגַנְאִי אִישׁ רָשָׁע, הַמְּעַמִּיד פְּנֵי צְדִיק.

שִׁמּוּשׁ מִיּוֹחַד בְּמִינוֹ בְּאֲמָרָה זוֹ, נִעְשָׂה בְּמַעֲשֵׂה הַבָּא: בְּקִהִילַת פְּרוֹנְקוֹרְט שְׁבַגְרַמְנִיָּה כְּהֵן בְּרַבְנוֹת הַגָּאוֹן רַבִּי פִּינְחָס הַלּוֹי הוֹרְבִיץ (בַּעַל הַ"הַפְּלֵא"ה"), שֶׁקָּנָה לוֹ שֵׁם עוֹלָם בְּתוֹרָתוֹ וּבְחֻכְמָתוֹ. בְּאוֹתוֹ זְמַן הִתְקַבַּל לְבֵית הַפְּנִסַת הַמְּרָכְזִי שְׁבַעִיר, חֲזוֹן בַּעַל קוֹל עָרַב, שֶׁלֹּא הִצְטִין בִּירְאֵת שְׂמִים יְתָרָה, אֲךָ בְּנֵי הַקְּהִילָה אָהָבוּ לְהַאֲזִין לְתַפְּלִיתוֹ הַנְּעִימָה. כִּיּוֹן שֶׁחַשׁ חֲזוֹן, שֶׁבְּנֵי הַקְּהִילָה מְעִרְצִים אוֹתוֹ בְּשֵׁל קוֹלוֹ וְנִעְיִמוֹתָיו, הִעֲרִיבִים לְאֲזוּנֵיהֶם – הַחַל לְנַהוֹג כְּלָפִי הַמְּתַפְּלִלִים מִיָּדָה מוּפְלָגַת שֶׁל גְּאוּה, וּלְבִסוּף הַעֲלָה בְּפָנָי רֵאשִׁי הַקְּהֵל דְּרִישָׁה תְּקִיפָה, שֶׁשָּׂכְרוּ הַשְּׁנֵתִי לֹא יִגְרַע כְּמִלּוֹא הַנִּימָה מְשָׁכְרוּ שֶׁל רַבִּי פִּינְחָס, אֲב בֵּית הַדִּין שְׁבַמְקוֹם. לֹא עָבְרוּ יָמִים רַבִּים, וְרֵאשִׁי הַקְּהֵל נִתְכַּנְּסוּ לְדוֹן בְּדְרִישַׁת חֲזוֹן, לְהַעֲמִיד אֶת מְשַׁכּוֹרְתוֹ שׁוּה בְּשׁוּה עִם הַשָּׂכָר שֶׁל רַבִּים הָאֲהוּבִים וְהַנְּעִרְץ, רַבִּי פִּינְחָס. בְּסַעֲרַת הַרוּחֹת שֶׁפִּרְצָה בְּאוֹתָהּ אֲסִיפָה, הִעִיר אֶחָד מִמְּנַהֲיֵי הַקְּהִילָה: חֲזוֹן שְׁלָנוּ עוֹשֶׂה מְעֵשָׂה זְמָרִי (מִלְשׁוֹן "זְמָר"),

וּמִבְּקֵשׁ שָׂכָר כְּפִינְחָס (כְּמוֹ רַבִּי פִּינְחָס)... שֶׁבֵּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשָׁמֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילוּג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

כְּנִיסַת הַשְּׁבֹט: 19:21

יְצִיאַת הַשְּׁבֹט: 20:34 ר"ת 21:17

ערש"ק כג' תמוז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבָרֵי יְרֻמִּיה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"פִּינְחָס הוּא אֱלֹהֵינוּ" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

מְבוֹאָר מְדַבְּרֵי הַתְּרַגּוּם שֶׁל רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיָּאל, שֶׁפִּינְחָס הוּא אֱלֹהֵינוּ, שְׂזָכָה לְעֵלוֹת חַי בְּסַעְרָה הַשְּׁמִימָה, וְלַהַפּוֹךְ לְמִלְאָךְ – וְהוּא אֲשֶׁר עֲתִיד לְבָשֶׁר לָנוּ עַל הַגְּאוּלָּה הָעֲתִידָה – וְכָל זֹאת בְּזָכוֹת שְׁקִנָּא קִנְאָת ה', וְהָרַג אֶת זְמָרֵי בֶן סְלוּא, שֶׁחָטָא עִם כְּזָבִי בַת צוּר הַמְּדִינָת.

וְכֵן גַּם כְּתוּב בַּמִּדְרָשׁ: "אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִקְיִשׁ: פִּינְחָס הוּא אֱלֹהֵינוּ. אָמַר לוֹ הַקַּב"ה (לְפִינְחָס): אַתָּה נָתַתְּ שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵינֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה – אִף לְעֲתִיד לְבוֹא אַתָּה הוּא שְׁעֵתִיד לְתַן (=לְעֲשׂוֹת) שְׁלוֹם בֵּינֵי לְבֵין בְּנֵי, שְׁנֵאמַר (מְלֹאכֵי ג', כג'–כד'): 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנָי בּוֹא יוֹם ה'...וְהַשִּׁיב לֵב אָבוֹת עַל בְּנֵים וְלֵב בְּנֵים עַל אָבוֹתם". וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין, מְדוּעַ זָכָה פִּינְחָס, מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה, לְשָׂכַר שְׂפֹכָה – לְהִיּוֹת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, שֶׁיִּבְשֶׁר עַל הַגְּאוּלָּה הָעֲתִידָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים?

נִקְדִּים לְהַבִּיא אֶת דְּבָרֵי חוֹז"ל בְּגִמְרָא, הַמְּכַנִּים כָּל בְּעִיָּה וְקוּשִׁיָּה שְׁלֹא נִפְתְּרָה בְּתוֹאָר "תִּיקוּ". וְכֹנֶת חוֹז"ל הִיא שֶׁ"תִּיקוּ" הוּא רְאִישֵׁי תִיבוֹת שֶׁל "תְּשִׁבִי יִתְרָךְ קוּשִׁיּוֹת וְאִיבְעִיּוֹת (=בְּעִיּוֹת)" (תְּשִׁבִי הוּא אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, כְּפִי שְׁפָתוֹב בְּמַלְכִים (א', י'): "וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ הַתְּשִׁבִי מִתְּשִׁבִי גִלְעָד...").

וְנִשְׁאַלְתְּ הַשְּׁאֵלָה, מְדוּעַ בְּאֵמֶת זָכָה דוֹקָא אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא לְפַתּוֹר אֶת כָּל סְפִיקוֹת הַתּוֹרָה בְּגְאוּלָּה הָעֲתִידָה לְבוֹא? בִּיאוֹר נִפְלֵא עַל-כֵּן אָנוּ לְמַדִּים מְדַבְּרֵי הַמְּקוּבָּל הָאֱלָקִי רַבִּי נָתָן שְׁפִירָא זצ"ל, כְּפִי שְׁכַתֵּב בְּפִירוּשׁוֹ עַל "סֵפֶר הַגְּלִגּוּלִים" (פֶּרֶק נב'): נִרְאֶה לִי שְׁאֵלְהוֹ הַתְּשִׁבִי הוּא שֶׁיִּפְרֹשׁ לְעֲתִיד לְבוֹא אֶת הַקוּשִׁיּוֹת וְאִיבְעִיּוֹת (=הַבְּעִיּוֹת) שֶׁבַּתּוֹרָה, וְעַל-יָדֵי כֵּן יִגָּשֶׁר בֵּין כָּל שִׁיטוֹת תְּלַמִּידֵי הַחֲכָמִים וְיִתֵּן שְׁלוֹם בְּנֵיהֶם, וְזֶהוּ שְׁנֵאמַר: "הַנְּנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" – שְׁכֵן, הַמְּלָה "אֶת" הִיא רְאִישֵׁי תִיבוֹת אֱלֹהֵינוּ תְּשִׁבִי, וְ"בְרִיתִי" הִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (שְׁנֵאמַר: "כֹּה אָמַר יְהוָה אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי" (ירמיה לג', כה)), וְ"שְׁלוֹם" – הַכּוֹנֶה הִיא שְׁאֵלְהוֹ הַנְּבִיא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, הַמְּרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וְלִכְּל זֶה זָכָה פִּינְחָס (=אֱלֹהֵינוּ) בְּשִׁבִיל שְׁאֵמַר לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ: "לֹא לְמַדְתָּנִי רַבְּנוּ, שֶׁהַבּוֹעֵל אֶרְמִית – קִנְאִים פּוֹגְעִים בּוֹ?". וּמֵאַחַר וְהוֹכִיר הַלְכָה זו לְרַבּוֹ, לְכֵן יִזְכֶּה, לְעֲתִיד לְבוֹא, שֶׁהוּא יִהְיֶה לְפָה לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ, וְיִפְרֹשׁ וְיִתְרָךְ אֶת כָּל הַקוּשִׁיּוֹת וְהַבְּעִיּוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה.

וּמוֹסִיף עַל-כֵּן הַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן וְאוֹמֵר: וְהִנֵּה, הָאִיר ה' אֶת עֵינַי, לְמַצּוֹא בִיאוֹר, מְדוּעַ הַשְּׁתַמְשׁוֹ חוֹז"ל לְגַבִּי כָּל בְּעִיָּה וְקוּשִׁיָּה שְׁלֹא נִפְתְּרוּ בְּתוֹאָר "תִּיקוּ". עַל-פִּי הַמוּבָא בְּזֶהֱר הַקְּדוּשׁ (צו כז'): "תִּיקוּ חֲסֵר וְ דְלִית לִיה תִּיקוֹן חֲסֵר נֹן דְּאִיהוּ עֲלָמָא דְּאִתִּי" (=תִּיקוּ חֲסֵר וְ, שְׂאִין לוֹ תִיקוֹן, כִּינֹן שְׁחֲסֵר נֹן, שֶׁהוּא מִהָעוֹלָם הַבָּא). דְּהִינֹן, אוֹמֵר הַזֶּהֱר הַקְּדוּשׁ, שֶׁהַמְּלָה "תִּיקוּ" הִיא בְּעֶצֶם הַמְּלָה "תִּיקוֹן", אֲלֵא שְׁחֲסֵרָה לָהּ הָאוֹת נֹן, שְׁרוּמְזַת עַל עוֹלָם הַבָּא.

וְנִרְאֶה לְבָאָר אֶת דְּבָרֵי הַזֶּהֱר הַקְּדוּשׁ עַל-פִּי מָה שְׁאֵמְרוּ חוֹז"ל בְּגִמְרָא (ר"ה כא'): "חֲמִישִׁים שְׁעָרֵי בִינָה נִבְרָאוּ בְּעוֹלָם, וְכֹלֵן נִתְּנוּ לְמֹשֶׁה, חֲסֵר אֶחָד (=49), שְׁנֵאמַר (תהילים ח', ו'): 'וְתַחֲסֵרְהוּ מִעֵט מַאֲלָהִים". לְפִי זֶה יֵשׁ לוֹמֵר, שְׁכָּל הַהֲלָכוֹת שְׁלֹא נִפְשְׁטוּ (=נִתְּבָאָרוּ) וְנִשְׁאָרוּ בְּסִפְקָ עַד לְעֲתִיד לְבוֹא, זֹאת מִכִּינֹן שְׁחֲסֵר אֶת שְׁעַר ה-נ' (=חֲמִישִׁים) מִחֲמִישִׁים שְׁעָרֵי הַבִּינָה. וּמִכִּינֹן שְׁלֵעֲתִיד לְבוֹא יִתְּגַלֶּה שְׁעַר ה-נ' יִהְיֶה תִיקוֹן לְעֵנִין זֶה, וְיִתְּבָאָרוּ גַם כָּל הַסְּפִיקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה.

וְזֶהוּ שְׁאוֹמֵר הַזֶּהֱר הַקְּדוּשׁ, שֶׁהַמְּלָה "תִּיקוּ" הִיא מִלַת תִּיקוֹן חֲסֵר וְ, כְּדִי לְהוֹרוֹת שְׁכָּל הַסְּפִיקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה הֵם מִחֲמַת שְׁחֲסֵר שְׁעַר ה-נ' שֶׁל חֲמִישִׁים שְׁעָרֵי בִינָה. וְרַק לְעֲתִיד, כְּשִׁיבוֹא הַמְּשִׁיחַ יִתְּגַלֶּה שְׁעַר ה-נ', וְיִהְיֶה תִיקוֹן לְאוֹתָן סְפִיקוֹת וּבְעִיּוֹת, כְּפִי שְׁרַמּוֹז בְּרִאשֵׁי הַתִּיבוֹת מְשִׁיחַ: מְשִׁיחַ יִגְלֶה שְׁעַר חֲמִישִׁים. נִמְצָאנוּ לְמַדִּים מְכָל זֶה, שְׁמָה שְׁיִזְכֶּה אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, לְעֲתִיד לְבוֹא, לְגַלוֹת לָנוּ אֶת כָּל הַסְּפִיקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, הוּא מִחֲמַת שְׁיִזְכֶּה לְהַשִּׁיג אֶת שְׁעַר נ' (=חֲמִישִׁים). וְנִרְאֶה שְׁעַל-כֵּן רַמְזוֹ הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ, כְּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ: "הֲלֹא אֲנֹכִי יְיָ וְעַתָּה לֹךְ וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה עִם

פִּיךָ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר". הַנְּה, "הֲלֹא אֲנֹכִי יָי וְעַתָּה לְךָ" – רֵאשִׁי תִּיבוֹת אֲלֵיהֶוּ. דְּהִינוּ, לְעֵתִיד לְבוֹא יִתְגַּלֶּה אֵלֵיהֶוּ הַנְּבִיא, שְׁיִגְלֶה אֶת שְׁעַר הַגִּ' ("לְךָ" גַּמְטְרִיָּה חֲמִשִּׁים), וְעַל-יַדִּי כִּךָ יִתְבָּרְרוּ כָּל הַסְּפָקוֹת וְהַבְּעִיּוֹת. "חֲנוּךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי"

עַל הַפְּתוּב בְּפִרְשָׁתְנוּ, פִּרְשַׁת "פִּינְחָס": "חֲנוּךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי, לְפִלּוּא מִשְׁפַּחַת הַפְּלֹא, לְחֻצְרֵן מִשְׁפַּחַת הַחֻצְרוֹנִי...". פִּרְשׁ רַש"י: "לְפִי שְׁהִיו הָאוּמוֹת מְבוֹזֵין אוֹתָם (=אֶת יִשְׂרָאֵל), (וְאוֹמְרִים): מַה אֵלוּ מִתִּיחֵסִין עַל שְׁבִטֵיהֶם? סְבוּרִין הֵם (=וְדַאי חוֹשְׁבִים הֵם, יִשְׂרָאֵל), שְׁלֹא שְׁלֹטוֹ הַמְצָרִים בְּאֻמוֹתֵיהֶם? (=נְשׂוֹת יִשְׂרָאֵל) (שְׁהָרִי), אִם בְּגוֹפֶם הִיוּ מוֹשְׁלִים (הַמְצָרִים), קָל וְחֹמֶר בְּנִשְׁוֹתֵיהֶם!

(וּכְדִי לְהַפְרִיךְ מַחֲשָׁבוֹת זְדוּן אֵלוּ שֶׁל הַגּוֹיִים)... הֵטִיל הַקַּב"ה אֶת שְׁמוֹ (=יְהוָה) עֲלֵיהֶם – הֵ"א מִצַּד זֶה, וַיִּוֹד מִצַּד זֶה – לֹמֵר: מַעִיד אֲנִי עֲלֵיהֶם, שְׁהֵם בְּנֵי אֲבוֹתֵיהֶם (וְלִכֵּן כְּתוּב: "חֲנוּךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי, לְפִלּוּא מִשְׁפַּחַת הַפְּלֹא..."). וְזֶהוּ מַה שְׁמִפּוֹרֵשׁ עַל-יַדִּי דוֹד (תְּהִלִּים קַכ"ב): 'שְׁבִטֵי יְהוָה עֵדוֹת לְיִשְׂרָאֵל'. הַשֵּׁם הַזֶּה (=יְהוָה) מַעִיד עֲלֵיהֶם (=עַל יִשְׂרָאֵל) (שְׁהֵם מִתִּיחֵסִים) לְשְׁבִטֵיהֶם".

אוֹלָם יֵשׁ לָנוּ לְשֹׁאֵל. שְׁהָרִי שְׁמוֹ שֶׁל הַקַּב"ה הוּא יְהוָה, וּמְדוּעַ הוּא כְּתוּב כִּכֵּן לְהִיפֵךְ – קוֹדֶם הֵ, וְאַחֵר-כֵּךָ י' (כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "הַחֲנֹכִי, הַפְּלֹא")?

הַסֵּבֵר נִפְלֵא עַל-כֵּךָ מִבֵּיא הָאֲדוּמוֹר מִמִּישְׁקוּלֵץ שְׁלִיט"א, עַל-פִּי הַמְּבוֹאֵר בְּגַמְרָא (סוֹטָה יז): "דְּרִישׁ (=דְּרִשׁ) רַבִּי עֲקִיבָא: אִישׁ וְאִשָּׁה שְׁזָכוּ – שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶן (יְהוָה), לֹא זָכוּ – אִשׁ אוֹכְלַתֵּן". וּפִרְשׁ רַש"י זצ"ל: "שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶן – שְׁהָרִי חֵלֵק (הַקַּב"ה) אֶת שְׁמוֹ, וְשָׁכְנוּ בֵּינֵיהֶן: יוֹד בְּאִישׁ וְ-הֵ"א בְּאִשָּׁה".

וְצָרִיךְ לְהַבִּין, מְדוּעַ נָתַן הַקַּב"ה אֶת הָאוֹת י' בְּאִישׁ וְאֶת הָאוֹת ה' בְּאִשָּׁה?
וְתַרְץ הַ"קָּרֵן דוֹד", וְאָמַר, שְׁהִנֵּה כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה כו, ד'): "...כִּי בִּיהַ ה' צוּר עוֹלָמִים". וּמְבוֹאֵר בְּגַמְרָא (מִנְחוֹת כט), שְׁהַקַּב"ה צוּר/צִיר וּבָרָא אֶת הָעוֹלָמוֹת בְּאוֹתֵי הַיְהוָה: הָעוֹלָם הַבָּא נִבְרָא בְּאוֹת י', וְהָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא בְּאוֹת ה'.

וּלְפִי זֶה מְבוֹאֵר, מְדוּעַ הִשְׁרָה הַקַּב"ה דוֹקָא אֶת הַשֵּׁם יְהוָה אֶצֶל הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה. שְׁכֵן, הָאוֹת י' אֶצֶל הָאִישׁ בְּאֵה לְרִמּוֹ שְׁהָאִישׁ צָרִיךְ לְעִסוֹק בְּעִנְיַי הָעוֹלָם הַבָּא – דְּהִינוּ, לְעִסוֹק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת. וְהָאוֹת ה' שְׁהִיא אֶצֶל הָאִשָּׁה בְּאֵה לְרִמּוֹ שְׁהִיא צָרִיכָה לְסִיעַ לְבַעֲלָהּ בְּהַכְּנַת עִנְיַי הָעוֹלָם הַזֶּה.

וְלִכֵּן אוֹמְרִים חו"ל (בְּבֵא מִצִּיעָא נט), שְׁבַמִּילֵי דְשַׁמְיָא (=בְּעִנְיָנִים הַרוֹחֲנִים) תִּשְׁמַע הָאִשָּׁה בְּעִצַּת בְּעִלָּהּ, וְאִילוּ בְּמִילֵי דְעִלְמָא (=בְּעִנְיָנִים גַּשְׁמִיִּים) יִשְׁמַע הַבַּעַל בְּעִצַּת אִשְׁתּוֹ.

וְהִנֵּה, כֹּאֲשֶׁר הָאִשָּׁה מְקַבֶּלֶת עַל עֲצָמָה לְעִסוֹק בְּעִנְיַי הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּדִי שְׁבַעֲלָהּ יוֹכֵל לְהַתְּמַסֵּר לְלִימוּד הַתּוֹרָה וְעִבּוּדֵת ה' יִתְבָּרַךְ, הָרִי הֵם בְּבַחֲנֵינָת "יִשְׁשַׁכָּר וְזוּבֹלָן", שְׁעֲלֵיהֶם אוֹמֵר יַעֲקֹב בְּבְרָכְתּוֹ: "זְבוּלָן לְחוּף יָמִים יִשְׁכֵן...".

וּמִפְּרֵשׁ הַמְּדַרְשׁ: "זְבוּלָן עוֹסֵק בְּפִרְקַמְטִיא (=בְּמִסְחָר) וּמִמְצִיא מְזוּן לְשִׁבְטֵי יִשְׁשַׁכָּר, וְהֵם (בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר) עוֹסְקִים בְּתוֹרָה. כְּפִי שְׁגַם אָמַר מֹשֶׁה (בְּבְרָכְתּוֹ לְשִׁבְטֵים לְפָנָי מוֹתוֹ): "שְׁמַח זְבוּלָן בְּצִאתְךָ, וְיִשְׁשַׁכָּר בְּאֵה לִיד" (דְּבָרִים ל"ג, י"ח)

– זְבוּלָן יוֹצֵא בְּפִרְקַמְטִיא (=בְּמִסְחָר), וְיִשְׁשַׁכָּר עוֹסֵק בְּתוֹרָה בְּאֵה לִיו. וְעַל-כֵּךָ שְׁאֵל רַש"י (שָׁם), מְדוּעַ הִקְדִּימָה הַתּוֹרָה אֶת זְבוּלָן (=הַסוֹחֵר) לְפָנָי יִשְׁשַׁכָּר (=לֹמֵד הַתּוֹרָה)? אֵלָּא, לֹמֵר לְךָ שְׁכָל תּוֹרַתוֹ שֶׁל יִשְׁשַׁכָּר הִיא בְּזָכוֹת זְבוּלָן, שְׁהִיא מְפָרְנָסוּ.

לְפִי זֶה מְתוֹרֵץ הֵיטֵב מַה שְׁשָׁאֲלָנוּ, לְמַה הִקְדִּימָה הַתּוֹרָה אֶת הָאוֹת ה' לְפָנָי הָאוֹת י' ("הַחֲנֹכִי, הַפְּלֹא"), שְׁהָרִי שְׁמוֹ שֶׁל הַקַּב"ה הוּא יְהוָה, קוֹדֶם י' וְאַחֵר-כֵּךָ ה' אֵלָּא, זֹאת כְּדִי לְרִמּוֹז לָנוּ, שְׁאִם הָאִשָּׁה מְקַבֶּלֶת עַל עֲצָמָה לְאִפְשָׁר לְבַעֲלָהּ לְעִסוֹק וּלְהַתְּמַסֵּר לְלִימוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מְקַדִּימָה אוֹתָהּ הַתּוֹרָה לְפָנָי בְּעִלָּהּ, כְּמוֹ שְׁהִקְדִּימָה אֶת זְבוּלָן (=הַסוֹחֵר) לְפָנָי יִשְׁשַׁכָּר (=לֹמֵד הַתּוֹרָה) – כְּדִי לְרִמּוֹז, שְׁכָל תּוֹרַת בְּעִלָּהּ הִיא בְּזָכוֹתָהּ, כְּפִי שְׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא לְתַלְמִידָיו: "שְׁלִי וְשִׁלְכֶם (=שְׁכָר לִימוּד תּוֹרַתִי וְתוֹרַתְכֶם) – שְׁלָה (=שֶׁל אִשְׁתִּי) הוּא.

פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם"

הַצַּדִּיק רַבִּי פִּינְחָס מְקוֹרִיץ, מִתְּלַמְדֵי הַבַּעַש"ט, הָיָה קִנְאִי לְלֹא פְּשׁוּרוֹת, וְנִהְיָ לְהַתְּבַדֵּד וּלְהִיבָדֵל מִחֻבְרַת אֲנָשִׁים. אָמַר עָלָיו פֶּעַם הַמְּגִיד רַבִּי דָב בְּעַר מְמֹרִיץ, בְּשַׁעָה שֶׁל בְּדִיחוֹת הַדַּעַת: פְּרָשִׁיּוֹת חֶקֶת וּבִלְקָ נִקְרָאוֹת בְּתַפּוּצוֹת בְּאוֹתָהּ שַׁבַּת (מְחוּבְרוֹת). וְהוּא הַדִּין לְגַבִּי פְּרָשִׁיּוֹת מְטוֹת מְסַעִי, שְׁהֵן בְּדָרְךָ כָּלִל מְחוּבְרוֹת. רַק הַפְּרָשָׁה שְׁבִינִיָּהּ, פִּרְשַׁת פִּינְחָס – הִיא לְעוֹלָם נִפְרָדֶת וְעוֹמְדֶת בְּפָנָי עֲצָמָה. הַטַּעַם לְכֵךָ – הוֹסִיף הַמְּגִיד מְמֹרִיץ' – כִּיּוֹן שְׁפִינְחָס הָיָה קִנְאִי מוֹפְלָג, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם" – לְכֵן הוּא שְׁרוּי תְּמִיד בְּבִדְיוֹת, וְאִינוּ מִתְּחַבֵּר לְאַחֲרִים...

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נֹא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּן

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילוּג 8)

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

כְּנִיסַת הַשְּׁבֻעַ: 19:21

עֲרֻשׁ"ק כִּג' תְּמוּזַת תַּשַּׁע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: "דְּבַרֵי יְרֻמִּיה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא (פִּינְחָס) לְאַלְהֵיוֹ". "לְאַלְהֵיוֹ", אוֹתִיּוֹת לְאַלְהֵיוֹ.

עַל הַפְּתוּב, "לִכֵּן אָמַר: הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", אוֹמֵר רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיאֵל: "וְאַעֲבֹדֶינָה מִלְּאֲךָ קָיָם וַיְחִי לְעֵלְמָא, לְמִבְשָׂרָא גְּאוּלְתָּא בְּסוּף יוֹמֵיָא" (=וְאַעֲשֶׂה אוֹתוֹ (=אֶת פִּינְחָס) מִלְּאֲךָ קָיָם, שִׂיחִיה לְעוֹלָם, (כְּדִי) לְבָשֶׁר עַל הַגְּאוּלָּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים). וְעַל הַמִּלְחָמָה הַקְּשָׁה שֶׁנֶּהַל פִּינְחָס עִם מִלְּאֲךָ הַמּוֹת, כְּדִי לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מִכְּלִיָּה, כּוֹתֵב הַזֹּהָר הַקְּדוּשׁ (פִּינְחָס רלז'): "וַיֵּרָא פִּינְחָס מֵאֵי חֲמָא? חֲמָא אֶת מ' דָּא דְהוּה טָאס בְּרַקִּיעָא, וְדָא סִימְנָא דְמִלְּאֲךָ הַמּוֹת" (=מָה רָאָה פִּינְחָס? רָאָה אוֹת מ', שֶׁהִיָּתָה טָסָה בְּרַקִּיעַ/בְּשָׁמַיִם, וְהוּוּ סִימֵן שֶׁל מִלְּאֲךָ הַמּוֹת).

וּמִבּוֹאֵר עוֹד בְּזֹהָר הַקְּדוּשׁ, שֶׁפִּינְחָס רָאָה אוֹת מ' מִלְּאָה דָם, שֶׁהִיָּתָה פּוֹרַחַת מֵעַל רֵאשׁוֹם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהִבִּין בְּחוֹכְמָתוֹ שֶׁזֶהוּ סִימֵן שֶׁל מִלְּאֲךָ הַמּוֹת, הַמְּבַקֵּשׁ לְכָלוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, חֲלִילָה. וּמוֹסִיף הַזֹּהָר וְאוֹמֵר, שֶׁמִּלְּאֲךָ הַמּוֹת פָּעַל לְחַבֵּר אֶת הָאוֹת מ' עִם אוֹתֵיּוֹת ר"ת, כְּדִי לְעֲשׂוֹת צִירוּף שֶׁל "מוֹת" עַל יִשְׂרָאֵל, חֲלִילָה, עַל חֲטָאִם בְּעֲצַת בְּלָעַם בְּשִׁיטִים, עִם בְּנוֹת מוֹאָב. וּמְמַשִּׁיךְ שֵׁם הַזֹּהָר וּמִבְּאֵר, שֶׁהָאוֹת מ' הִיָּתָה סִימֵן עוֹד קוֹדֵם לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן לְהִבְיָא מוֹת עַל הָעוֹלָם, כִּיּוֹן שֶׁהִיָּתָה טָסָה מֵעַל רֵאשׁ אָדָם הָרֵאשׁוֹן...וְהִיָּתָה מְחַכָּה לְאוֹתֵיּוֹת ר"ת (שֶׁל) וְתַקְחָ...וְתֹאכַל וְתִתֵּן...וְתִפְקַחְנָה...כְּדִי שִׁיִּצְטָרְפוּ הָאוֹתֵיּוֹת "מוֹת".

עֲנִין זֶה מִבּוֹאֵר בִּיְתֵר שְׂאֵת בְּזֹהָר חֲדָשׁ (מִדְרָשׁ אִיכָּה קִיא), שֶׁטָרַם שֶׁחֲטָאוּ אָדָם וְחוּה בְּעֵץ הַדַּעַת, פְּרַחָה הָאוֹת מ' שֶׁל "מוֹת" עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְלֹא הִיָּתָה מְחוּבֶּרֶת כָּלֵל עִם הָאוֹתֵיּוֹת "וֹת". וְלִכֵּן, לֹא הָיָה יָכוֹל מִלְּאֲךָ הַמּוֹת לְשַׁלּוֹט בָּהֶם. אֲבָל, כְּאֲשֶׁר בָּא הַנַּחֲשׁ הַקְּדוּמוֹנִי, וּפְתָה אֶת חוּה לְאָכוֹל מֵעֵץ הַדַּעַת (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְתַקַּח מִפְּרִי וְתֹאכַל וְתִתֵּן גַּם לְאִישֶׁה"), הִנֵּה, כְּאֲשֶׁר לְקַחָה "מִפְּרִי" שֶׁל עֵץ הַדַּעַת, עוֹרְרָה חוּה אֶת הָאוֹת מ' שֶׁל "מִפְּרִי", וְכִתּוּצָאָה מִכָּף גַּם אֶת הָאוֹת מ' שֶׁל "מוֹת" (שֶׁכְּאֲמוֹר פְּרַחָה בְּאוֹרִי), וְעַל-יָדֵי כֵף הַתְּחַבְּרָה הָאוֹת מ' עִם הָאוֹתֵיּוֹת "וֹת", שֶׁהִמְתִּינּוּ בְּאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם, וְנִתְקַבַּל צִירוּף שֶׁל "מוֹת" בְּאַרְבַּע הַרוּחוֹת, וְלִכֵּן כְּתוּב אַרְבַּע פְּעָמִים אוֹתֵיּוֹת וֹת: "וְתַקַּח...וְתֹאכַל וְתִתֵּן...וְתִפְקַחְנָה" – לוֹמֵר לָךְ, שֶׁהָאוֹת מ' הַתְּחַבְּרָה בְּאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם לְצִירוּף שֶׁל "מוֹת" עַל הָעוֹלָם, לֹא עָלִינוּ.

נִפְלָא מָה שֶׁכְּתַב ה"זֶרַע אֲמַת" לְהַרְה"ק מְרַאפְשִׁיץ ("וֹאֵרָא"), שֶׁעַל-יָדֵי שִׁיעֲבוּד יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם הָיָה תִּיקוֹן לְאַרְבַּע פְּעָמִים אוֹתֵיּוֹת וֹת, וְעַל-כֵּן רָמַז הַנְּבִיא (נְחֻמִּיָּה ט', ח'-י): "וְתַקַּח אֶת דְּבַרֵיךָ כִּי צַדִּיק אֲתָה...וְתֵרָא אֶת עֲנֵי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם...וְתִתֵּן אֹתָם וּמִפְתִּים בְּפִרְעָה וּבְכָל עֲבָדָיו...וְתַעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהִיּוֹם הַזֶּה".

וּמוֹסִיף ה"זֶרַע אֲמַת" וְאוֹמֵר, שֶׁהִתִּיקוֹן שֶׁל הָאוֹת מ' (שֶׁל מוֹת) הִיָּתָה עַל-יָדֵי שֶׁקָּבַל מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה בְּמִשְׁךְ מ' יָמִים, שָׂאֵז נִתְבַּטְּלָה הַמִּיתָה. אֲלָא, שֶׁלְצַעֲרָנוּ, עַל-יָדֵי חֲטָא הַעֲגָל חוֹרָה הַמִּיתָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת רַבָּה לִב', א'): "וְהַמְּכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹקִים הוּא, חֲרוֹת עַל הַלְחָת'. מָהוּ חֲרוֹת?...רַבִּי נְחֻמִּיָּה אוֹמֵר: חֲרוֹת (=חֲפֵשׁ) מִמִּלְּאֲךָ הַמּוֹת. אֵךְ כִּיּוֹן שֶׁחֲטָאוּ בְּחֲטָא הַעֲגָל, חָזַר מִלְּאֲךָ הַמּוֹת לְמִקּוּמוֹ.

וְלִכֵּן, בָּא פִּינְחָס, וְהִתְלַבֵּשׁ בְּמִידָתוֹ שֶׁל יִצְחָק אֲבִינוּ, מִידַת הַגְּבוּרָה, כְּדִי לְהַתְגַּבֵּר עַל מִלְּאֲךָ הַמּוֹת. (וְלִכֵּן כְּתוּב "פִּינְחָס" מִלָּא, עִם י', שֶׁזֶה בְּגִמְטְרִיָּה "יִצְחָק" (=208)), וְכְאֲשֶׁר הַזְּכִיר פִּינְחָס אֶת הַשֵּׁם הַמְּפוֹרָשׁ, מִיַּד יֵרְדָה הָאוֹת מ' מֵעַל רֵאשׁ יִשְׂרָאֵל, וְתִנַּח אֲצִלוֹ. כִּיּוֹן שֶׁרָאָה כֵּךְ מִלְּאֲךָ הַמּוֹת, שֶׁפִּינְחָס חָטַף מִמֶּנּוּ אֶת הָאוֹת מ', מִיַּד נִרְתַּע וְשָׁב לְאַחֹר. וּפִינְחָס לָקַח אֶת הָאוֹת מ', וְצִרְפָּה לְשִׁמוֹ, וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה "רַמַּח" (=אוֹתָהּ הַגִּמְטְרִיָּה), וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר "וַיִּקַּח (פִּינְחָס) רַמַּח בְּיָדוֹ".

וּכְפִי שֶׁכְּתַב הַזֹּהָר הַקְּדוּשׁ (שָׁם): "פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הִשִּׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – שֶׁהִשִּׁיב אֶת הָאוֹת מ', שֶׁהִיָּתָה מִלְּאָה דָם, וּפְרַחָה מֵעַל רֵאשׁוֹם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם" – "בְּתוֹכָם", אוֹתֵיּוֹת "בְּתוֹךְ מ'", שֶׁלְקַח אֶת הָאוֹת מ' מִמִּלְּאֲךָ הַמּוֹת, וּבְזָכוֹת זֶה "וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי". וְרֵאוּי לְהוֹסִיף מָה שֶׁאֲמַרוּ חז"ל (סוֹפָה נב'): "לְעֵתִיד לְבוֹא, מִבִּיאוֹ הַקָּב"ה לְיִצְרָךְ הַרְע, וְשׁוֹחֲטוּ בְּפָנֵי הַצַּדִּיקִים".

ותמהו המפרשים על-כך. שכן, מדוע צריך **יצר הרע להישחט**? והלא זהו תפקידו שבגללו הוא נברא, להסית ולפתות את האדם לעבירה. אם כך, למה עתיד הוא להיענש?

ומבאר ה"אמרי יוסף", שכונת חז"ל באומרים ש"לעתיד לבוא, מביאו הקב"ה ליצר הרע, ושוחטו", היא בעצם שה' יתברך, בזמן הגאולה, יוציא את האות **מ'** משמו של היצר הרע "**סמאל**", וישאר השם "**סאל**", שהוא שם קדוש.

וכפי שובאר הרה"ק מהרי"א מקמארנא זיע"א ואמר, שהנה ידוע ששמו של **יצר הרע/מלאך המות** הוא "**סמאל**", אלא שהאות **מ'** משמו רומזת על **מות**, שכן זהו תפקידו של מלאך המות – להמית את האדם. אולם, לעתיד לבוא, כאשר יבוא משיח צדקנו, במהרה בימינו, יוציא הקב"ה את האות **מ'**, הרומזת ל**מות**, מתוך שמו של היצר "**סמאל**", וישאר השם הקדוש "**סאל**". ועל-ידי כך יתבטל ה**מות** מן העולם, ויקומו המתים לתחייה, כמו שאומר הנביא (ישעיה כה, ח): "בלע המות לנצח..." , ובהמשך (שם כו, יט): "יחיו מתים נבלתי יקומו הקיצו ורננו שכני עפר".

לפי זה מפרש הרה"ק מהרי"א מקמארנא את הכתוב בתהילים (לד, טו): "סור מרע ועשה טוב". הנה, דוד המלך התפלל: "סור מרע" – דהינו, שתסור האות **מ'** משמו של היצר הרע "**סמאל**" (שזהו החלק הרע שבקרב), ועל-ידי כך "ועשה טוב" – אזכה להופכו לטוב, על-ידי שיתגלה השם הקדוש "**סאל**" שבקרב.

ויש לומר, כי היות שמבואר בזהר הקדוש ובמדרשים, שלעתיד לבוא, באחרית הימים, דוד המלך עצמו יהיה מלך המשיח, ויחיה את המתים, על-כן התפלל דוד לפני הקב"ה: "**אתה סתר לי**" ראשי תיבות "**סאל**" – שאזכה לגילוי השם הקדוש "**סאל**", ואולם "**מצר תצרני**" (=תשמרני) – תשמרני מהאות **מ'**, הרומזת ל**מות** בשמו של היצר הרע (**סמאל**). וכל זאת במהרה בגאולה הקרובה, שהרי אז יוציא הקב"ה את האות **מ'** משמו של **סמאל**, כדי שיתגלה השם "**סאל**", ותבטל המיתה בעולם, ויקומו המתים לתחייה. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) ויבני קרח לא מתו!"

מובא בספר "אגרא דכלה" להרה"ק בעל ה"בני יששכר" זיע"א: "שמעתי מאת כבוד אדמו"ר הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מרימנוב זיע"א רמז על הכתוב, "ויבני קרח לא מתו" – דהינו, למרות שקרח, שהיה **בעל המחלוקת**, מת ונבלע באדמה, עם כל זה "בני קרח" – "תלמידיו", **בעלי המחלוקת** שבכל דור ודור "לא מתו", כי בכל דור ודור ישנם מתנגדים **ובעלי מחלוקת**, שחולקים על הצדיקים, ההולכים בתוכם. בענין זה ראוי להביא את דברי רבנו יוסף חיים, בעל ה"בן איש חי" זיע"א, התמה על דברי הגמרא (עירובין מג): "הרוצה לידע כמה גובהו של דקל – מודד קומתו, וצלו, וצל קומתו – וידע כמה גובהו של דקל". דהינו, אם קומתו של האדם היא מטר ושבעים, וקומת הצל שלו היא שלשה מטרים וארבעים, כלומר שמידת הצל היא כפולה מהמציאות, על-כן ימדוד את מידת הצל של הדקל, ויחלקה בשנים, וקף ידע את גובהו של הדקל.

שואל על-כך הגאון ה"בן איש חי", בספרו "בן יהודע": וכי לצורך הדברים הללו ערף רב אשי את הש"ס? כדי שידע למדוד את גובהו של הדקל?! (וכי הש"ס הוא ספר מתמטיקה?). אלא, אומר ה"בן איש חי", שאין פונת הגמרא לגובהו של דקל כפשוטו. אלא הפונה היא, שצריך לבדוק את קומת הצדיק, הנמשל לדקל, כפי שנאמר: "צדיק כתר (=דקל) יפרח" (תהילים צב, יג). ולמה צריכים אנו לדעת למדוד את קומתם/גדולתם של צדיקים?

אלא מפני אותם "בני קרח", **בעלי המחלוקת**, שבאים ואומרים: וכי הרב הזה צדיק בכלל? וכי זה נחשב לגדול הדור? הלא זכורים לנו גדולי הדור הקודם... הם באמת היו גדולים וצדיקים. ואילו הרבנים האלה של היום לא צדיקים בכלל (חס ושלום)... ו"לבני קרח" אלו מתחסרת הגמרא ואומרת: הרוצה למדוד גובהו של "דקל" (=של הצדיק), שלא ישנה אותו לענקי הדורות הקודמים. אלא, קודם ימדוד את "קומתו" שלו, ואחר-כך את ה"צל" של עצמו – דהינו, את המעשים הטובים שלו. ובאופן יחסי אליו ימדוד גם את הצדיק, ואז באמת יראה עד כמה אותו צדיק הוא גדול באמת!

"שויתי ה' לנגדי תמיד"

רבי אברהם יצחק הכהן קוק, רבה הראשי של ארץ ישראל (לאחר מלחמת העולם הראשונה), נודע מנעוריו כשקדן מופלג, שאינו פוסק מגרסא (=לימוד תורה) אפילו לשעה קלה. בשנות לימודיו בישיבת וולוז'ין המהוללת, נהג רבי אברהם יצחק להתבודד באחת מפינות הישיבה עד שעה מאוחרת בלילה, שם למד בהתלהבות רבה פרקי הלכה ומוסר, לאורה של מנורת נפט קטנה. בתום לימודו היה מסיר את הזכוכית שעל-פני המנורה לפני שכבה את אורה. פעם בדקו אחריו, ומצאו שעל הזכוכית המפויחת היה רשום "שויתי ה' לנגדי תמיד" (תהילים טו, ח), כדי שבשעת הלימוד לא יסיח דעתו אף לרגע ממציאות ה' יתברך. **שבת שלום לכל בית ישראל!** נא לשמור על קדושת הגיליון

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילּוֹג 8)

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעָה: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

יְצִיאַת הַשְּׁבֵט: 20:34 ר"ת 21:17

ערש"ק כג' תמוז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרֻמִּיה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אמר רבי שמעון בן לקיש: פִּינְחָס הוא אֱלִיהוּ" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

הַמְאָמֵר הוא לְכַבּוֹד מְלֶאכֶד הַבְּרִית, הוא אֱלִיהוּ הַנְּבִיא, וְלְכַבּוֹד הַכְּנַסַּת שְׁנֵי נְכַדֵי לְבָרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ (ב) – כֵּאֲבָר בְּתַמּוּז, בְּסִימָן "אך טוב לישראל".

(יְדוּעַ וּמְפֹרָסִם, שְׁאֵלִיהוּ הַנְּבִיא בָּא לְכָל בְּרִית מִיְלָה שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל. וּמְקוֹד הַדְּבָר בְּ"פִרְקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר" (פִּרְקַי כ"ט): "נִגְלָה עָלָיו הַקְּב"ה, וְאָמַר לוֹ: מָה לָךְ פֶּה אֱלִיהוּ? אָמַר לוֹ: קָנֵא קִנְיָתִי לַה' אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי עֲנּוּ בְרִיתְךָ (=בְּרִית הַמִּלָּה) בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אָמַר לוֹ הַקְּב"ה: לְעוֹלָם (=תְּמִיד) אַתָּה מְקַנֵּא – קִנְיָתִי בְּשִׂטִּים עַל גִּילּוֹי עֲרִיזוֹת, שְׁנֵאמַר: 'פִּינְחָס...הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָאוֹ אֶת קִנְיָתִי'. וְגַם כָּאֵן אַתָּה מְקַנֵּא. חֵייד (=לְשׁוֹן שְׁבוּעָה) שְׁאֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין בְּרִית מִיְלָה, עַד שְׁאַתָּה רֹאֶה בְּעֵינֶיךָ. מִכָּאֵן הַתְּקִינוּ חֻכְמִים, שִׁיהִיו עוֹשִׂים מוֹשָׁב (=כְּסֵא) כְּבוֹד לְמֶלֶךְ הַבְּרִית (=הוא אֱלִיהוּ הַנְּבִיא)".

עַל הַפְּרָכָה שְׁאֵנוּ מְבָרְכִים אֶת הַתִּינּוֹק לְאַחַר קִיּוֹם מִצְוֹת הַמִּלָּה – "כִּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס (הַתִּינּוֹק) לְבְּרִית, כֵּן יִכְנַס לְחוּפָה וְלִמְעֵשִׁים טוֹבִים" – שׁוֹאֲלִים חֲזו"ל (הַבַּעַשׁ"ט ר' בְּרוּךְ מִמְעוּבֵי זִיע"א): הֲלֵא, לְכַאוּרָה, יֵשׁ לְדַקְדָּק עַל לְשׁוֹן הַפְּרָכָה "כִּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס (הַתִּינּוֹק) לְבְּרִית". הֲלֵא צְרִיךְ לוֹמַר: "כִּשֶׁם שֶׁהַכְּנַסְתִּי לְבְּרִית". שְׁהָרִי, הַתִּינּוֹק לֹא נִכְנַס בְּעַצְמוֹ לְבְּרִית, אֲלֵא הָאֵב הוּא זֶה שֶׁמְכַנְסִים אֶת בְּנוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ.

וּבְאוּר עֲנִין זֶה הוּא עַל-פִּי הַפְּתוּב בְּגִמְרָא (מִנְחוֹת מ"ג): "בְּשַׁעָה שֶׁנִּכְנַס דּוֹד לְבֵית הַמְּרֻחָץ, וְרָאָה עֲצָמוֹ עוֹמֵד עִירוֹם, אָמַר: 'אֵוִי לִי שְׁאֲעֲמוֹד עִירוֹם בְּלֹא מִצְוָה'. וְכִיּוֹן שֶׁנִּזְכָּר בְּמִלָּה שֶׁבְּבִשְׂרוֹ – נִתְיַשְׁבָּה דַּעְתּוֹ. לְאַחַר שִׁיצָא, אָמַר עָלָיָה שִׁירָה, שְׁנֵאמַר: 'לְמִנְצַח עַל הַשְּׁמַיִת...'. – מִזְמוֹר לְדוֹד עַל מִלָּה, שֶׁנִּתְנָה בְּשְׁמַיִי...".

וְהַעֲנִין הוּא, כִּי כְּאֲשֶׁר יִתְבּוֹנֵן הָאָדָם עַל כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁהוּא מְקִים בְּמִשְׁךְ חַיּוֹ, יִרְאֶה שֶׁבְּעַצְמָם אֵין לוֹ אִפְּלוֹ מִצְוָה אַחַת, שְׁאוֹתָהּ הוּא מְקִים בְּשְׁלִימוֹת וְלֵאל שׁוֹם פְּנִיָה וְנִגְיָעָה. (אִם לְשֵׁם כְּבוֹד, אוֹ כְּדִי לְקַבֵּל אֶת שְׁכָרָה לְעוֹלָם הַבָּא וכו').

אוֹלָם, יֵשׁ מִצְוָה אַחַת שֶׁהָאָדָם מְקִים בְּשְׁלִימוֹת, וְהִיא – מִצְוֹת הַמִּלָּה. שְׁהָרִי, אֶת מִצְוָה זֶה מְקִים הָאָדָם בְּהִיוֹתוֹ תִּינּוֹק בֵּן שְׁמוֹנֶה יָמִים, שְׁאֵז אֵין לוֹ דַּעַת, וּבְרוּר שְׁאֵין לוֹ שׁוֹם פְּנִיָה אוֹ נְגִיעָה, כְּדִי לְקַבֵּל עָלָיָה שְׁכָר אוֹ כְּבוֹד. לְכַד הַתְּכּוּנָה הַגְּמֵרָא: "בְּשַׁעָה שֶׁנִּכְנַס דּוֹד לְבֵית הַמְּרֻחָץ" – דְּהֵינּוּ, כְּאֲשֶׁר נִכְנַס דּוֹד הַמְּלֶךְ לְפִשְׁפֶּשׁ בְּמַעֲשָׂיו, וְלְרַחוּץ וְלִטְהַר עֲצָמוֹ מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו (כְּדֶרֶךְ הַצְּדִיקִים, שֶׁתְּמִיד עוֹשִׂים חֲשׁבוֹן נֶפֶשׁ עִם עֲצָמָם). "רָאָה עֲצָמוֹ עוֹמֵד עִירוֹם" – דְּהֵינּוּ שֶׁבְּגִדֵל עֲנוּתוֹתָיו רָאָה עֲצָמוֹ עִירוֹם, בְּלֹא שׁוֹם מִצְוָה שֶׁתְּהִיָּה בְּשְׁלִימוֹת וּבְלִי פְּנִיָה. עַל-כֵּן אָמַר: "אֵוִי לִי שְׁאֲעֲמוֹד עִירוֹם בְּלֹא מִצְוָה" – אֵוִי לִי, שֶׁבִּיּוֹם הַדִּין אֲעֲמוֹד לְפָנֵי בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה, עִירוֹם לְלֹא אֶף מִצְוָה אַחַת שֶׁהִיא בְּשְׁלִימוֹת.

אוֹלָם, "כִּיּוֹן שֶׁנִּזְכָּר בְּמִלָּה שֶׁבְּבִשְׂרוֹ – נִתְיַשְׁבָּה דַּעְתּוֹ". שְׁכֵּן, מִצְוֹת מִיְלָה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה בְּהִיוֹתוֹ קָטָן וּבְלִי דַּעַת הִיא מִצְוָה בְּשְׁלִימוֹת, לְלֹא שׁוֹם נְגִיעָה וּפְנִיָה שֶׁל כְּבוֹד אוֹ שְׁכָר.

לְפִי זֶה מְבוֹאֵר הֵיטֵב, מִדּוּעַ אֵין אֲנוּ מְבָרְכִים "כִּשֶׁם שֶׁהַכְּנַסְתִּי לְבְּרִית". שְׁהָרִי, יִתְכַן וְלֹאֲבִי הַתִּינּוֹק יֵשׁ נְגִיעָה אוֹ פְּנִיָה לְשֵׁם שְׁכָר וְכְדוּמָה. מָה שְׁאֵין כֵּן לְתִינּוֹק עֲצָמוֹ, שֶׁבּוֹדָאֵי לוֹ אֵין שׁוֹם פְּנִיָה. וְלִכֵּן אֲנוּ מְבָרְכִים "כִּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס (הַתִּינּוֹק) לְבְּרִית". כְּלוּמָר, כִּשֶׁם שֶׁהַתִּינּוֹק עֲצָמוֹ נִכְנַס לְבְּרִית, בְּלִי שׁוֹם פְּנִיָה, שְׁהָרִי בְּרוּר שְׁאֵין לוֹ דַּעַת, "כֵּן יִכְנַס לְחוּפָה וְלִמְעֵשִׁים טוֹבִים" – שִׁיזְכָּה גַם לְעֵתִיד לְבוֹא לְקִים אֶת מִצְוֹת ה' בְּשְׁלִימוֹת, וְלֵאל שׁוֹם פְּנִיָה וְנִגְיָעָה. וְיֵשׁ עוֹד לְהוֹסִיף מָה שֶׁשְּׁנִינּוּ בְּגִמְרָא (קִידוּשֵׁין כ"ט): "תְּנוּ רַבָּנָן: הָאֵב חֵיב בְּבִנוּ – לְמוֹלוֹ, וְלִפְדוּתוֹ וְלְלַמְדוֹ תוֹרָה... לְמוֹלוֹ מְנַלָּן (=מִהֵיכָן אֲנוּ לְמַדִּים שֶׁהָאֵב חֵיב לְמוֹל אֶת בְּנוֹ?), דְּכֹתִיב: 'וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֵּן שְׁמֹנֶת יָמִים'".

לְפִי זֶה, יֵשׁ לָנוּ לְחַקוֹר חֻקִּירָה גְּדוּלָה: הָאֵם מִצְוֹת הַמִּלָּה הִיא עַל הַתִּינּוֹק עֲצָמוֹ, וּמֵאַחַר וְאֵין הוּא יְכוֹל לְקַיְמָה מְצַד הַמְּצִיאוֹת (שְׁהָרִי הוּא קָטָן וּבְלִי דַּעַת), לְכֵן חֵיבָה הַתּוֹרָה אֶת אֲבִיו לְהִיוֹת הַשְּׁלִיחַ לְמוֹל אֶת בְּנוֹ, וְאֵז נִחְשָׁב

כְּאִילוֹ הַתִּינוּק קִים אֶת מִצְוֹת הַמִּילָה. או, שְׁמִצּוֹת הַמִּילָה כָּלֵל אֵינָנָה חֲלָה עַל הַתִּינוּק עֲצֻמוֹ, שְׁהָרִי הוּא קִטּוֹן, וְאִינוּ מְחוּיָב בְּמִצְוֹת, וּבַהֲכָרַח הַמִּצְוָה הִיא עַל הָאָב וְלֹא עַל הַבֶּן.

וְנַחֲלֵקוּ חו"ל בְּעֵינֵי זֶה. אוֹלָם, יֵשׁ לוֹמֵר לְפִי מָה שְׁבִאָרְנוּ לְעֵיל, שֶׁהַמִּצְוָה הִיא עַל הַבֶּן. שְׂכֵן, בְּפִרְכָּהּ, אָבִי הַתִּינוּק לֹא אוֹמֵר "כִּשֵׁם שֶׁהַכִּנְסָתִיו לְבָרִית", אֲלֵא אָנוּ אוֹמְרִים בְּפִרְכָּהּ "כִּשֵׁם שְׁנַכְנַס לְבָרִית" – דְּהֵינּוּ, שֶׁהַתִּינוּק נִכְנָס לְבָרִית מְכוּרַח הֵיחֻדוֹ חָיֵב בְּמִצְוֹת הַמִּילָה.

וּמֵבִיא לָזֶה ה"חֲמֻדַת יִשְׂרָאֵל" רֵאֵיהָ בְּרוּרָה, וְאוֹמֵר, שְׁהָרִי יְדוּעַ שֵׁישׁ תְּרִי"ג (=613) מִצְוֹת בְּתוֹרָה. וְכֹאֲשֶׁר הַתִּינוּק מְקִים אֶת מִצְוֹת הַמִּילָה, הָרִי שְׁנִשְׂאָרוֹ לוֹ לְקִים תְּרִי"ג מִצְוֹת פְּחוֹת אַחַת – כְּלוֹמֵר, תְּרִי"ב מִצְוֹת, שֶׁהֵן אוֹתִיּוֹת בְּרִי"ת. וְלָכֵן, מְדוּיָק מְאֹד מָה שְׂאָנוּ מְבָרְכִים "כִּשֵׁם שְׁנַכְנַס לְבָרִית", דְּהֵינּוּ, לְאַחַר שֶׁהַתִּינוּק קִים מִצְוֹת הַמִּילָה נוֹתְרוֹ לוֹ עוֹד "בְּרִית" מִצְוֹת לְקִים. וּבְאֵמַת הוּא נִכְנָס וּמִתְחַיֵּב בְּעוֹד בְּרִי"ת מִצְוֹת. וּמִכַּאֲן רֵאֵיהָ, שְׁמִצּוֹת הַמִּילָה חֲלָה עַל הַתִּינוּק וְלֹא עַל הָאָב.

וּכְפִי דְבָרֵי ה"חֲמֻדַת יִשְׂרָאֵל": "וְדַע, שֵׁישׁ לְהֵבִיא עוֹד רֵאֵיהָ דְשִׁיטַת הַפּוֹסְקִים, שְׁעֵיקָר מִצְוֹת מִילָה הִיא עַל הַבֶּן (=הַתִּינוּק) – אֲלֵא שֶׁהַתּוֹרָה מְנַתֶּה אֶת הָאָב לְהֵיחֻד הַשְּׁלִיחַ שֶׁל הַבֶּן בְּקִיּוֹם הַמִּצְוָה. וְזֹאת, מִמָּה שֶׁפְּתַבּוּ הָרֵאשׁוֹנִים אֶת הַטַּעַם שֶׁמִּצְוֹת מִילָה נִקְרָאת בְּרִי"ת, כִּי יִשְׁנֶן בְּתוֹרָה תְּרִי"ג מִצְוֹת, שְׁמוּטְלַת עַל הָאָדָם הַחוּבָה לְקִימָן. וְכִשְׁנוֹלֵד הַתִּינוּק, וּמְקִים אֶת מִצְוֹת הַמִּילָה, הָרִי קִים (מִצְוָה) אַחַת, וְעַדִּין נִשְׂאָרוֹ לוֹ לְקִים עוֹד תְּרִי"ב מִצְוֹת, כְּמִנְיֵן בְּרִי"ת. (וְנִשְׂאָרוֹ לָנוּ תְּרִי"ב מִצְוֹת מְלִשׁוֹן רֵיב, כִּיּוֹן שֶׁעֲתָה לְאַחַר הַמִּילָה, יִצְטָרֵף הָאָדָם לְרֵיב וְלִהְלַחַם כְּנִגְדַּת הַיָּצָר, כְּדִי לְקִימָן).

"תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא לְאַלְהֵיו וַיִּכְפַּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (כַּה' יג') (אוֹמְרִים חו"ל: "פִּינְחָס זֶה אֱלֹהֵיו")

בְּזִמְנֵן שְׁמִלְכוּת אֶפְרַיִם מְנַעוּ אֶת בְּרִית הַמִּילָה, עֲמַד אֱלֹהֵיו וְקָנָא קִנְיָה גְדוּלָּה, שְׁנִאָמַר: "וַיֹּאמֶר קָנָא קִנְיָתִי לְה' אֱלֹהֵי צְבָאוֹת, כִּי עָזְבוּ בְרִיתִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וְאוֹתָר אֲנִי לְבַדִּי". אָמַר הַקַּב"ה לְאַלְהֵיו: חִיָּד (=לְשׁוֹן שְׁבוּעָה) שְׂאִין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים בְּרִית הַמִּילָה, עַד שְׂאֲתָה רוּאָה בְּעֵינֶיךָ. כִּיּוֹן שְׂאָמַר הַקַּב"ה לְאַלְהֵיו, שִׁיְהִיָּה נֹכַח בְּכָל בְּרִית וּבְרִית, אָמַר אֱלֹהֵיו לְקַב"ה: אַתָּה יְדַעְתָּ שְׂאֲנִי מְקָנָא לְשִׁמְךָ יִתְבָּרַךְ, הִנֵּה, אִם בְּעַל הַבְּרִית יְהִיָּה בְּעַל עֲבִירוֹת, אֵיךְ אוֹכַל לְסַבּוֹל לְהֵיחֻד שָׁם? מִיָּד הַבְּטִיחוֹ ה' יִתְבָּרַךְ שְׁיִכְפַּר לְבַעַל הַבְּרִית עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו! הַמְשִׁיךְ עוֹד אֱלֹהֵיו, וְאָמַר לְקַב"ה: וְאוֹלֵי יְהִיָּה הַמוֹהֵל בְּעַל עֲבִירָה? מִיָּד הַבְּטִיחוֹ ה' יִתְבָּרַךְ שְׁיִכְפַּר גַּם לוֹ! וְהַמְשִׁיךְ עוֹד אֱלֹהֵיו: וְאוֹלֵי יְהִיָּה בְּקַהֵל עוֹבְרֵי עֲבִירוֹת, אֵיךְ אוֹכַל לְסַבּוֹל זֹאת? וְשׁוֹב הַבְּטִיחוֹ ה' יִתְבָּרַךְ שְׁיִכְפַּר גַּם לְכָל הַקַּהֵל כְּלוֹ. וְעַנְיָן זֶה, שֶׁהַקַּב"ה מְכַפֵּר לְכָל הַקַּהֵל הַמְשִׁתַּתֵּף בְּמִצְוֹת בְּרִית הַמִּילָה, רְמוּז בְּפִסּוּק: "תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא לְאַלְהֵיו וַיִּכְפַּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

"הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם"

לְהֵלֵן סִיפּוֹר מוּפְלָא, שֶׁהוּבָא בְּסִפּוֹר "זְקִינִיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ", שֵׁישׁ בּוֹ כְּדִי לְלַמְדֵנוּ עַד כְּמָה הָיָה נוֹשֵׂא הַדְּאָגָה לְזוֹלַת בְּרֵאשׁ מַעֲנִים שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים. וְכֵן מְסַפֵּר הַגָּאוֹן רַבִּי מִשֵּׁה רוֹזִיין זצ"ל, בְּעַל "נִזְר הַקְּדוֹשִׁים": "בְּעַת שֶׁהֵייתִי הַמְּרָא דְאַתְרָא בְּעִיר כּוּיְדָאן, מְקוֹם מְגוּרֵי שֶׁל "הַחֲזוֹן אִישׁ", נִכְנָס אֵלַי "הַחֲזוֹן אִישׁ", כְּשֶׁהָיָה אֲזִי אַבְרָךְ צְעִיר, שְׂאָף אַחַד (וְגַם אֲנִי) לֹא יָדַע עַל גְּדוּלוֹתוֹ, וְהַחַל לְדַבֵּר אֵתִי בְּדַבְרֵי תוֹרָה. לְאַחַר מִכּוֹן פָּנָה אֵלַי, וְהַצִּיעַ לִי לְלַמּוֹד עִמּוֹ בְּחִבְרוּתָא, אֵךְ בְּתַנְאֵי שְׂאָף אַחַד לֹא יָדַע עַל-כֵּן. הַסְּפַמְתִּי לְתַנְאֵי זֶה, וּמֵאַזִּי לְמַדְנוּ בִּיחַד. וְאֲנִי, הַמְּרָא דְאַתְרָא שֶׁל הָעִיר כּוּיְדָאן, הֵייתִי תַלְמִידוֹ שֶׁל הָאֲבְרָךְ הַגָּאוֹן, שְׁלִימִים נִתְעַלָּה וְהָיָה ל"חֲזוֹן אִישׁ". זֹכֵר אֲנִי שְׁכָל הַקַּהֵלָה תְּמָהוּ עַל-כֵּן, וְשְׂאָלוֹ אוֹתִי, "מָה יֵשׁ לָרֵב עִם הָאֲבְרָךְ הַמוּפְלָא הַזֶּה...?". אֵךְ אֲנִי הֵייתִי מוֹכַרְח לְשִׁתּוֹק.

בְּאַחַת הַפְּעָמִים סִפֵּר לִי הָאֲבְרָךְ ("הַחֲזוֹן אִישׁ") עַל יַעֲקֹב הַפְּחַח, שֶׁהוּא חוּלָה, וְצָרִיכִים אָנוּ לְלַכַּת לְבַקְרוֹ! אֲמַרְתִּי לוֹ, שְׂאֲצַלְנוּ הַמְּרָא דְאַתְרָא אִינוּ נוֹהֵג לְלַכַּת אֶל בְּתֵי הָאֲנָשִׁים כָּלֵל. וּבְעוֹדֵי מְשִׁתָּהּ כִּיֻּצַּד הוּא יוֹדַע מְשִׁלוֹמוֹ שֶׁל אָדָם פְּשוֹט כְּפַחַח, אָמַר לִי: "יִרְאָה כְּבוֹדוֹ, אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל הַפְּחַח מְזַלְזֵלַת בְּבַעֲלָהּ, וּמִתּוֹךְ כֵּן נוֹצֵר מִצָּב שָׁבוּ "שְׁלוֹם הַבֵּית" הַחַל לְהַתְּרוֹפֵף, וְהַעֲנִין מִדְּרָדֵר וּמִסְתַּבֵּף. עַל-כֵּן, בְּהַזְדַּמְנוֹת זֹו שְׁיַעֲקֹב הַפְּחַח חוּלָה, אִם נִלְךְ שְׁנֵינוּ לְבַקְרוֹ, הָרִי כְּתוּצָאָה מְכֻפָּה, מִהַנְּדִירוֹת שֶׁל הַדְּבָר, יוֹצֵר רַעַשׁ גְּדוֹל בְּעִיר מִבִּיקוֹר הָרֵב, וְהָיָה לְאַשְׁתּוֹ שֶׁל הַפְּחַח כְּבוֹד גְּדוֹל, שֶׁהַכֵּל הוּא לְכְבוֹד בְּעַלָּהּ, וְכֵן תִּדְעַ הִיא לְהַעֲרִיךְ אוֹתוֹ כְּרֵאוּי, וְהַשְׁלוֹם בְּבֵית יָשׁוּב עַל כְּנוֹ!". "וְאֲנִי" – סַכֵּם הַגָּאוֹן – "מוֹל הַסֵּבֵר נוֹרָא הוּד שְׁפָזָה, לֹא יְכוּלְתִי לְעַמּוֹד מְנַגֵּד, וְאֲכֹן הִלְכְנוּ יַחְדָּיו אֶל יַעֲקֹב הַפְּחַח. וְכִמוֹ שְׂאָמַר "הַחֲזוֹן אִישׁ" כֵּן הָיָה. כָּל הָעִיר רַעֲשָׁה מִהַבִּיקוֹר שְׁלֵנוּ, וְאַשְׁתּוֹ כְּמוֹכֵן לֹא חִדְלָה לְדַבֵּר וְלְהַתְּפָאֵר בְּפָנֵי כָּלֵם עַל הַבִּיקוֹר הַחֲשׁוֹב שְׁזָכָה בְּעַלָּהּ עַל-יְדֵי רַב הָעִיר". וְסִים הַגָּאוֹן רַבִּי מִשֵּׁה רוֹזִיין זצ"ל: "וּמִנִּי אֲזִי שׁוֹרֵר שְׁלוֹם-בֵּית אֲמִיתִי בְּבֵיתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב הַפְּחַח...".

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּי!

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ, לְמִכָּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילּוֹג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

כְּנִיסַת הַשְּׁבֻעַ: 19:21

יְצִיאַת הַשְּׁבֻעַ: 20:34 ר"ת 21:17

ערש"ק כג' תמוז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבָרֵי יְרֻמִּיה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא (פִּינְחָס) לְאַלְהֵיוֹ". "לְאַלְהֵיוֹ", אוֹתִיּוֹת לְאַלְהֵיוֹ"

אָמְרוּ חוֹ"ל בַּמִּדְרָשׁ (יִלְקוּט פְּרֻשַׁת פִּינְחָס): "אָמַר רִישׁ בֶּן לֵקִישׁ: פִּינְחָס זֶה אֱלֹהֵהוּ. אָמַר לוֹ הַקַּב"ה (לְפִינְחָס): אַתָּה נִתַּת שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵינִי בְּעוֹלָם הַזֶּה (בְּמַעֲשֵׂה זְמַרֵי בֶן סְלוּא) – (לִכְן) לְעַתִּיד לְבוֹא אַתָּה הוּא שְׁעֵתִיד לְתַן שְׁלוֹם בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי, שְׁנַאֲמַר (מְלָאכֵי ג', כג'): 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם ה'...וְהַשִּׁיב לֵב אָבוֹת עַל בְּנֵים'."

בְּעֵינַי זֶה מִבִּיא לָנוּ הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת" דְּבַר פֶּלֶא (בַּחֲקֵי, "אוֹ תְּרַצָּה"). הִנֵּה, עַל הַכְּתוּב: "וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדַמוּנֵי כָּלֹ כְּאֲדַרְתַּ שְׁעַר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עֲשׂוֹ", פֶּרֶשׁ רַש"י, שֶׁהִסִּיבָה שְׁעֵשׂוֹ נִקְרָא כֹּךְ: "לְפִי שֶׁהָיָה נַעֲשֵׂה וְנִגְמַר בְּשְׁעָרוֹ כִּבְּן שָׁנִים הַרְבֵּה". וּפֶרֶשׁ הַרְשֵׁב"ם, שֶׁ"עֲשׂוֹ" הוּא מְלֶשׁוֹן "עֲשׂוּי", כִּי הוּא הָיָה עֲשׂוּי, שֶׁהָיָה בְּעַל שְׁעַר כִּבְּן שָׁנִים הַרְבֵּה. (פֶּרֶשׁוֹ חוֹ"ל, שְׁסִימָנֵי גְּדֻלוֹת תְּלוּיִים בְּשְׁעָרוֹת שְׁבַגּוּף. וְכֹאֲשֶׁר נוֹלַד עֲשׂוֹ "כָּלֹ כְּאֲדַרְתַּ שְׁעַר", הָרִי הוּא עֲשׂוּי וְנִגְמַר). אִם כֹּךְ, יֵשׁ לָנוּ לְשֹׁאֵל: אִם עֲשׂוֹ הִרְשַׁע נוֹלַד עֲשׂוּי, מְדוּעַ לֹא נִקְרָא הוּא בְּשֵׁם "עֲשׂוּי"?

וְתַרְץ הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת" וְאָמַר, שֶׁבַתְחִילָה אֲכֵן נִקְרָא עֲשׂוֹ בַּתּוֹאֵר "עֲשׂוּי". אַךְ, לְאַחַר מִכּוֹן, יַעֲקֹב לָקַח מִמֶּנּוּ אֶת הָאוֹת י, וַצִּרְפָּה לְשִׁמּוֹ, וְזֶהוּ שְׂרָמֵז לָנוּ הַכְּתוּב: "וַיְדוּ (שֶׁל יַעֲקֹב) אוֹחֲזוֹת בְּעֵקֶב עֲשׂוֹ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב". דְּהִינּוּ, יְדוּ שֶׁל יַעֲקֹב אוֹחֲזוֹת בְּעֵקֶב/בְּסוּף שְׁמוֹ שֶׁל עֲשׂוּי – שֶׁהִיא הָאוֹת י – כְּדֵי לְהוֹצִיאָהּ מִשָּׁם. וְלְאַחַר שֶׁהֲצִלִּיחַ יַעֲקֹב אֶבְיָנוּ לְהוֹצִיאָהּ, נִקְרָא שְׁמוֹ שֶׁל "עֲשׂוּי" בְּשֵׁם עֲשׂוֹ.

וְהִרְמֵז כִּאֵן הוּא, שֶׁ"יְדוּ" הֵם אוֹתִיּוֹת יו"ד. וְזֹאת, כְּדֵי לִזְמַר לָךְ, שֶׁיַּעֲקֹב הוֹצִיא אֶת הָאוֹת י מִעֲשׂוֹ, וְעַל-כֵּן "וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב" – הַקַּב"ה קָרָא אֶת שְׁמוֹ יַעֲקֹב, שֶׁהוּא צִירוּף שֶׁל "עֲקֹב" עִם י (עַל שֶׁהוֹצִיאָהּ יַעֲקֹב מִעֲשׂוֹ). שֶׁהָרִי, שְׁמוֹ שֶׁל יַעֲקֹב הָיָה צָרִיף לְהִיּוֹת "עֲקֹב", עַל שֶׁאֲחֻז בְּעֵקֶב עֲשׂוֹ. אֲבָל, מִפְּיֹן שֶׁהוֹצִיא אֶת הָאוֹת י מִעֲשׂוֹ, נִקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב.

וּמוֹסִיף עַל-כֵּךְ הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת" וְאָמַר, בְּשֵׁם סֵפֶר הַ"הַפְּלִיאָה", שֶׁלְעַתִּיד לְבוֹא יוֹצִיא אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא גַם אֶת הָאוֹת ו' מִשְׁמוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, וַיִּשְׂאֵר מִעֲשׂוֹ עֵשׂ (עֵשׂ=נַחַל קָטָן שֶׁלֹּא נִרְאָה לְעֵינַי). וְזֹאת, כְּפִי שְׂרוּמֵז הַכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה נ', ט'): "הֵן כָּלֶם כִּפְגַּד יְבֹלוּ, עֵשׂ יֵאכְלֶם". (וְרוּמֵז הַכְּתוּב בְּתִיבָה "יְבֹלוּ", שֶׁהִיא אוֹתִיּוֹת "בְּלִי ו"). דְּהִינּוּ, עֵשׂוֹ יִשְׂאֵר גַּם לְלֹא הָאוֹת ו'. (ר' מֹשֶׁה יְבִנְיָאֵלִי).

וְאוּלָּם, אֶת אוֹתָהּ הָאוֹת ו' שִׁיוֹצִיא אֱלֹהֵהוּ מִעֲשׂוֹ הוּא יִמְסוֹר לְיַעֲקֹב אֶבְיָנוּ, וְשְׁמוֹ יִהְיֶה מְלֹא – "יַעֲקֹב" – כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (וַיִּקְרָא כו', מִב'): "וְזִכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב". וּפֶרֶשׁ רַש"י, שֶׁבַחְמָשָׁה "יַעֲקֹב" – כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (וַיִּקְרָא כו', מִב'): "וְזִכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב". וּפֶרֶשׁ רַש"י, שֶׁבַחְמָשָׁה מְקוּמוֹת נִכְתָּב יַעֲקֹב מְלֹא, עִם ו', וּבַחֲמָשָׁה מְקוּמוֹת כְּתוּב אֱלֹהֵהוּ חֲסֵר, בְּלִי ו' (=אֱלֹהֵהוּ). וְזֹאת, כְּדֵי לְרַמֵּז לָנוּ, שֶׁיַּעֲקֹב אֶבְיָנוּ לָקַח עֲרַבּוֹן – אֶת הָאוֹת ו' מֵאֱלֹהֵהוּ – עַד שֶׁיְבֹא אֱלֹהֵהוּ וַיִּבְשֵׁר אֶת גְּאוּלַּת בְּנָיו שֶׁל יַעֲקֹב.

הִנֵּה, מְבוֹאֵר מִדְּבָרֵי רַש"י הַקְּדוּשׁ, שֶׁיַּעֲקֹב אֶבְיָנוּ נִטַּל מִשְׁכּוֹן/עֲרַבּוֹן מֵאֱלֹהֵהוּ – אֶת הָאוֹת ו'. וְלִכֵּן נִקְרָא אֱלֹהֵהוּ בַּחֲמָשָׁה מְקוּמוֹת בְּשֵׁם "אֱלֹהֵהוּ", וְאֵילּוּ יַעֲקֹב נִקְרָא בַּחֲמָשָׁה מְקוּמוֹת בְּשֵׁם יַעֲקֹב. כֹּל זֹאת, כְּדֵי לְהַבְטִיחַ שֶׁאֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא יוֹצִיא לְעַתִּיד לְבוֹא אֶת הָאוֹת ו' מִשְׁמוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, וַיִּשְׂאֵר מִעֲשׂוֹ עֵשׂ.

וְזֶהוּ שֶׁאָמַר יַעֲקֹב אֶבְיָנוּ לְעֲשׂוֹ הַרְשַׁע (בְּרֵאשִׁית לֵג', יד'): "יַעֲבֹר נָא אֲדֹנָי לְפָנָי עַבְדּוֹ...עַד אֲשֶׁר אָבִיא אֶל אֲדֹנָי שְׁעִירָה". שָׁכֵן, "אָבִיא אֶל אֲדֹנָי שְׁעִירָה", סוּפֵי תִיבוֹת אֱלֹהֵהוּ, לְרַמֵּז עַל הַמְשָׁכּוֹן שֶׁל הָאוֹת ו' שֶׁנִּטַּל יַעֲקֹב מֵאֱלֹהֵהוּ, כְּדֵי לְהַבְטִיחַ שֶׁאֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא יוֹצִיא לְעַתִּיד לְבוֹא אֶת הָאוֹת ו' מִשְׁמוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ. (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן) וְנִתְתָּה מֵהוֹדֵךְ עָלָיו"

עַל הַכְּתוּב, וַיִּאֲמַר ה' אֶל מֹשֶׁה קַח לָךְ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן...וְנִתְתָּה מֵהוֹדֵךְ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל עַדְתַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מִפֶּרֶשׁ רַש"י: "וְנִתְתָּה מֵהוֹדֵךְ, זֶה קְרוּן פְּנִים (=פְּנִים קוֹרְנוֹת, מֵאִירוֹת). וְלֹא כָּל הוֹדֵךְ...".

וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנֵן זֶה. שְׂכֹן, מְדוּעַ דְקָדֵק הַקִּב"ה לֹמַר לְמֹשֶׁה "וַיִּנְתַּתָּהּ **מִהוֹדֶךָ** עָלָיו", שְׂמִכְפָּאן מִשְׁתַּמֵּעַ שְׂצָרִיךְ הוּא לְתַת רַק **חֶלֶק מִהוֹדוֹ**, וְלֹא אֶת כָּל הוֹדוֹ, כְּפִי שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "מִהוֹדֶךָ' וְלֹא כָּל הוֹדֶךָ?"
וְצָרִיךְ גַּם לְהִבִּין עַל אֵיזֶה **הוֹד** שֶׁל מֹשֶׁה מְדוּבָר כִּאֲנִי?

תְּחִלָּה, נִקְדִּים לְהִבְיָא מָה שֶׁשָּׂנִינוּ בַּגְּמָרָא (שֶׁבֶת פַּח): "דְּרַשׁ רַבִּי סִימְאִי: בְּשַׁעָה שֶׁהִקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל 'נַעֲשֶׂה לְנִשְׁמָע' בָּאוּ שְׂשִׁים רִיבּוּא שֶׁל מְלָאכֵי הַשָּׂרֵת, (ו)לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל קִשְׂרוּ לוֹ שְׁנֵי כְּתָרִים – אֶחָד כְּנֶגֶד 'נַעֲשֶׂה' וְאֶחָד כְּנֶגֶד 'נִשְׁמָע'. וּפְיוֹן שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל (**בַּעֲגָל**) יָרְדוּ מֵאָה וְעֶשְׂרִים רִיבּוּא מְלָאכֵי חֲבֵלָה וּפְרָקוּם, שְׂנַאֲמַר (שְׁמוֹת לֵג, ו): 'וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים מְהֵרָה חוֹרֵב'... אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: וּפְלֵן זָכָה מֹשֶׁה וּנְטָלָן... אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: עֲתִיד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַחְזִירָן לָנוּ, שְׂנַאֲמַר: 'וּפְדוּיֵי ה' יִשְׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל **רֵאשִׁים**'."

בְּעֲנֵן זֶה אוֹמְרִים חו"ל, שְׂכָאֲשֶׁר יָרַד מֹשֶׁה מִן הַהָר, פָּגַשׁ אֶת אוֹתָם **מְלָאכֵי חֲבֵלָה** שֶׁבָּאוּ וּלְקַחוּ מִיִּשְׂרָאֵל אֶת הַעֲדָיִים. מִיָּד גָּעַר וְנָנַף בָּהֶם מֹשֶׁה, וּמִגְעַרְתּוֹ נִבְהִלוּ **מְלָאכֵי חֲבֵלָה**, וּבְרַחוּ מִמֶּנּוּ. אוּלָם, תוֹךְ כְּדֵי מְנוּסָתָם הִפִּילוּ מִיָּדָם אֶת כָּל הַכְּתָרִים/הַעֲדָיִים שֶׁלְקָחוּ מֵעַם יִשְׂרָאֵל. כְּאֲשֶׁר רָאָה מֹשֶׁה כֹּךְ, קִבֵּץ אֶת כָּל הַכְּתָרִים וְחָזַר אֶל הַקִּב"ה. אָמַר לוֹ: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵלֹהֵי הַכְּתָרִים שֶׁקִּבַּצְתִּי – שְׁלֵי הֵם אוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל? אָמַר לוֹ הַקִּב"ה: שְׁלֶךְ הֵם, פְּיוֹן שִׂישׁ לִי דִין, שְׂאֵם בָּאוּ אֲנִישֵׁי חֵיל לְעִיר, וְשָׁבוּ אֶת שְׁלָלָהּ, וּבָא גִיבּוֹר אֶחָד וְהִצִּיל מִיָּדָם אֶת הַשְּׁלָל – הֲרִי הֵם שְׁלוֹ. כְּאֲשֶׁר שָׁמַע מֹשֶׁה כֹּךְ, נָטַל אֶת כָּל הַכְּתָרִים וְהִנִּיחָם בְּרֵאשׁוֹ. וְזֶהוּ שְׁכַתּוּב: "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל...". (וּבְרוּר שֶׁמְדוּבָר בַּכְּתָרִים/עֲדָיִים רוֹחֲנִיִּים וְזָכִים). וּמִזֶּה קָרָן עוֹר פָּנָיו שֶׁל מֹשֶׁה, עַד שֶׁהִיָּה צָרִיךְ לְשִׁים עֲלֵיהֶם מִסּוּהָ, כְּפִי שְׁכַתּוּב: "וַיִּרְא אַהֲרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרָן עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁתֵּי אֱלֹהֵי... וַיִּכַּל מֹשֶׁה מְדַבֵּר אֹתָם וַיִּתֵּן עַל פָּנָיו מִסּוּהָ."

וְהִנֵּה, כְּאֲשֶׁר אָמַר הַקִּב"ה לְמֹשֶׁה, שְׁלֹא הוּא יִכְנִים אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַרְצָה, אֲלֵא יְהוֹשֻׁעַ, מִיָּד הִתְפַּלֵּל מֹשֶׁה רְבוּנוּ: "יִפְקֹד ה' אֱלֹהֵי הַרְוּחַת לְכָל בֶּשֶׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה...". וּפָרַשׁ רַש"י: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי וַיְדוּעַ לְפָנָיִךְ, (ש)דְעַתּוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד (מִיִּשְׂרָאֵל)... אֵינֶן דוֹמִין זֶה לְזֶה. (עַל-כֵּן) מִנֵּה עֲלֵיהֶם מְנַהֵג, שִׁיָּהָא סוּבַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי דְעַתּוֹ."

וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנֵן זֶה. שְׂכֹן, אִיךְ יוּכַל מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל לְהִבִּין וּלְסַבּוֹל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁשׁ מֵאוֹת רְבוּא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? וּמְצִינוּ עַל-כֵּךְ רַעֲיוֹן נִשְׁגָּב שֶׁל הַרְה"ק רַבִּי חַיִּים מְקוּסוּב זצ"ל זִיע"א, בְּסִפְרוֹ "תוֹרַת חַיִּים", שֶׁם הוּא מְבַאֵר, שְׂמָה שְׂזָכָה מֹשֶׁה רְבוּנוּ לְהַשִּׁיג כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפִי דְעַתּוֹ, הוּא מַחְמַת שֶׁקִּבַּל מֵהֵם אֶת הָאוֹרוֹת, הֵם הַכְּתָרִים/הַעֲדָיִים שֶׁהָיוּ בְּתַחֲלִילָה עַל רֵאשִׁים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאֶבְדוּ לָהֶם **בַּחֲטָא הָעֲגָל**.

וּמַעַתָּה יֵשׁ לֹמַר, כִּיּוֹן שֶׁמֹּשֶׁה רְבוּנוּ הִתְפַּלֵּל לְפָנָיִךְ הַקִּב"ה, שִׁישִׁים וַיִּמְנֶה מְנַהֵג שִׁיָּהָא סוּבַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפִי דְעַתּוֹ, הִנֵּה עַל-כֵּן צִוָּה אוֹתוֹ הַקִּב"ה "וַיִּנְתַּתָּהּ **מִהוֹדֶךָ** עָלָיו", וּפָרַשׁ רַש"י: "זֶה קְרוּן פָּנִים". כְּלוּמַר, שְׂגָם יְהוֹשֻׁעַ יִזְכֶּה לְקְרוּן עוֹר פָּנִים מֵאוֹתָם הַכְּתָרִים/הַעֲדָיִים שֶׁנְטָלוּ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל **בְּעוֹן חֲטָא הָעֲגָל**, כְּדֵי שְׂגָם יְהוֹשֻׁעַ יִזְכֶּה לְהַשִּׁיג וּלְסַבּוֹל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפִי דְעַתּוֹ. אֵלֹהֵי תוֹכָן דְּבָרָיו הַמְתוֹקִים שֶׁל הַ"תוֹרַת חַיִּים".

"הוּא דִתָּן וְאַבִּירָם קְרוּאֵי הָעֵדָה, אֲשֶׁר הִצּוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן בְּעֵדַת קִרְח"

יְדוּעַ, כִּי הַרְבֵּה צְדִיקִים צִיוּ לְתַלְמִידֵיהֶם בְּאֻזְהָרָה חֲמוּרָה, לְכָל יְעִיזוּ בְּשׁוּם אוֹפֵן לְהַתְעַרֵּב בְּמַחְלוּקַת, אֲלֵא יְבָרְחוּ מִמֶּנָּה כְּמִטְחֵי קֶשֶׁת. אִף הַרְה"ק, בְּעַל הַ"אֲמָרֵי נַעַם" מְזִידִיקוּב זִיע"א, הִזְהִיר כֹּךְ אֶת כָּל תַּלְמִידָיו, וְהַמְשִׁיל עַל-כֵּךְ מְשָׁל: הָאֲרִיָּה, מְלֶךְ הַחַיּוֹת, חָלָה פַּעַם בְּמַחְלָה, שְׂגוּפוֹ הַסְרִיחַ בְּרִיחַ רַע. הֵלֶךְ הָאֲרִיָּה אֶל הַדָּב וּשְׂאָלוֹ: "הָאֵם מְרִיחִים מִמֶּנִּי רִיחַ רַע?". פִּתַּח הַדָּב וְעָנָה לוֹ: "אֵם כָּל הָאֲמַת, אֲדוּנֵי הַמְּלָךְ, מָה אוֹמַר וּמָה אֲדַבֵּר, לְצַעֲרֵנוּ אֲכֵן נוֹדֵף מִמֶּךָ רִיחַ רַע". מִיָּד צִוָּה הָאֲרִיָּה לְקְרוּעַ אֶת הַדָּב, עַל שֶׁמְעוּז לְדַבֵּר כֹּךְ אֶל הַמְּלָךְ. הַמְשִׁיךְ הָאֲרִיָּה וּשְׂאָל אֶת הַגְּדִי, אֵם יֵשׁ מִמֶּנּוּ רִיחַ רַע? כְּרֵאוֹת הַגְּדִי אֶת מִשְׁפֵּט הַדָּב, שֶׁקָר, וְאָמַר שְׂאִין זֶה נִכּוֹן כְּלָל, וְאִין הוּא מְסָרִית. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׂרִיחוֹ הוּא כְּרִיחַ הַשְּׂדֵה לְשִׁבְחָה. כְּשִׁמוּעַ הָאֲרִיָּה אֶת תְּשׁוּבָתוֹ, מִיָּד שָׁסַע אוֹתוֹ כְּשָׁסַע הַגְּדִי, עַל שֶׁהוּא חוֹנֵף לוֹ בְּדַבְרֵי כְּזָב. הַמְשִׁיךְ הָאֲרִיָּה וְהֵלֶךְ לְשִׂאוֹל אֶת הַשׁוּעַל אֶת שְׂאֵלָתוֹ. אִף הַשׁוּעַל, בְּפִקְחוּתוֹ, הִשְׁתַּמֵּט מִלְעֲנוֹת, אֲלֵא הִשִּׁיב לְאֲרִיָּה: "סִלַּח לִי אֲדוּנֵי הַמְּלָךְ, כִּי חוֹלָה אֲנִי בְּחוּלֵי הַצִּיּוֹן, וְנִחְרִי סְתוּמִים, וְאֵינִי יוֹכֵל לְהַרְיֵחַ וּלְהַרְגִישׁ בְּכִלּוּם...". וּבְכֹךְ סִים הַרְה"ק בְּעַל "אֲמָרֵי נַעַם" זִיע"א, וְאָמַר לְחִסְדֵּיו: בְּזִמְנִים אֵלֹהֵי צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְסַבּוֹל מִחוּלֵי הַצִּיּוֹן, וְלֹא לְהַרְיֵחַ כְּלוּם, כִּי חָס וְשָׁלוּם מְלַהֲתַעֲרַב בְּמַחְלוּקַת, רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

שֶׁבֶת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילוּג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה רַח"ה) (תהילים קלו' טז)

כְּנִיסַת הַשְּׁבֹט: 19:21

יְצִיאַת הַשְּׁבֹט: 20:34 ר"ת 21:17

ערש"ק כג' תמוז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרַמְיָה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיַּפְלֵל וַתַּעֲצֵר הַמַּגְפָּה וַתַּחֲשֹׁב לוֹ לְצַדִּיקָה... " (תהילים קו', ל')

ה'דגל מחנה אפרים" אומר, שהקב"ה מנהיג את העולם הזה על-ידי צרופי אותיות התורה הקדושה, וכשאותיות אלה יורדות למטה, לעולם הזה, הן מצטרפות לפי מדרגת המקבלים. ומאחר שמאתו יתברך לא תצאנה הרעות, כמו שכתוב (איכה ג', לח'): "מפי עליון לא תצא הרעות...". כל ההשפעות שמשפיע ה' יתברך משמים הן חסד ורחמים – אלא שבירידתן למטה, הן מתהפכות לפי מדרגת המקבלים: אם המקבלים הם עובדי ה' יתברך, אז הצרופים נשארים כפי שהיו למעלה, קרי חסד ורחמים. אבל אם הם וחלילה אין המקבלים ראויים לקבל את השפע היורד, מחמת רוע מעשיהם, כי אז מקבלות האותיות צרוף אחר, והחסד הופך לדין, הענג נהפך חס וחלילה לנגע (אותן האותיות), השפע נהפך לפשע, רצה נהפך לצרה וכו'.

אבל כשאדם חוזר בתשובה ומתפלל אל ה' יתברך, או הולך לתלמיד חכם כדי שיתן תיקון לנשמתו ויתפלל עבורו, קרי הוא מחזיר את צרופי האותיות כפי שהיו למעלה, לחסד ולרחמים, וכך מבטל הוא את הדין. וזהו שנאמר "ואיש חכם יכפרנה" – דהינו, אותו חכם וצדיק, על-ידי התיקון שנותן לאדם הוא מכפר עליו, ועל-ידי כך מבטל מעליו את הגזירה.

על-פי זה יאיר לנו להבין, מדוע זכה פינחס לכהונה, כמו שאמרו חז"ל (ובחים כג'): "לא נתפחן פינחס, עד שהרגו לזמרי". שהרי, פינחס הפך את מידת הדין לחסד ורחמים, כשהרג את זמרי. ומאחר וידוע, שהפחן הוא איש חסד, כמוכא בזהר הקדוש (תלק א', רנו) על הכתוב: "וללוי אמר תמיה ואוריך לאיש חסידך", על-כן ראוי פינחס לכהונה – על שעורר את הרחמים על ישראל. וזהו שכתוב: "וירא פינחס... ויקח רמה בידו", "רמה" אותיות "רחם", שעורר רחמים על ישראל, והתבטל הרוע. ועל-כך נאמר: "ברגו רחם תזכר, ברגו אהבה תזכר".

(ולכן כתוב במדבר יח', יד'): "וילאמר ה' אל אהרן (הכהן)... כל חרם בישראל לך יהיה". "חרם" אותיות "רחם" – מכאן, שהקב"ה נתן לפהגים את הכח להפוך את ה"חרם" ל"רחם").

לפי זה יתבאר היטב מה שכתוב: "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם". דהינו, פינחס שנה את צרוף האותיות "קנאה" ל"נאקה", שהוא לשון תפילה, כמו שכתוב (שמות ו', ה'): "וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבדים אתם ואזכר את בריתי". ועל-ידי שהפך פינחס "קנאה" ל"נאקה", בכו ישראל ("והמה בכים") ונאנחו על חילול ה' הנורא של ראש שבט בישראל (זמרי בן סלוא, שחטא עם המדינית). ואכן, עלתה נאקתם השמימה, ונהפך הדין לרחמים.

על-פי זה יבואר גם הכתוב בתהילים (קו', ל'): "ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה ותחשב לו לצדקה לדר ודר עד עולם". דהינו, כמו שהצדקה מצילה ממות ("וצדקה תציל ממות" (משלי י', ב)) – כך, במעשהו, כאשר עצר פינחס את המגיפה, ובטל את המות – נחשב לו הדבר בבחינת צדקה, כמו שאומר הכתוב: "ותעצר המגפה ותחשב לו לצדקה".

והביא על-כך ה'תפארת שלמה" רמז נפלא בפרשת "שקלים", על הכתוב: "זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל", ואמר, שהנה, "מחצית" הם אותיות המלה "חי" והמלה "מת", כאשר האות צ' מפרידה ביניהן. והרמז הוא, שעל-ידי הצדקה, הנרמזת באות צ', מתהפך הדין לרחמים, ומכריע את הכף לצד ה"חי", ולא לצד ה"מת", חלילה. וזהו שכתוב: "השיב את חמתי" – "חמתי" אותיות "חי" ואותיות "מת". כלומר, בתחילה האותיות "חי" היו מרוחקות זו מזו, והאותיות "מת" קרובות זו לזו, מחמת הגזירה על מעשה זמרי. אולם, פינחס השיב את "חמתי" – קרב את האותיות "חי", ורחק את האותיות "מת", על-ידי תפילה ("ויעמד פינחס ויפלל"). ומעשה זה נחשב לו לצדקה. שכן, בכך שהוא הכריע לצד החיים, הושבה החמה ונעצרה המגיפה בישראל, וזכו הם לחיים. וזהו שכתוב: "ותחשב לו לצדקה". דהינו, כשם שהצדקה מהפכת מות לחיים, כך מעשה פינחס גרם

להפוך את הגזרה של **"מת"** ל**"חי"**. ויש לומר, שעל-כך נאמר (ישעיה מד, כב): **"מחיתי כעב פשעך וכענן חטאותיך שובה אלי כי גאלתיך"**. **"מחיתי"** – שקרב את האותיות **"חי"**, והרחיק את האותיות **"מת"**, ובכך **"ויכפר על בני ישראל"**. (על פי **"אורה של תורה"** להרה"ק פינחס פרידמן) **"וסכה תהיה לצל יומם מחרב ולמחסה ולמסתור מזרם וממטר"**

על דברי הנביא ישעיה (ד, ו): **"וסכה תהיה לצל יומם מחרב ולמחסה ולמסתור מזרם וממטר"**, אומר ה"מנחת יצחק", שהסכה מסמלת את עשית וקיום תרי"ג המצות. שהרי, כל היושב בסכה – כיושב תחת כנפי השכינה, כמו שאומר הזוהר הקדוש (קג, ב): **"בשעה שהאדם יושב בסכה, שהיא צלא דמהימנותא"** (=צל האמונה), השכינה פורסת את כנפיה עליו". (וברור הוא, ששיבה במחיצת השכינה אפשרית רק על-ידי קיום תרי"ג המצות). והנה, כידוע, קבלנו מאבינו שבשמים **רמ"ח** (=248) מצות **"עשה"**, ו**שס"ה** (=365) מצות **"לא תעשה"** – וביחד תרי"ג (=613) מצות, שעליהן אמרה התורה, שאין להוסיף או לגרוע מהן, כמו שכתוב (דברים ד' ב): **"לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם, ולא תגרעו ממנו, לשמר את מצות ה' אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם"**. (ועל-כך רמז הכתוב (בראשית כז, מ): **"והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך"**. שהנה, אף כשמוסיפים עוד מצוה אחת לתרי"ג (=613) המצות, ומקבלים **תרי"ד** (=614) מצות, נחשב הדבר לפריקת על. ועל-כך רמז הכתוב **"כאשר תריד"** – כאשר אתה מוסיף עוד מצוה, ומתקבל **"תריד"** מצות, הרי זה כאילו **"ופרקת עלו"** (של הקב"ה) מעל צוארך". ועל-כך מזהיר אותנו הנביא, **"וסכה תהיה לצל יומם מחרב ולמחסה ולמסתור"**. דהינו, צריך לשמור את כל תרי"ג (=613) המצות בשלימות, (שעל-כך כאמור רומזת הסכה), ואסור להוסיף או לגרוע מהם. שכן, הם ה"צל" (=השמירה)... מחרב, ולמחסה ולמסתור **"מהיצר הרע"**, המחפש להפיל אותנו ברשתו. ולכן, אם מחסירים מצוה אחת **רמ"ח** (=248) מצות **"עשה"**, מקבלים **"זרם"** (=247) מצות. ואם מוסיפים מצוה אחת **לרמ"ח** המצות, מקבלים **"מטר"** (=249) מצות.

וזהו שרמזו הנביא, **"וסכה תהיה לצל" (=השמירה)... מזרם וממטר"**. כלומר, הקפדה על שמירת כל תרי"ג המצות – לא להוסיף ולא לגרוע – היא השמירה מ**"המים הזדונים"** (=מזרם וממטר) של העולם הזה. והנה, זמרי רצה לזכות ולבטל את מצות **"עשה"** של **"קדשים"** תהיו (=דהינו "היו פרושים מן העריות", רש"י), ולעשות **רמ"ח** (=248) המצות, רמ"ז (=247) מצות. (ענין זה רמזו גם בשמו. שכן, **"זמרי"** הוא לשון בריתה, כמו שאנו אומרים לפני קריאת תהילים **"לזמר עריצים ולהכרית הקוצים"**). ואולם, פינחס, שידע כל זאת, לקח בידו **"רמח"**, לרמוז על **רמ"ח** (=248) מצות **"עשה"**, ודקר בו את זמרי, כמו שכתוב: **"וירא פינחס בן אלעזר... ויקח רמח בידו... וידקר את שניהם את איש ישראל ואת האשה"**. וזאת, כדי להחזיר את **רמ"ח** מצות **"עשה"** לשלימותן.

ועל-כך קבל פינחס שכר מהקב"ה, את ה**"שלוש"**, כפי שכתוב: **"לכן אמר הנני נתן לך את בריתי שלום"**. דהינו, אתה חרפת נפשך, כדי להחזיר את השלימות לרמ"ח מצות **"עשה"**, לכן, מידה כנגד מידה, שכרך יהיה **שלוש**. (ראוי להוסיף כאן מה שאמרו חז"ל (הרבי מלובלין), שבשעת המעשה היה פינחס קורא **"קריאת שמע"**, שיש בה **רמח** (=248) תיבות (=מלים). וזאת, כדי לתקן את הפגם של זמרי, שכאמור בטל אחת מ-רמח (=248) מצות ה"עשה". ויש לומר, שכיון שמעשה זמרי היה פריקת על שמים, קרא פינחס **"קריאת שמע"**, שהיא קבלת על מלכות שמים – כדי לתקן את מעשה זמרי. (על פי **"אורה של תורה"** להרה"ק פינחס פרידמן) **"ובעשור לחדש השביעי הזה מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם"**

פעם אחת, בערב יום הכיפורים, כאשר עמד ה"שרף", רבי אורי מסטרליסק זיע"א, להתפלל תפילת מנחה, היה תלמידו יהודה צבי (הרה"ק מסטרטין) הולך בבית המדרש בהתלהבות עצומה. פתאום הרגיש הוא צורך עז לשאוף טבק. וחפש וחפש טבק, ולא מצא, ומיד הרגיש בחסרון התלהבותו. ראה זאת אחד החסידים החשובים, ר' אברהם שמחה מגאליגי זצ"ל, ומיד הביא לו טבק, והשיב את נפשו. רבי יהודה צבי הכיר לו טובה על-כך, ואמר לו: **"בעבור שהשבת לי את רוחי, אראה לך דבר נפלא"**. והעביר מטפחת על עיניו של ר' אברהם שמחה. באותו רגע נגלה לעיניו של ר' אברהם שמחה, עמוד אש ענקי הבוער עד לב השמים, ליד עמוד התפילה באותו מקום שהתפלל ה"שרף". ועוד הבחין הוא שכל בית המדרש היה מלא בנשמות של נפטרים. כשראה זאת מיד נפל והתעלף מפחד. כשחזרה אליו רוחו, מיד העביר רבי יהודה צבי את המטפחת על עיניו, והנה כבר לא ראה דבר.

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

בס"ד "לְמוֹלִיָּה עֲמוּ בַמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילוּג 8)

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טו')

פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח

רַעֲשׂ"ק כַּג' תַּמוּז תַּשַּׁע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

רַעֲשׂ"ק כַּג' תַּמוּז תַּשַּׁע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרַמְיָה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"לְכֵן אָמַר: הֲנִנִּי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (כה' יב')

עַל הַפְּתוּב "לְכֵן אָמַר: הֲנִנִּי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", אֹמֵר רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל: וְאַעֲשֶׂה אוֹתוֹ (=אֶת פִּינְחָס) מְלֶאֶךְ קָיִם, שִׁיחִיָּה לְעוֹלָם, (כְּדִי) לְבָשֵׁר עַל הַגְּאוּלָּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים.

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין, אִיךְ נִלְמַד הַדְּבָר שֶׁפִּינְחָס יְחִיָּה לְעוֹלָם וְלֹא יָמוּת, מֵהַפְּסוּק "הֲנִנִּי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם"? רַבְּנוּ בַחַיִּי מְבִיא בְּאוֹר עַל שְׂאֵלָה זוֹ בְּדֶרֶךְ רַמְזוֹ, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה: "שְׁמַעְתִּי שֶׁהַמְּלָה (=שְׁלוֹם) (הִיא) נוֹטְרִיקוֹן 'שְׁלֵא לָמוּת' – וְזֶה מְחֻזָּק (אֶת) קְבֻלַּת רו"ל (=חו"ל) כִּי פִינְחָס זֶה אֱלִיהוֹ".

וְאֵילוּ הַגְּה"ק מֵהַר"א אֶסְאֵד וְצ"ל, בְּסִפְרוֹ "יְהוּדָה יַעֲלֶה", אֹמֵר: הִנֵּה, יְדוּעַ מְחֻז"ל שֶׁהָאָדָם מוֹרָב מֵאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם וְעֶפֶר. וְכֵן יְדוּעַ, שֶׁהַמִּיתָה בָּאָה עַל הָאָדָם מִפְּאַת (=בְּגִלָּל) הַתְּגַבְרוּת הַיְסוּדוֹת זֶה עַל זֶה, כְּגוֹן: הָאֵשׁ הַמְתַּגְּבֶרֶת עַל הַמַּיִם, אוֹ הַמַּיִם הַמְתַּגְּבְּרִים עַל הָאֵשׁ, וְכוּ'. וְהִנֵּה, אֱלִיהוֹ הַנְּבִיא זָכָה לְחַיּוּת לְעוֹלָם, מִפִּיּוֹן שְׂאֲרֵבֶעַת יְסוּדוֹתָיו הַתְּמוּזְגוֹ בְּמִיּוּזְג שְׁלֵם וּבְשְׁלוֹם, בְּלִי שׁוּם הַתְּגַבְרוּת שֶׁל יְסוּד אֶחָד עַל מִשְׁנֵהוּ, וְלִכֵּן מִמִּילָא לֹא חָל עָלָיו הַמּוֹת. וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר הַקַּב"ה: "הֲנִנִּי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" – אַרְבַּעַת יְסוּדוֹתָיו יְחִיו בְּשְׁלוֹם זֶה עִם זֶה, בְּלִי שׁוּם הַתְּגַבְרוּת הָאֶחָד עַל הַשֵּׁנִי, וּמִמִּילָא לֹא יָמוּת, וְיְחִיָּה לְנֶצַח.

וְכֵן נֹאמֵר עַל פִּינְחָס (מֵלֶאכִי ב', ה'): "בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם" – כְּלוּמָר, בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ, לְתַת לּוֹ חַיִּים נְצִחִיִּים, עַל-יְדֵי שְׁנַתְתִּי לּוֹ אֶת הַשְּׁלוֹם בְּאַרְבַּעַת יְסוּדוֹתָיו – אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם וְעֶפֶר – כְּדִי שְׁלֵא יִתְגַּבְּרוּ יְסוּדוֹתָיו הָאֶחָד עַל הַשֵּׁנִי – וְכֵךְ יְחִיָּה לְעוֹלָם. וְכָל זֹאת, רַק כְּדִי לְבָשֵׁר לָנוּ עַל הַגְּאוּלָּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן. (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן) וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמְּכָה...זְמַרֵי בֶן סְלוּא...וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמְּכָה...כְּזַבִּי בַת צוּר" (כה' יד-טו')

עַל פְּסוּק זֶה אֹמְרִים הַמְּפָרְשִׁים: הָרִי יֵשׁ כָּאֵן פְּלִיאָה גְּדוּלָּה: מְדוּעַ בְּסוּף הַפְּרֻשָּׁה הַקּוּדְמָת, פְּרֻשֵׁת "בְּלֶק", כְּשֶׁמְסוּפֵר עַל הַעֲזוֹן הַחֲמוּר שֶׁל זְמַרֵי עִם הַמְּדִינִית, הַעֲלִימָה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אֶת שְׁמֵם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְהִנֵּה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא, וַיִּקְרַב אֶל אַחֲיוֹ אֶת הַמְּדִינִית...?" וְאֵילוּ כָּאֵן, דּוֹקָא אַחֲרֵי שְׁכָבָר נִהְרָגוּ שְׁנֵיהֶם (=הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה) עַל-יְדֵי פִינְחָס, רַק אֲזַ נִזְכְּרָה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְגַלוֹת לָנוּ אֶת שְׁמוֹתֵיהֶם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמְּכָה...זְמַרֵי בֶן סְלוּא...וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמְּכָה...כְּזַבִּי בַת צוּר".

בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ "עֲרַבֵי נַחַל", מוֹסְבֵר עַל-כֵּךְ בְּאוֹר נִפְלָא, עַל-פִּי דְבַרֵי חו"ל בְּעַנְיַן "חִיבוּט הַקְּבָר": הִנֵּה, אֹמֵר הַ"עֲרַבֵי נַחַל", לְאַחַר מִיתָתוֹ שֶׁל כָּל אָדָם, בָּא הַמְּלָאךְ הַמְּמוּנָה אֶל הַקְּבָר, וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ שֵׁם מָה שְׁמוֹ. אִם אוֹתוֹ אָדָם הָיָה רָשָׁע בְּחַיָּיו, אֵינּוּ הוּא זוֹכֵר אֶת שְׁמוֹ, וְאֲזַ מְכָהוּ אוֹתוֹ הַמְּלָאךְ, וְחוֹבְטוֹ. וְזֶהוּ מָה שְׁקוֹרָאִים חו"ל "חִיבוּט הַקְּבָר". וְאִם כֵּךְ, צָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין עַנְיַן זֶה, מְדוּעַ הַרָשָׁע שׁוֹכַח פְּתָאוּם אֶת שְׁמוֹ?

וּמִבְּאֵר זֹאת הַ"עֲרַבֵי נַחַל", עַל-פִּי הַפְּסוּק בְּסִפְרֵי בְּרֵאשִׁית (ב', יט'): "וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לּוֹ הָאָדָם, נֶפֶשׁ חַיָּה – הוּא שְׁמוֹ". אֹמֵר הַ"עֲרַבֵי נַחַל": צָרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, כִּי שֵׁם הָאָדָם הוּא שְׁרֵשׁ הַחַיִּים שְׁלוֹ, וְאוֹתִיוֹת שְׁמוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן צִינּוּרוֹת, אֲשֶׁר מֵהֵן יוֹרֵד שְׁפַע הַחַיִּים לְאָדָם, וְהוּא, הָאָדָם, מְקַבֵּל אֶת חַיּוּתוֹ מֵאוֹתִיוֹת שְׁמוֹ. וְזֹאת כְּוִנַּת הַפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב', יט'): "נֶפֶשׁ חַיָּה (=כָּל חַיּוּתוֹ שֶׁל הָאָדָם), הוּא שְׁמוֹ" (=הוּא מְקַבֵּל מִשְׁמוֹ).

וּמוֹסִיף וְאֹמֵר הַ"עֲרַבֵי נַחַל": כְּשֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְהַמְּצוֹת, הוּא מְגַדִּיל אֶת חַיּוּתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְלִכֵּן אוֹתָם צִינּוּרוֹת שֶׁל שְׁמוֹ מוֹרִידִים לְאָדָם יוֹתֵר שְׁפַע חַיִּים, וּמוֹסִיפִים כַּח כֵּךְ הַסּוֹבֵב אוֹתוֹ. אֲבָל, אִם חָס וְחָלִילָה הָאָדָם לֹא הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, וְעוֹשֶׂה לְהִיפֹךְ – אֲזַ כְּכָל שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה רָשָׁע יוֹתֵר, וּמוֹסִיף עוֹד עַל חֲטָאָיו, הוּא מְאַבֵּד אֶת שְׁפַע הַחַיִּים שֶׁל צִינּוּרוֹת שְׁמוֹ, וְלִכְסוּף מְאַבֵּד הוּא גַם אֶת הָאוֹתִיוֹת עֲצֻמָּן. וּבְסוּפוֹ שֶׁל דְּבַר, בְּעַל כּוֹרְחוֹ, הוּא מַתְּ וְנִאָבֵד מִן הָעוֹלָם, כִּיּוֹן שֶׁנִּפְסְקוּ/נִכְרְתוּ צִינּוּרוֹת שְׁמוֹ, אֲשֶׁר מֵהֵם יֵרֵד לּוֹ שְׁפַע הַחַיִּים.

וְלִכֵּן אוֹתוֹ רָשָׁע בְּקְבָר אֵינּוּ זוֹכֵר אֶת שְׁמוֹ, שְׁכֵן, מְחַמֵּת (=בְּגִלָּל) רָשָׁעוֹתוֹ, אֵבֵד הוּא אֶת אוֹתִיוֹת שְׁמוֹ – וְלִכֵּן חוֹבֵט

והנה, ידוע, שבזמן שבית המקדש היה קיים, היו הסנהדרין (=בית הדין באותה תקופה) **ממיתים** בארבע מיתות בית דין, הכתובות בתורה (סקילה, שריפה, הרג, חנק). ועל-ידי כך, שאותו חוטא **מת** כדת וכדין, על-פי הפתוב בתורה הקדושה, זוכה הוא לכפרה על **עונותיו**, ועל-ידי כך, זוכה הוא בנוסף, שחוזרים אליו אותיות שמו, שאבד בגלל רשעותו. וכך היה עם זמרי בן סלוא, אשר חטא עם המדינית – שעל-ידי שנהרג על-ידי פינחס, התקדש שם שמים, והיה לו תיקון.

ומעתה מובן היטב, מדוע בתחילה, בעת המעשה של העבירה (בסוף פרשת "בלק"), לא הוזכר כלל שמו של זמרי בן סלוא – כי על-ידי גדל **החטא** שעשה – אבד על-ידי **רשעותו** את אותיות שמו. אך לאחר שבא פינחס, וקנא קנאת ה' צבאות, ועמד והרג את זמרי כדת וכדין, על-פי התורה הקדושה (סנהדרין פא): ש"הבועל ארמית (=אשה נכריה) – קנאים פוגעים בו". או אז חזרו אותיות שמו של זמרי למקומן, ורק אז הזכירה התורה את שמו, ככתוב: "וישם איש ישראל המכה... זמרי בן סלוא". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רעה"

מסופר על ה"חפץ חיים" זצ"ל, שפעם נגש אליו תלמיד שאובחנה אצלו מחלה, שאימה על חייו, כדי לבקש ממנו ברכה. הוא ספר ל"חפץ חיים", שהרופאים כבר נואשו ממנו, ואמרו לו ולמשפחתו שהם אינם יודעים מזור למחלתו. ה"חפץ חיים" הקשיב לתלמיד הצעיר, ואמר לו, שיתן לו עצה למחלתו, בתנאי שלעולם לא יספר על-כך לאיש. כמובן שהתלמיד הסכים מיד.

ה"חפץ חיים" הורה לו ללכת לתלמיד חכם מסוים המתגורר בעירה קטנה, והוא יתן לו ברכה, ואכן כך עשה התלמיד. הוא מיד פנה לאותו תלמיד חכם, ותוך תקופה קצרה ובאפן לא יאומן הוא החלים ממחלתו. הוא המשיך בלימודיו בשיבה, ובסופו של דבר עקר מראדין, הקים משפחה, וכפי שהודרך, מעולם לא ספר לאיש אודות מאורעות אלה.

אחרי למעלה מעשרים שנה, חלתה גיסתו של אותו תלמיד במחלה מסתורית, לא עלינו. עד מהרה התברר לו שהיא סובלת מאותה מחלה שהוא סבל בעבר, אך מיד הוא נזכר בהבטחתו לחפץ חיים שלא לספר לאיש על דרך רפואתו, ולכן לא אמר דבר לאיש.

אולם, אשתו, שזכרה שפעם דבר על מחלה מסתורית שסבל ממנה בעבר והחלים ממנה, נסתה לדובבו. אך בכל פעם שדברה על-כך הוא התחמק וסרב לדבר. ככל שנסה לערפל את דבריו, לחצה עליו אשתו שידבר, בתקווה שסודו יעזור להציל את חיי אחותה. וכך המשיכו אשתו וגם גיסתו, והפצירו בו מידי יום שיגלה להם את אשר קרה לו ואיך נרפא, אך הוא עמד בשלו והסביר להם שזהו סוד שנבצר ממנו לגלות.

לבסוף נחלשה התנגדותו, והוא חשב באופן הגיוני, שאחרי כל-כך הרבה שנים שהוא כבר מלא אחר אזהרתו של ה"חפץ חיים" יכול הוא לגלות את סודו. ואכן ספר הוא לאשתו את אשר קרה לו, על הופעתו לפני רבו ועל עצת הצדיק ללכת אל תלמיד חכם מסוים בעירה קטנה הרחוקה מראדין. אשתו וגיסתו נתמלאו תקווה, אולי תהא זו הצלתו. אולם, זמן קצר לאחר-מכן החל פתאום להרגיש רע. הוא נבהל מאד, ואמר לאשתו שעליו לנסוע מיד אל ה"חפץ חיים".

הוא עשה את הדרך הארוכה בחזרה לראדין, אל ה"חפץ חיים", שהיה אז זקן וחלש. ה"חפץ חיים" זכר את פגישתם הישנה והקשיב בשקט לסיפורו של האיש. ואז ענה לו ה"חפץ חיים" בשקט ולאט: "הלואי ויכולתי לעזור לך, אך מה אוכל לעשות? כשהיתה לך המחלה לראשונה, הייתי צעיר וצמתי ארבעים יום עבורך כדי שתתרפא. היום כבר אני זקן מידי, ואינני יכול לצום כמו אז".

יהודים יקרים, שימו לב. לא רק שה"חפץ חיים" צם ארבעים יום לרפואתו של אותו התלמיד, אלא העמיד את הדברים בצורה כזאת שיראה כאילו הודות לברכתו של תלמיד חכם אחר נתרפא אותו התלמיד... אלו מנהיגיו של עם ישראל, אשרי העם שפכה לו... (מתוך "לקח טוב")

בס"ד "לְמוֹלִיךְ עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ, לְמִכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" (רַחֲמִים בְּדִילּוֹג 8)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: פִּינְחָס (פִּינְחָס גִּימְטְרִיָּה ר"ח) (תהילים קלו' טז)

יְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 20:34 ר"ת 21:17

ערש"ק כג' תמוז תשע"ח (6.7.18) bnei-zion.com

(הזמנים לפי העיר חיפה)

(לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

הַפְּטָרָה: "דְּבָרֵי יְרֵמְיָה" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן... (כה' יא)"

מַעִיר כָּאֵן רש"י, על-פי חז"ל: לְפִי שֶׁהָיוּ הַשְּׁבֻטִים מְבֻזִים אוֹתוֹ (=לְוַעֲגִים לְפִינְחָס): הֲרֵאִיתֶם בֶּן פּוּטֵי זֶה (בֶּן בְּתוֹ שֶׁל פּוּטֵי־אֵל, וּפּוּטֵי־אֵל זֶה יִתְרוֹ, חֲתָן מִשָּׁה), שְׁפִטָּם אָבִי אִמּוֹ עֲגָלִים לְעִבּוּדַת אֱלִילִים, וְהָרַג נְשִׂיא שְׁבֻט מִיִּשְׂרָאֵל! לְפִיכֶךָ בָּא הַכְּתוּב וַיַּחֲסוּ אַחַר אֶהֱרֹן. (פִּינְחָס הוּא נִכְדּוֹ שֶׁל יִתְרוֹ, כְּפִי הַכְּתוּב (שְׁמוֹת ו' כה'): "וְאֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן לָקַח לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטֵי־אֵל לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת פִּינְחָס"). וְהִנֵּה עַל דְּבָרִים אֱלֹהִים יֵשׁ מְקוֹם לְשֹׂאֵל: מָה תְּשׁוּבָה יֵשׁ לְדְבָרֵי הַגִּינוֹי שֶׁל הַשְּׁבֻטִים, בְּהִבָּאת יִיחוּסוֹ הַמְשַׁפְּחָתִי הָרֵם שֶׁל פִּינְחָס? אִמָּנָם מִצַּד אָבִיו הוּא נִכְדּוֹ שֶׁל אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן, אָבִל מִצַּד אִמּוֹ פִּינְחָס הוּא נִכְדּוֹ שֶׁל יִתְרוֹ, "שְׁפִטָּם עֲגָלִים לְעִבּוּדַת אֱלִילִים!"

אֵלָּא שְׁנֵרָאָה לוֹמֵר כָּאֵן, שְׂרָפִים מְשֻׁבְּטֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ מְהַרְהֵרִים אַחֲרַי מַעֲשֵׂהוּ שֶׁל פִּינְחָס, וְאָמְרוּ: כְּלוּם יִתְכַּן שֶׁבֶן יִשְׂרָאֵל הוֹרֵג אָדָם בְּלֹא מִשְׁפָּט? וְכִיּוֹן שְׂאִישׁ זֶה תִּפְסֵ אוֹמְנוֹתוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ ("וְעַל חֶרֶבְךָ תַּחֲיֶה") – מִשְׁמַע שְׁמַפְעָפַע בְּעוֹרְקָיו דָּמוֹ שֶׁל אָבִי-אִמּוֹ, הַגִּי, שְׁפִטָּם עֲגָלִים לְעִבּוּדַת אֱלִילִים! מִשּׁוּם כֶּךָ בָּא הַכְּתוּב וַיַּחֲסוּ אֶת פִּינְחָס בְּהַדְּגָשָׁה מוֹפְגָנַת אַחֲרַי אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן, שְׁנוּדַע בְּקֶרֶב הַבְּרִיּוֹת "כְּאוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם". בְּכֶךָ מַעֲיָדָה הַתּוֹרָה שֶׁהַתְּפָרְצוֹת הַקְּנָאִית שֶׁל פִּינְחָס לֹא נִבְעָה, חֲלִילָהּ, מִמְּנִיעִים שְׁלִילִיִּים, אֵלָּא עֲלָתָהּ וּבָאָה מִמְּקוֹר טְהוֹר וְנָךְ, לְקַנָּא קְנָאת ה', וּלְקַדֵּשׁ שֵׁם שְׁמִים בְּרַבִּים.

"פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת חַמְתִּי... (כה' יא)"

אוֹמְרִים חז"ל: בְּתִיבַת "מַחְצִית הַשֶּׁקֶל", הָאוֹת הָאֲמֻצָּעִית בְּתִיבָהּ הִיא צ', הַמְהֵוָה רְאִשִׁי-תִיבּוֹת לְמִלָּה "צִדְקָה". הָאוֹתִיּוֹת הַסְּמוּכוֹת לָהּ (בְּמִלָּה "מַחְצִית") הֵן ח"י (ה-ח' לְפָנֵי ה-צ', וְה-י' אַחֲרֶיהָ), וְאוֹתִיּוֹת מ"ת רְחוּקוֹת מֵהָאוֹת צ' (אוֹת מ' בְּתַחֲלִילַת הַתִּיבָה, וְאוֹת ת' בְּסוֹפָהּ – "מַחְצִית"), וְזֹאת כְּדֵי לוֹמַר לָךְ, שְׁעַל-יָדֵי נְתִינַת צִדְקָה יִהְיֶה הָאָדָם קָרוֹב לַחַיִּים וְרְחוּק מֵהַמּוֹת, וְכִמוֹ שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב: "וְצִדְקָה תְצִיל מַמּוֹת".

וְהִנֵּה פִינְחָס הַצַּדִּיק, הַכֹּהֵן אֶת עֲצָמוֹ בְּסַפְּנָה לְקַנְאוֹת קְנָאת ה' צְבָאוֹת. וְאִין לְאָדָם צִדְקָה גְדוֹלָה מִזֶּה, וּבִזְוָה "הֵשִׁיב אֶת חַמְתִּי" (חַמַּת הַקֶּבֶה מְעַל עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל). כְּלוֹמֵר, הֵשִׁיב אוֹתִיּוֹת "חַמְתִּי", כִּי תִיבַת "חַמְתִּי" הִיא לְהִיפֵךְ מְתִיבַת "מַחְצִית" (בְּתִיבַת "חַמְתִּי" אוֹתִיּוֹת מ"ת קְרוּבוֹת זו לְזוֹ, וּמְפָרִידוֹת אֶת אוֹתִיּוֹת ח"י הַרְחוּקוֹת). וְאֵלְמָלָא הוּא לֹא הִיָּתָה תְקוּמָה לְיִשְׂרָאֵל, חֵס וְשְׁלוֹם. שְׁכֵן בְּמַעֲשֵׂהוּ הֵשִׁיב (=שָׁנָה) אֶת "חַמְתִּי" לְ"מַחְצִית", וְהִפֵּךְ מַמּוֹת לַחַיִּים. "זֹאת עֲלָת חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ" (כה' יד)

אוֹמְרִים חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל: צְרִיךְ אָדָם לְחַדֵּשׁ אֶת רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ בְּלִבִּישַׁת בְּגָדִים מְיוֹתָדִים לְכַבוֹד הַיּוֹם הַזֶּה. שְׁהָרִי, חֹדֶשׁ הוּא מְלִשׁוֹן חִידוּשׁ וְשִׁינוּי, וְסִימָן לְדְבָר: "וְחַמֵּשׁ חֲלַפַת שְׂמֹלַת" (בְּרֵאשִׁית מֵה', כב'). הַמִּלָּה "חַמֵּשׁ" מְרַמְזֶת בְּדֶרֶךְ שֶׁל נוֹטְרִיקוֹן (=רְאִשִׁי תִיבּוֹת) לְמִלִּים: חֹדֶשׁ, מוֹעֵד, שְׁבֵת. בְּכָל אֶחָד מֵהֵימִים הַלְלוּ, צְרִיךְ הַיְהוּדִי לְהַתְהַדָּר בְּחֲלִיפּוֹת בְּגָדִים נְאוֹת וְחֲגִיגוֹת.

וְאִמָּנָם כְּמָה מְגִדּוּלֵי יִשְׂרָאֵל – וּבִינֵיהֶם הַגָּאוֹן רַבִּי אֶלְיָהוּ מוֹיִלְנָא – נִהְגוּ לְלַבּוֹשׁ בְּכָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּגָדֵי שְׁבֵת, שְׁכֵן בְּיָמִים שְׁבִית הַמְּקַדֵּשׁ הָיָה קָיָם, נַחֲוֵג הָיָה הַיּוֹם הַרְאִשׁוֹן בַּחֹדֶשׁ בְּהַקְרָבַת מוֹסָפִים, בְּסַעוּדוֹת חֲגִיגוֹת, וּבְשֹׂאֵר גִּינוּנֵי יוֹם-טוֹב. חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה, נוֹהֲגִים לְעֶרֶךְ בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ סַעוּדָה חֲגִיגִית, וּבָהּ מוֹשְׁמָעִים דְּבָרֵי פִיוֹט בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה. רְמֵז לְמִנְהַג זֶה מְצוּי בְּמִלָּה "שִׁיר", שְׁאוֹתִיּוֹתֶיהָ הֵן: שְׁבֵת, יוֹם-טוֹב, רֹאשׁ-חֹדֶשׁ. וּבְעֶשׂוֹר לְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה... וְעֵנִיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם" (כט' ז')

אָמְרוּ חז"ל: "הַשְּׁטָן" בְּגִמְטְרִיָּה שס"ד (=364) – כְּמִנְיַן יְמוֹת הַשָּׁנָה חֲסֵר אֶחָד (בְּשָׁנַת הַחֲמָה 365 יָמִים). וְהִנֵּה, כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה יֵשׁ רְשׁוֹת לְשָׁטָן לְהַשְׁטִין (=לְקַטְרֵג) עַל יִשְׂרָאֵל חוּץ מִיּוֹם אֶחָד – יוֹם הַכִּיפּוּרִים. אָמַר לוֹ הַקֶּבֶה "לְשָׁטָן: אִין לָךְ רְשׁוֹת לִיגַע בְּיִשְׂרָאֵל. אַף-עַל-פִּי-כֵן לָךְ וְרֵאָה בְּמָה הֵם עֲסוּקִים בְּיוֹם הַקְּדוּשׁ.

כִּינּוֹן שֶׁהוֹלֵךְ וּמוֹצֵא אֶת יִשְׂרָאֵל כָּל־מִן בְּתַעֲנִית וּבְתַפִּילָה, לְבוֹשִׁים בְּגָדִים לְבָנִים וּמְעוּטָפִים כְּמִלְאֲכֵי הַשָּׂרֵת, מִיַּד חוֹזֵר בְּבוֹשָׁה וּבְכָל־יָמָה. אָמַר לוֹ הַקַּב"ה: מָה מִצְאָתָ בְּבִנִּי? אָמַר לוֹ הַשֵּׁטֶן: הֲרֵי הֵם כְּמִלְאֲכֵי הַשָּׂרֵת, וְאֵינִי יָכוֹל לִיַּעַץ בָּהֶם. מִיַּד הַקַּב"ה כּוֹבֵל אֶת הַשֵּׁטֶן בְּכַבָּלִים, וּמְבַשֵּׁר לְיִשְׂרָאֵל "סִלְחָתִי".

"בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם..."

אֹמֵר ה' דְּרַשׁ מִשָּׁה, שְׁעִיקָר הַדָּבָר שֶׁפִּינְחָס קִבֵּל עֲבוּרוֹ שָׂכָר גְּדוֹל וּבְרִית שְׁלוֹם, הוּא מְשׁוּם שֶׁעָשָׂה דָבָר שֶׁהָיָה הַקַּב"ה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַש"י: "בְּקִצְפוֹ אֶת הַקִּצְפָּה שֶׁהָיָה לִי (=הַקַּב"ה) לְקִצּוֹף".

וַיֵּשׁ לְלָמוּד מָזָה עַל מִצְוֹת אַחֲרוֹת בְּאוֹפֵן כְּזֶה, שֶׁגַּם עֲלֵיהֶן יֵשׁ לְתַת מֵתָן שָׂכָר כְּזֶה. הִנֵּה מְצִינּוֹ בְּמִצְוֹת צְדָקָה, שְׂאֹמְרוֹ בְּתִלְמוּד (ב"ב, י'), שֶׁשְּׂאֵל טוֹרְנוֹסְרוֹפּוֹס: אִם ה' אוֹהֵב עֲנִיִּים, מִדּוּעַ אֵינּוּ מְפָרְנִסִּים? – וְהַשֵּׁיב רַבֵּי עֲקִיבָא: כְּדֵי שְׁנִזְכֶּה אָנוּ בָּהֶם, לְהִינָצֵל מִדִּינָה שֶׁל גֵּיהֶנֶם.

נִמְצָא לְפִי זֶה, שְׂבוּדָאֵי שְׁעַל הַקְדוּשָׁה – בְּרוּךְ – הוּא לְפָרְנֵס אֶת הָעֲנִיִּים, אֲבָל הֵנִיחַ לְאָדָם שֶׁיַּעֲשֶׂה דָבָר שֶׁהָיָה הַקַּב"ה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, מִכִּיּוֹן שֶׁעַל זֶה יֵשׁ לְאָדָם שָׂכָר גְּדוֹל יוֹתֵר. וְזֹאת, אֲפִי שֶׁבְּרוּר שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הָיָה מְפָרְנֵס אֶת הָעֲנִיִּים – שֶׁהָרִי הוּא הַנּוֹתֵן לָחֵם לְכָל חַי. וְהַדָּבָר דּוֹמֵה לְיֶלֶד קֶטָן, הַרוֹצֵה לְסִיעַ לְאָמוֹ, וְהִיא נּוֹתֵנָת לוֹ לְשֵׂאת דָבָר קֶטָן, שֶׁבְּעֵצֶם אֵינּוּ מְסִיעַ לָהּ בְּכָלוּם. אֲבָל הַרְצוֹן שֶׁל הַיֶּלֶד הַקֶּטָן הוּא לְסִיעַ, וְזֶה מְרָאָה אֶת הַחֲבִיבוּת שֶׁהוּא רוֹכֵשׁ לְאָמוֹ, וְזוֹ הַנָּאָה גְּדוֹלָה לָאֵם. וְכֵן הַדָּבָר בְּמִצְוֵה שֶׁעוֹשֶׂה הָאָדָם, מִצְוֵה שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הָיָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת. (דְּרַשׁ מִשָּׁה)

"וּבַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ פֶּסַח לֵה"

רְמַז עַל מָה שְׂאֹמְרוֹ חוֹ"ל (רֵאשׁ הַשָּׁנָה י"א): "בְּנִיסָן נִגְאָלוּ (מִמְצָרִים), וּבְנִיסָן עֲתִידִים לְהִגָּאֵל", מוֹפִיעַ בְּפֶתוּב: "הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם (=נִיסָן) רֵאשׁ חֲדָשִׁים, רֵאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה דְּבָרוֹן אֶל כָּל עַדְתֵי יִשְׂרָאֵל" – בְּדִילּוּג שֶׁל אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת מִתְקַבְּלַת הַמִּלָּה "אֵלֵיהֶו" – כְּדֵי לְרְמוֹז לָנוּ שֶׁחֲדָשׁ נִיסָן מְסוּגֵל בְּיוֹתֵר לְגֵאוּלָּה, וּמִצְוֵה לְפָרְסֵם עֲנִין זֶה, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר הַמִּשְׁפָּךְ הַכְּתוּב: "דְּבָרוֹ אֶל כָּל עַדְתֵי יִשְׂרָאֵל". "דְּבָרוֹ" – תּוֹדִיעֵנו עֲנִין זֶה לְכָל יִשְׂרָאֵל (ב.צ.).

(וַיֵּשׁ לֹאמֵר שֶׁהַדִּילּוּג שֶׁל אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הוּא מִכִּיּוֹן שֶׁחוֹ"ל (בְּרִכּוֹת ד'), מְכַנְּנִים אֶת אֵלֵיהֶו הַנְּבִיא בִשְׁם "אֵלֵיהֶו בְּאַרְבַּע". וְזֹאת, כִּיּוֹן שֶׁאֵלֵיהֶו הַנְּבִיא הָיָה כְּלוּל מֵאַרְבַּע נְשָׁמוֹת: נְשַׁמַּת פִּינְחָס, כְּמֵאֲמַר חוֹ"ל (מִדְּרַשׁ שׁוּחַר טוֹב סג) "פִּינְחָס הוּא אֵלֵיהֶו", נְשַׁמַּת נָדָב, נְשַׁמַּת אֲבִיהוּא, וְנְשַׁמַּת עֲצֻמוֹ – הָרִי לָנוּ אַרְבַּע נְשַׁמוֹת שֶׁאֵלֵיהֶו הַנְּבִיא הָיָה כְּלוּל מֵהֶן, וְזֶהוּ "אֵלֵיהֶו בְּאַרְבַּע" (ב.צ.).

"עוֹן בִּיטוּל תּוֹרָה" שֶׁל הַגָּאוֹן מוּיִלְנָא

פַּעַם אָמַר רַבֵּי יוֹסֵף שְׂאוּל נִתְנַזּוֹן, שֶׁהָיָה רַבֵּה שֶׁל לְבוּב, לְתַלְמִידָיו: הָאֵם סְבוּרִים אַתֶּם שְׂאֵנִי מִתְמִיד גְּדוֹל בְּלִימוּד הַתּוֹרָה? אֵינְכֶם אֵלָא טוּעִים, וְאִפִּי שְׂאֵנִי מְקַפֵּיד כָּל יְמֵי לַעֲסוֹק בְּתוֹרָה בְּכָל רִגַע פְּנוּי שְׁלִי, עוֹדְנִי רְחוּק מְלֵהֲשִׁיג אֶת הַשִּׁיעוּר הָרְאוּי לְהַתְמַדָּה בְּלִימוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה. הוֹסִיף וְאָמַר רַבֵּי יוֹסֵף שְׂאוּל לְתַלְמִידָיו: בְּדוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים הָיָה רַק אִישׁ אֶחָד, שֶׁהָיָה רְאוּי לְתוֹאֵר שֶׁל "מִתְמִיד מוֹשְׁלֵם" – הֵלֵא הוּא הַגָּאוֹן רַבֵּי אֵלֵיהֶו מוּיִלְנָא, שֶׁלֵּא קָם כְּמוֹתוֹ מֵאֲזוּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה. אֲסַפֵּר לָכֶם עַל-כֵּן פֶּרֶט מְדֵהִים שֶׁשְׂמַעְתִּי מִזְקֵנֵי הַדּוֹר בְּשָׁנוֹת יְלָדוּתִי, וְכֵן הֵם סִפְרוּ: לְגֵאוֹן מוּיִלְנָא הָיָה פְּנִקְס קֶטָן, שֶׁבּוֹ הָיָה רוּשֵׁם אֶת הַרְגָעִים הַסְּפוּרִים שֶׁבָּהֶם בְּטַל עֲצֻמוֹ מְלִימוּד הַתּוֹרָה. וּמִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה, בְּעֶרְבַּ יוֹם הַכִּיּוּרִים, הָיָה הַגָּאוֹן עוֹבֵר עַל מָה שֶׁרָשָׁם בְּפִנְקְסוֹ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וּמְחַשֵּׁב אֶת הַזְּמַן שֶׁבְּטַל עֲצֻמוֹ מִן הַתּוֹרָה בְּמִשְׁפָּךְ כָּל אוֹתָהּ הַשָּׁנָה, וְשָׁעָה אַרוּפָה הָיָה בּוֹכָה וּמְתוֹדָה עַל "עוֹן בִּיטוּל הַתּוֹרָה" שֶׁלוֹ.

רַבֵּי יוֹסֵף שְׂאוּל סָקַר בְּמִבְטָ נּוֹקֵב אֶת תְּלִמִּידָיו הַנְּדֵהֲמִים, וְסִים וְאָמַר: לִימִים בְּדָקוֹ בְּאוֹתוֹ פְּנִקְס שֶׁל הַגָּאוֹן מוּיִלְנָא וּמְצָאוּ, שֶׁמְעוּלָם לֹא הִגִּיעוּ כָּל אוֹתָם רְגָעִים שֶׁל בִּיטוּל תּוֹרָה בְּשָׁנָה אַחַת, לְזְמַן שֶׁל שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת... (הַלּוֹאֵי עֲלֵינוּ!...)

נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוֹן!

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!